

gemeente
Stichtse
Wacht

A photograph of a rural landscape. In the foreground, there are several large, leafy trees, some in focus and some blurred. A wooden fence runs across the middle ground, separating a grassy field from the trees. The background shows more trees and a hazy sky, suggesting a misty or overcast day. The overall scene is peaceful and natural.

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2023	1
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Aanbieding.....	5
Samenvatting.....	6
Leeswijzer.....	10
Programma 1. Bestuur	12
Beleid programma 1	13
Financieel overzicht programma 1	17
Programma 2. Veiligheid	20
Beleid programma 2	21
Financieel overzicht programma 2	22
Programma 3. Fysiek	24
Beleid programma 3	25
Financieel overzicht programma 3	31
Programma 4. Sociaal	35
Beleid programma 4	36
Financieel overzicht programma 4	41
Programma 5. Samenleving	44
Beleid programma 5	45
Financieel overzicht programma 5	46
Paragrafen.....	48
Lokale heffingen	49
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	53
Onderhoud kapitaalgoederen	59
Financiering	62
Bedrijfsvoering.....	64
Regulier	64
Toelichting rechtmatigheidsverantwoording	70
Verbonden partijen	77
Grondbeleid	82
De jaarrekening	87
Rechtmatigheidsverantwoording	88
Het overzicht van baten en lasten en de toelichting	90
De balans en de toelichting	95
Bijlagen.....	114
Bijlage: Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.....	114
Bijlage: Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	114
Bijlage: Verplichte indicatoren door het Rijk	120

Inleiding

Aanbieding

Aanbieding

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u liggen de Jaarstukken 2023. Ons college legt met deze jaarstukken verantwoording af over de gemeentelijke inspanningen en de besteding van de middelen in 2023. Wij laten zien wat we in 2023 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost.

Het jaar 2023 was een jaar waarin onze samenleving erg in beweging was, ook als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen. Het is terecht dat veel mensen zich hier zorgen over maken. Met bijvoorbeeld de opvang van Oekraïners en de gevolgen van de gestegen energieprijzen voelen we ook in de gemeente steeds meer gevolgen hiervan in ons werk. De val van het kabinet Rutte IV betekende dat we in 2023 verkiezingen hebben georganiseerd die niet waren voorzien. Bovendien merken we ook als gemeente dat de lange periode van kabinetformatie veel onzekerheden geeft, onder andere ten aanzien van de gemeentefinanciën.

In deze onrustige tijden kunnen we toch ook met trots terugkijken op het jaar 2023 waarin, net als in voorgaande jaren, veel bereikt is. We spreken onze dank uit voor het vele werk dat is gedaan. Niet alleen door onze medewerkers, ook door onze partners en alle actieve en betrokken inwoners van Stichtse Vecht, zoals mantelzorgers en vrijwilligers.

In 2023 streefden we realistische doelen na, met name op het gebied van wonen, zorg en een gezonde leefomgeving. We bereikten mooie resultaten, zoals de 'Startbouwimpuls' van € 5 miljoen vanuit het Rijk voor versnelling van de woningbouw, het 'Integraal Veiligheidsplan 2023-2026', de opening van diverse opvanglocaties voor ontheemde Oekraïners, de uitbreiding en het beheer van buitensportfaciliteiten. Daarnaast werkten we opnieuw aan een stevig fundament van de ambtelijke organisatie. Er zijn mooie stappen gezet en tegelijkertijd beseffen we ons dat blijvende aandacht voor verdere verbetering nodig is.

Op tal van onderwerpen kreeg de gemeente in 2023 een grote(re) rol. Steeds vaker wordt een brede, gedragen en uitgewerkte oplossing gevraagd op grote maatschappelijke onderwerpen, zoals de energietransitie, de opvang en huisvesting van vluchtelingen, belangrijke transitie in het landelijke gebied, woningbouwafspraken en de zorg. Integraal werken, samen met partners en onze inwoners, is onmisbaar om passende antwoorden voor de grote uitdagingen van vandaag te vinden. Daarbij is het belangrijk om open met elkaar in gesprek te blijven. Juist wanneer ingewikkelde afwegingen moeten worden gemaakt.

Na sluiting van het boekjaar kunnen wij u melden dat 2023 is afgesloten met een positief resultaat van € 4,9 miljoen. Dat is € 5,8 miljoen voordeliger dan de prognose in de bestuursrapportage (berap) 2023. Dit overschot wordt verklaard door verschillende redenen. In de realisatie 2023 is een aantal voordelen ten opzichte van de begroting gerealiseerd, die in de berap 2023 niet zijn voorzien. Deze zien we vooral in programma 1 Bestuur (hogere baten van de algemene uitkering) en programma 3 Fysiek (onderbesteding op diverse projecten). Voor een aantal niet uitgegeven incidentele budgetten van 2023 wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2024. Tegelijk zien we dat de omvang van de begroting in lasten zich in volume ontwikkelde van € 155 miljoen in de primitieve begroting (november 2022) naar € 184 miljoen in het jaarverslag, met als saldo uiteindelijk dus € 4,9 miljoen positief. Dit geeft zowel de volatiliteit aan van de inkomsten (met name gemeentefonds) als dat in het verlengde hiervan ook over het geheel gezien meer middelen zijn ingezet ten behoeve van activiteiten.

Hoewel de jaarrekening is bedoeld om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid in 2023, kijken we alvast vooruit. Duidelijkheid van het Rijk over de zogenaamde 'ravijnjaren' in 2026 en 2027 ontbreekt namelijk. Door wijziging van de bekostigingssystematiek van het Rijk, lijkt het erop dat gemeentelijke begrotingen fors onder druk komen te staan. De inspanningen in 2023 verbeterde de uitvoering van de gemeentelijke taken. Wij hopen dat het ons financieel mogelijk wordt gemaakt dit ook de komende jaren voort te zetten.

Gemeentesecretaris
drs. R.C.L. Heijdra

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Samenvatting

Beleidsverantwoording 2023

In deze samenvatting leest u de belangrijkste resultaten per programma van de meerjarenbegroting 2023 (zogenaamde mijlpalen). Resultaten die niet als mijlpaal in de meerjarenbegroting zijn opgenomen, worden expliciet vermeld.

Programma 1 Bestuur

In 2023 is veel gerealiseerd op het thema: het op orde brengen van het fundament van de ambtelijke organisatie. Daarmee is de organisatie 'in control' gebracht. We hebben fors ingezet op de werving van nieuwe medewerkers, het terugdringen van het verzuim en het behouden van medewerkers. Dit leidde tot meer instroom, tot meer kansen voor medewerkers om zich verder te ontwikkelen en tot een verdere afname van de uitstroom. Het is voor Stichtse Vecht van groot belang om te blijven investeren in het aantrekken en behouden van talentvolle mensen. In het coalitieakkoord 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht' is beschreven dat het college werkt aan de balans tussen de bestuurlijke ambities, de financiële positie en de ambtelijke organisatie. In 2023 zetten we een aantal belangrijke stappen. Zo maakten we een start met het programma 'Een begroting van Stichtse Vecht gericht op de toekomst' en verkenden raad, college en de ambtelijke organisatie gezamenlijk hoe maatschappelijke effectindicatoren kunnen bijdragen aan meer effectieve sturing. In 2023 is intensief gewerkt aan de verbetering van het bestuurlijk besluitvormingsproces. Alle medewerkers die college- en raadsvoorstellen schrijven, volgden een training over het schrijven van deze stukken. Daarnaast is het proces om te komen tot een college- of raadsvoorstel geoptimaliseerd. Het doorvoeren van verbeteringen en maatregelen om de onrechtmatigheid van aanbestedingen te verminderen (via het project 'Inkoopoptimalisatie') is opgestart in 2023 en hier wordt nog verder aan gewerkt. Datzelfde geldt voor de versterking van de ICT-infrastructuur; we zetten in 2023 belangrijke stappen die in de komende jaren voortgezet moeten worden.

Programma 2 Veiligheid

In maart 2023 is het 'Integraal Veiligheidsplan 2023-2026' vastgesteld door de raad en in april het 'Uitvoeringsplan IVP 2023-2024' door het college van B&W. Daarnaast is in 2023 een Bibob-coördinator geworven. Aan alle raadsleden is een bewustwordings- en weerbaarheidstraining aangeboden. In april 2023 heeft een werkconferentie 'Ondermijning' plaatsgevonden met de raad. In maart 2023 is gestart met het OOV-piket. Hiermee is een strategische crisisorganisatie ingericht om 24/7 de (loco-)burgemeester te ondersteunen bij rampen, crises en OOV-incidenten. We spelen hiermee in op de aankomende ontwikkelingen in de regionale crisisorganisatie (Bevolkingszorg 3.0) vanuit de Veiligheidsregio Utrecht. Daarnaast is gewerkt aan de bezetting van de crisisorganisatie en het trainen van crisisfunctionarissen. Ook evalueerden we de aanpak van de opvang van Oekraïense ontheemden, om in de toekomst nog beter te zijn voorbereid op de toestroom van vluchtelingen.

Programma 3 Fysiek

Op het gebied van woningbouw zijn in samenwerking met onze partners stappen gezet. Zo is de Woonvisie in september 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2023 zijn twee woningbouwprojecten opgeleverd: Vecht en Veld in Vreeland (totaal 60 woningen) en het project Vechtvoorde in Breukelen (29 woningen). Bovendien verleenden we het afgelopen jaar 713 omgevingsvergunningen voor woningbouwprojecten in Maarssebroek. Het college stemde eind 2023 in met het ontwerp bestemmingsplan Nieuwer ter Aa (50 woningen). Ook stelde zij in juni 2023 het stedenbouwkundig plan voor de woonbuurt (125 tot 150 woningen) en het voorlopig ontwerp inrichtingsplan voor sportief park Zuilense Vecht vast. Het bestemmingsplan is door de raad in december 2023 vastgesteld. De ontwikkelkaders en het gebiedsfonds voor Planetenbaan/Ruimtekwartier zijn in 2023 vastgesteld. Aan het einde van dat jaar is het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Met twee van de vier projectontwikkelaars zijn anterieure overeenkomsten gesloten en met twee partijen vinden aanvullende gesprekken plaats. Door omstandigheden is een aantal belangrijke onderdelen van de Woonvisie nog niet tot stand gekomen, waaronder de doelgroepenverordening. Er is extra capaciteit toegevoegd om dit op te pakken. We maakten in 2023 vorderingen voor een klimaatbestendige leefomgeving en duurzame energievoorziening (Uitvoeringsprogramma Op weg naar nieuwe energie). De voorbereidingen voor een nieuw afvalseparatiestation en circulair ambachtscentrum zijn gestart, waardoor ingezet kan worden op de doelstelling 'Van afval naar grondstof.' Het project 'Kockengen Waterproof' is verder uitgevoerd en het uitvoeringsprogramma 'Op Weg Naar Nieuwe Energie' is in 2023 opgeleverd. De strategische verkenning van knooppunt Breukelen is in september 2023 in de raad behandeld. In 2023 is hard gewerkt aan de voorbereidingen van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Overige successen die niet in de mijlpalen van de meerjarenbegroting zijn opgenomen:

- Overeenstemming met het Rijk en de provincie Utrecht over de aanleg van een fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal tussen Nieuwer Ter Aa en Breukelen. Het voornemen om de pont vanwege veiligheidsrisico's op het kanaal uit de vaart te nemen is met succes herzien. Het Rijk draagt maximaal € 20 miljoen bij aan de fietsbrug.

- Het tekenen van de Woondeal U10 In maart 2023. Dit is een overeenkomst tussen 16 Utrechtse gemeenten, de provincie, het Rijk en woningcorporaties. Naast een kwantitatieve opgave is hiermee een gezamenlijke agenda tot stand gekomen met alle betrokken partijen, mét benoeming van de randvoorwaarden. Het signaal van de ontwikkelende partijen dat door rentestijging en hogere bouwkosten de financiering niet meer rondkwam, is voortvarend opgepakt. In 2023 ontving Stichtse Vecht van het Rijk een 'startbouwimpuls' van ruim 5 miljoen euro.
- Vaststelling Soortenmanagementplan (SMP) als belangrijke stap in de bescherming van vleermuizen, mussen, gierzwaluwen én basis om aan de slag te kunnen gaan met natuurvriendelijk isoleren om zo de energierekening te verlagen.
- Er zijn voldoende aanmeldingen voor glasvezel in het buitengebied om tot aanleg over te gaan.

Programma 4 Sociaal

Het afgelopen jaar namen TIM Stichtse Vecht en de gemeente gezamenlijk maatregelen om de kostenstijging, door een toenemende zorgvraag, bij TIM Stichtse Vecht te verminderen. Er is een bestuursopdracht over de positionering van het voorveld geformuleerd, die op dit moment wordt uitgevoerd. De raad stelde, na meer duidelijkheid over de beleids- en financiële verantwoording door TIM, extra budget beschikbaar.

De doorontwikkeling van Kansis als leer- en ontwikkelbedrijf en intensievere samenwerking in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht, biedt extra kansen voor werkgevers en werknemers. De mijlpaal Wmo-transformatieplan is behaald: het nieuwe contract huishoudelijke ondersteuning startte op 1 januari 2023. Ook kwam er overeenstemming over de harmonisatie van de buitensport.

Het proces voor het 'Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)' is vertraagd. Dit wordt naar verwachting rond de zomer van 2024 opgesteld en afgerond. Daarin worden ook de prioriteiten en de verschillende locaties gekozen.

Overige successen die niet in de mijlpalen van de meerjarenbegroting zijn opgenomen:

- De gemeente opende opvanglocaties voor ontheemde Oekraïners in Breukelen, Maarssenbroek, Maarssen-Dorp, Vreeland, Kockengen, Nieuwersluis en Loenersloot.
- In de raad van december 2023 is het Wmo-transformatieplan vastgesteld. In dit plan wordt uitgewerkt hoe de Wmo - en daarmee ook de huishoudelijke hulp - de komende jaren uitvoerbaar en betaalbaar blijft.

Programma 5 Samenleving

Het nieuwe schoolgebouw op het Harmonieplein is in gebruik genomen. De nieuwbouw van het Broeckland College is gestart. Door onder meer asbest is vertraging ontstaan. De ingebruikneming wordt nu in 2025 verwacht. Ook in het gebied Zuilense Ring is vertraging ontstaan; de bouw wordt voorzien in 2025/2026.

Dorpshuis De Veenkluit heeft samen met de gemeente gewerkt aan een plan voor een nieuw dorps huis en een gymzaal. De nieuwbouw is inmiddels vol in uitvoering. In de voormalige De Vondel is door vele vrijwilligers hard gewerkt aan het opzetten van een dorps huis als levendige ontmoetingsplek.

Rekeningresultaat 2023 in een oogopslag

Het jaar 2023 laat een positief saldo zien van € 4,9 miljoen. In onderstaande tabel vindt u de realisatie per programma (onder kolom 'begroting' en 'berap prognose' alleen op totaalniveau), met onder de tabel een analyse op hoofdlijnen. Een meer uitgebreide analyse ten opzichte van de begroting is opgenomen in de programma's.

Programma	Begroting	Berap prognose	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
(x €1.000)	2023	2023	2023	2023	2023
1. Bestuur			-87.022	-92.666	-5.644
2. Veiligheid			6.795	7.141	346
3. Fysiek			19.264	16.225	-3.038
4. Sociaal			48.722	51.506	2.784
5. Samenleving			12.069	12.910	841
Totaal	-277	904	-173	-4.884	-4.711

Analyse op hoofdlijnen

Analyse op hoofdlijnen ten opzichte van berap 2023

In de bestuursrapportage (berap) 2023 werd een resultaat van € 904.000 nadelig verwacht. In de berap 2023 zijn alleen een aantal technische begrotingswijzigingen verwerkt. De in de prognose voorziene nadelige afwijkingen zijn niet in een begrotingswijziging verwerkt. Deze laten in de realisatie nadelige afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging zien. De gerealiseerde afwijkingen zijn hierna toegelicht in de analyse ten opzichte van de begroting na wijziging.

Het werkelijke resultaat over 2023 bedraagt € 4,9 miljoen voordelig. Dat is € 5,8 miljoen voordeliger dan de prognose in de berap 2023. In de realisatie 2023 zijn een aantal voordelen ten opzichte van de begroting gerealiseerd, die in de berap 2023 niet zijn voorzien. Deze zien we vooral in programma 1 Bestuur (hogere baten van de algemene uitkering) en programma 3 Fysiek (onderbesteding op diverse projecten).

Analyse op hoofdlijnen ten opzichte van begroting na wijziging

De belangrijkste verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma zijn:

- Programma 1 'Bestuur': het voordelig resultaat wordt vooral veroorzaakt door hogere baten van de algemene uitkering. Daarnaast is er ook een voordelig effect op de 'vrijval' van de opgenomen stelposten, die overschrijdingen in andere programma's compenseren. Opvallende overschrijdingen, ook gesignaleerd tijdens de bestuursrapportage 2023, zijn de rentelasten en de migratie van het datacenter.
- Programma 2 'Veiligheid': de overschrijdingen op de lasten worden veroorzaakt door de hogere energielasten van de brandweerkazerne en de - in de bestuursrapportage 2023 gemelde - loonindexatie bij de VRU.
- Programma 3 'Fysiek': het positieve resultaat is met name te danken aan extra legesinkomsten omgevingsvergunningen. De vergunningstrajecten van aantal grotere projecten zijn in het laatste half jaar van 2023 afgerond.
- Programma 4 'Sociaal': het nadelige resultaat is groter dan verwacht in de bestuursrapportage 2023. De meerkosten van TIM SV worden binnen dit programma gedempt door hogere gerealiseerde baten voor opvang Oekraïne en door minder ingezette specialistische jeugdhulp.
- Het nadelige resultaat in programma 5 'Samenleving' wordt voor een groot deel veroorzaakt door de hogere energielasten van zwembad 't Kikkerfort.

Analyse financiële positie op hoofdlijnen

Voor inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van gemeente Stichtse Vecht, zijn meerdere kengetallen en de ontwikkeling hiervan in meerdere jaren relevant. In de paragraaf Weerstandsvermogen zijn deze kengetallen voor 2023 weergegeven. Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van deze kengetallen in de afgelopen jaren en in de verschillen tussen begroting en realisatie. De weergegeven waarden worden met kleuren geduid (risicovol: lichtrood, neutraal: lichtgeel, minst risicovol: lichtgroen).

Uit het overzicht 'Kentallen financiële positie SV' blijkt onder meer dat de kengetallen in de jaarstukken (realisatie) positiever zijn dan begroot. Een aantal kengetallen is gunstig. De solvabiliteit vertoont echter een dalende trend en is in 2023 onder de 20% (meest risicovol).

Het rekeningresultaat 2023 is opgebouwd uit een structureel en een incidenteel resultaat. Het incidentele resultaat bedraagt € 1,9 miljoen voordelig. Het structurele resultaat komt hiermee op € 3,0 miljoen voordelig. Dat is 1,5 % van het totaal van de baten, wat te zien is onder de structurele exploitatieruimte.

De gemeenteraad heeft een streefwaarde voor de weerstandsratio vastgesteld tussen de 1,4 en 2,0 procent. Voor andere kengetallen heeft de gemeenteraad geen streefwaarden vastgesteld. In het project 'Een begroting gericht op de toekomst' werken we aan het formuleren van een strategisch financieel beleid, waarin we voor meerdere kengetallen streefwaarden voorstellen. Daarmee definiëren we een voor Stichtse Vecht solide financiële positie.

Kentallen financiële positie SV	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting					
structurele exploitatieruimte	-0,6	0,5	1,3	-1,6	1,5
weerstandsratio	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7
netto schuld quote	75,0	105,0	82,0	78,0	78,0
debt-ratio	77,0	82,0	78,0	78,0	78,0
solvabiliteitsratio	23,0	18,0	22,0	22,0	22,0
belastingcapaciteit	110,1	111,8	114,4	102,1	100,4
Jaarrekening					
structurele exploitatieruimte	6,9	1,4	1,7	0,1	1,6
weerstandsratio	1,8	1,8	1,6	1,7	2,2
netto schuld quote	67,6	64,0	64,0	64,0	69,0
debt-ratio	73,2	74,0	76,0	79,0	81,0
solvabiliteitsratio	26,8	26,0	24,0	21,0	19,0
belastingcapaciteit	110,1	111,8	114,4	102,1	100,4

Betekenis waarden kentallen	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
structurele exploitatieruimte	> 0	0	< 0
weerstandsratio	> 1,4	1,4 - 1,0	< 1,0
netto schuld quote	< 90	90 - 130	> 130
debt-ratio	< 50	50 - 80	> 80
solvabiliteitsratio	> 50	50 - 20	< 20
belastingcapaciteit	< 95	95 - 105	> 105

Ontwikkeling Algemene Reserve

Onderstaande stortingen en onttrekkingen in de Algemene reserve zijn in 2023 verwerkt op basis van raadsbesluiten. In het overzicht zijn ook de verwachte mutaties in 2024 opgenomen, zoals de effecten van de kadernota 2024 en de begroting 2024. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2023, is een afzonderlijk voorstel

opgenomen over de resultaatbestemming van 2023. We stellen u voor om (1) het positieve rekeningresultaat over 2023 van € 4,9 miljoen te storten in de Algemene reserve; (2) een budgetoverheveling van € 1,5 miljoen te onttrekken aan de Algemene reserve en (3) de bestemmingsreserve grondexploitatie aan te vullen met € 0,4 miljoen ten laste van de Algemene reserve. Hiermee groeit de Algemene reserve als gevolg van het saldo van het positieve rekeningresultaat 2023, de budgetoverheveling en de toevoeging aan de bestemmingsreserve grondexploitatie met € 3,0 miljoen.

Verloop Algemene reserve (x €1.000)	Bedrag
Saldo 31 december 2022	14.383
Stortingen:	
Jaarrekening 2022: rekeningresultaat	4.348
Jaarrekening 2022: verhaalbare kosten gebiedsfonds Ruimtekwartier	250
Jaarrekening 2022: toevoeging vanuit reserve onderhoud kapitaalgoederen (geluidsschermen)	158
Begroting 2023	272
Onttrekkingen:	
Investeringsbijdrage buitensport overheveling budget vanuit 2022	-322
Decemercirculaire 2022: overheveling extra middelen energietoeslag 2023	-1.025
Jaarrekening 2022: budgetoverheveling vanuit 2022 naar 2023	-2.073
Saldo 31 december 2023	15.991
Stortingen:	
Begroting 2024	569
Voorstel jaarrekening 2023: rekeningsaldo 2023	4.884
Onttrekkingen:	
Kadernota 2024: incidenteel algemene reserve	-2.416
Voorstel jaarrekening 2023: budgetoverheveling vanuit 2023 naar 2024	-1.489
Voorstel jaarrekening 2023: toevoeging aan bestemmingsreserve grondexploitatie	-400
Prognose saldo 2 juli 2024, op basis van voorstellen aan de raad	17.139

Leeswijzer

Leeswijzer

Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2023 van gemeente Stichtse Vecht. Met de Jaarstukken leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid. We laten zien wat we in 2023 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost. Op grond van de Gemeentewet (artikelen 198 en 200) dient uw raad de Jaarstukken vast te stellen vóór 15 juli 2023. De Jaarstukken zijn het laatste product in de jaarlijkse planning- en controlcyclus. Het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV)' maakt onderscheid tussen het jaarverslag (de beleidsverantwoording) en de (financiële) jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de programmaverantwoording (een programma is een samenhangend geheel van activiteiten) en de verplichte paragrafen. De financiële jaarrekening is opgebouwd uit de balans, het overzicht van baten en lasten, de rechtmatigheidsverantwoording, de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en een toelichting op onderdelen.

Jaarverslag

In de programma's wordt het uitgevoerde beleid verantwoord, door beantwoording van drie vragen, ook wel de 3W-vragen. De vragen zijn: wat wilde de gemeente bereiken in het afgelopen jaar? Wat hebben we daarvoor gedaan? Wat heeft het gekost? In dit hoofdstuk geven stoplichten de mate van realisatie van de mijlpalen aan, met de volgende legenda:

Groen: gerealiseerd in 2023.

Rood: niet gerealiseerd in 2023.

Oranje: gedeeltelijk gerealiseerd in 2023. Dit komt vooral voor wanneer meerdere mijlpalen zijn benoemd per doelstelling.

De financiële overzichten per programma bevatten een afzonderlijke toelichting op de lasten en de baten en op de mutaties van de reserves. Een afzonderlijke toelichting vindt plaats, als de afwijking tussen de begroting na de wijziging en de realisatie groter is dan € 50.000 per taakveld of op afwijkingen met politieke relevantie. De analyse van de lasten vindt plaats op de volgende onderdelen: toegerekende personeelslasten, kapitaallasten en overige lasten. De afwijking in de toegerekende personeelslasten (de loonsom van de organisatie) van de programma's bedraagt in totaal € 2,3 miljoen en wordt toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. De afwijking voor de kapitaallasten bedraagt in totaal € 0,3 miljoen en wordt op taakveldniveau toegelicht. Dit is te vinden in een tabel in de jaarrekening in de toelichting bij het overzicht van baten en lasten.

De paragrafen zijn een dwarsdoorsnede van de programma's, gezien vanuit een door het BBV voorgeschreven perspectief. Vaak gaat het om programma-overstijgende beleidslijnen voor beheerszaken of reguliere activiteiten. Deze kunnen grote financiële gevolgen hebben en/of van belang zijn voor het aanvullende inzicht in vergelijking met de programma's. Zo staan we in de paragrafen stil bij de volgende onderwerpen: Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen, Grondbeleid.

Jaarrekening

De jaarrekening begint met de rechtmatigheidsverantwoording, dit is een nieuw onderdeel zoals vastgelegd in Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023. Vervolgens bestaat de jaarrekening uit door het BBV voorgeschreven overzicht van baten en lasten met toelichting, de balans met toelichting en verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (de zogenaamde SISA-verantwoording). In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen, volgens een door het CBS voorgeschreven indeling.

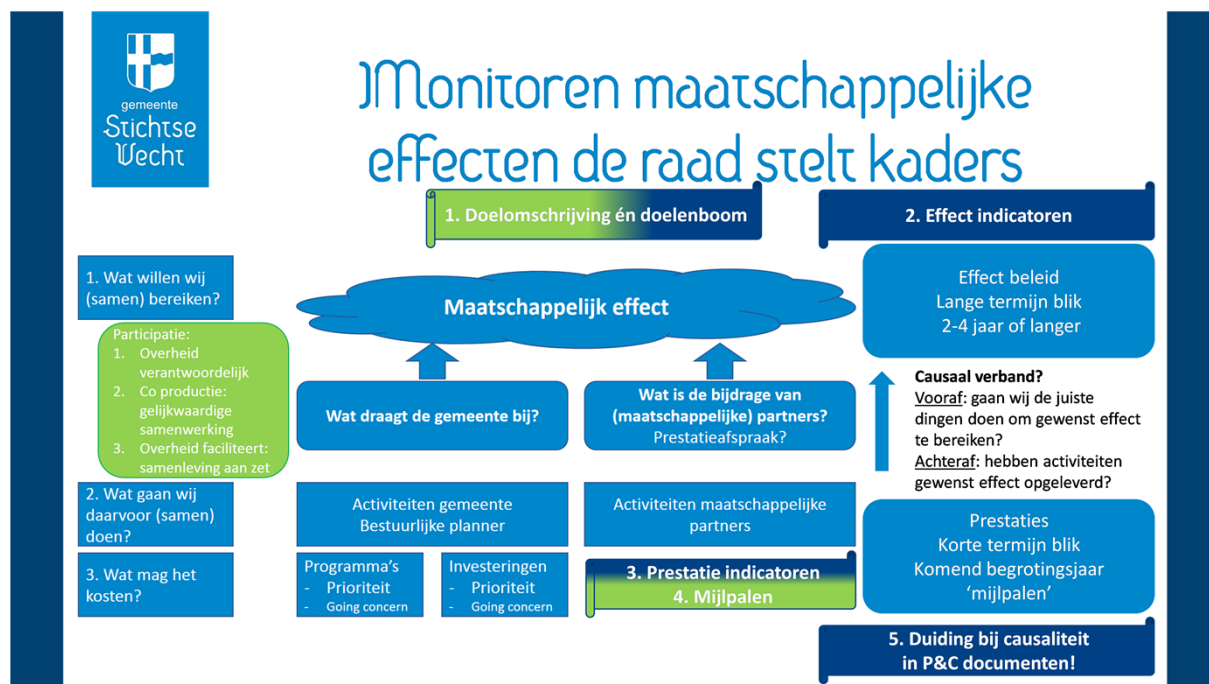
Bij de financiële cijfers worden lasten met een positief getal weergegeven en baten met een negatief getal. Dat betekent dat een positief saldo met een negatief getal wordt weergegeven en een negatief saldo met een positief getal. Onttrekkingen uit de reserves zijn voor de exploitatie een bate en dus een negatief getal. Toevoegingen aan de reserves zijn lasten voor de exploitatie en dus een positief getal. Voor de leesbaarheid is gekozen om bedragen af te ronden op € 1.000. Het kan gebeuren dat hierdoor bij afronding een minimaal verschil optreedt. Wanneer bedragen op € 1 staan, wordt dit toegelicht.

Pilot monitoring maatschappelijke effecten

In deze raadsperiode brengen we het fundament van de gemeente Stichtse Vecht op orde, met als doel om een slagvaardige en betrouwbare lokale overheid te zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Onderdeel hiervan is het programma 'Een begroting gericht op de toekomst', waarin we werken aan een nieuwe opzet van een begroting met meer sturingsmogelijkheden. Met deze nieuwe opzet moet de raad beter in staat zijn om kaderstellende en controlerende taken uit te voeren. Zo draagt het vastleggen en (waar mogelijk) meetbaar maken van de maatschappelijke effecten die we willen bereiken bij aan een transparante en betrouwbare overheid. In deze leeswijzer lichten we toe welke nieuwe informatie-elementen we aan de beleidsprogramma's en specifiek in dit jaarverslag 2023 toevoegen.

In de beleidsprogramma's voegen we vijf informatie-elementen toe: 1) doelomschrijving én doelenboom, 2) effectindicatoren, 3) prestatie-indicatoren, 4) mijlpalen en 5) duiding bij causaliteit tussen activiteiten of prestaties en de effecten in P&C-documenten (beoogd vooraf en gerealiseerd achteraf). In de beleidsbegroting 2023 (en 2024) is een eerste stap gezet door het toevoegen van een doelomschrijving bij de vraag 'Wat willen we

bereiken?' en mijlpalen bij de vraag 'Wat gaan we daarvoor doen?'. De overige informatie-elementen voegen we toe aan toekomstige begrotingen, nadat de raad in 2024 een besluit neemt over het voorstel 'Monitoren maatschappelijke effecten'.

Tijdens een informatieve commissie op 27 februari 2024, is aan het sociaal domein gepresenteerd hoe een uitgewerkte set indicatoren eruitzien in de begroting en jaarrekening. In het jaarverslag 2023 presenteren we, als 'pilot' in programma 4 Sociaal, een verantwoording waarin alle vijf informatie elementen zijn toegevoegd. Daardoor zijn ten opzichte van de 'Beleidsbegroting 2023' extra toegevoegd: een doelenboom, effectindicatoren, prestatie-indicatoren en de duiding bij de causaliteit tussen activiteiten of prestaties en effecten (achteraf). De gepresenteerde effecten en prestatie-indicatoren zijn nog niet formeel door de raad vastgesteld én we presenteren nog geen nulmeting en streefwaarde. Hiermee zetten we in dit jaarverslag 2023 weer een stap in het versterken van het fundament van de organisatie.

Programma 1. Bestuur

Beleid programma 1

Wat hebben we bereikt in 2023?

Een betrokken en professionele ambtelijke organisatie

Begroting 2023

Het is noodzakelijk om het fundament van Stichtse Vecht op orde te brengen met als doel om een slagvaardige en betrouwbare lokale overheid te zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Voor de zomer van 2022 zijn we gestart met een programma om de werkkraft van de ambtelijke organisatie te vergroten. Op 1 juli 2022 is een belangrijke fase van het lopende project Doorontwikkeling afgerond. Vanaf die datum is een nieuwe fase gestart met een project dat erop gericht is om de organisatie op kracht te brengen en de organisatie weer volledig te laten functioneren. Onderdeel van deze fase (zomer 2022 - zomer 2024) zijn in ieder geval:

- het stoppen van de grote uitstroom van personeel;
- het terugbrengen van het ziekteverzuim naar een gemiddeld percentage;
- het intensiveren van de werving van nieuw personeel op de openstaande vacatures;
- de huidige medewerkers koesteren, waarderen en blijven boeien (potentie benutten).

Fase 1 – de organisatie wordt 'in control' gebracht (periode zomer 2022- zomer 2023)

Fase 2 – De organisatie wordt toekomstbestendig gemaakt (periode zomer 2023 - zomer 2024)

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Plan van aanpak 'Op orde brengen fundament van de ambtelijke organisatie'

Mijlpalen

1. Zomer 2023 Fase 1 (coalitieakkoord) gereed.

Realisatie

Realisatie

Er zijn in 2023 belangrijke doelen uit het coalitieakkoord bereikt in het versterken van het fundament van de organisatie. Daarmee is de organisatieontwikkeling in control gekomen. Net als alle gemeenten heeft ook Stichtse Vecht echter te maken met een krappe arbeidsmarkt en een continue spanning tussen ambities/taken en beschikbare financiën en capaciteit. Dat vraagt verdere reguliere aandacht voor doorontwikkeling.

Het afgelopen jaar realiseerden wij:

1. De beschrijving van een organisatievisie en missie.
2. De beschrijving van meerjarendoelen.
3. Belangrijke stappen in de versterking van de ICT-infrastructuur.
4. Verbetering van de kwaliteit van bestuurlijke stukken door investering in trainingen en nieuwe formats.
5. Het doorvoeren van verbeteringen en maatregelen om de onrechtmatigheid van aanbestedingen te verminderen (via het project inkoopoptimalisatie).
6. Een stijgende lijn in het mentale welzijn van medewerkers en een lager verzuim, dankzij interventies rondom het onder controle houden van uitstroom en verzuim.
7. Een kwaliteitsslag rondom de P&C-cyclus en -producten, waardoor de organisatie steeds beter in control komt.
8. Het afronden van het managementleiderschapsprogramma en het zetten van stappen voor het vergroten van rolduidelijkheid van de managementfuncties.
9. Het vaststellen van de concernagenda in december, waarin onze vier strategische doelen staan: Dienstverlening versterken, Koesteren en waarderen, Wij versterken het fundament en De opgaven zijn leidend. Daarmee ontstond een logische samenhang tussen organisatievisie en missie, strategische en organisatie-doelen en effectindicatoren die de voortgang bewaken. De vaststelling van deze gezamenlijke agenda biedt een belangrijk sturingsinstrument, mét focus en prioritering om de organisatie verder in control te brengen.
Daarnaast gaan we in de paragraaf Bedrijfsvoering voortaan in op een aantal kernindicatoren die tot voor kort werden gecommuniceerd via de 'staat van de organisatie'.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Een begroting gericht op de toekomst

Begroting 2023

Een toekomstgerichte begroting geeft meer sturingsmogelijkheden

Een toekomstgerichte begroting heeft als doel om te komen tot een strategisch financieel meerjarenbeleid. In 2022 werken we aan een nieuwe opzet van onze begroting. Dit is noodzakelijk om de sturing te versterken, tijdig te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en heldere keuzes te maken. Ook als het gaat om nieuw beleid. Met de nieuwe opzet van de begroting moet de raad beter in staat worden gesteld om zijn kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Het vastleggen van de maatschappelijke effecten die we willen bereiken en deze effecten (waar mogelijk) meetbaar maken draagt bij aan een transparante en betrouwbare overheid.

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Nieuwe opzet beleidsbegroting

Mijlpalen

1. Start gesprekken met de raad en vaststellen effectindicatoren periode 2022-2026

Realisatie

Realisatie

In 2023 hebben we in drie werkbijeenkomsten met de raad gesproken over monitoring van maatschappelijke effecten. In samenspraak met de raad worden effectindicatoren voor de periode 2022-2026 bepaald en in 2024 vastgesteld. Hiermee maken we deze maatschappelijke effecten (waar mogelijk) meetbaar. In de daaropvolgende P&C-documenten rapporteren we hierover.

Plan van aanpak 'Een begroting gericht op de toekomst'

Mijlpalen

1. Vaststellen plan van aanpak 'Een begroting gericht op de toekomst'

Realisatie

Realisatie

Het plan van aanpak 'Een begroting gericht op de toekomst' is op 28 maart 2023 vastgesteld en op 6 juni 2023 besproken in de auditcommissie.

Strategisch financieel beleid

Mijlpalen

1. Aanpak, proces en richtinggevende uitgangspunten Kadernota 2024
2. Vaststellen strategisch financieel beleid 2024-2026

Realisatie

Realisatie

Gemeenten worden geconfronteerd met inhoudelijk grote opgaven en financieel onzekere tijden. Het bestuur weegt ambities, beleidswensen en dekkingsmogelijkheden af. Dilemma's zijn aan de bestuurlijke tafel besproken en in de Kadernota 2024 aan de raad voorgelegd. De Kadernota 2024 is op 4 juli 2023 in de raad behandeld. De keuzes zijn in de Begroting 2024 verder vertaald. De raad is, voorafgaand aan de begrotingsbehandeling, in het memo Begroting TIM SV 2024 geïnformeerd over de actualiteit van de begroting van TIM SV, in relatie tot de financiële positie van de gemeente. De Begroting 2024 is op 7 november 2023 unaniem door de raad vastgesteld.

Vanuit het programma 'Een begroting van Stichtse Vecht gericht op de toekomst' werken we aan het formuleren van het strategisch financieel beleid. Om onze ambities en doelen te realiseren, moeten we nadenken over hoe we wendbaar en weerbaar blijven en om kunnen gaan met grote financiële onzekerheden. Hiervoor is het strategisch financieel beleid een belangrijke richtinggevend document. Doel van het strategisch financieel meerjarenbeleid is om de sturing te versterken, tijdig te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en heldere keuzes te maken. Een solide financiële positie betekent niet alleen een structureel sluitende begroting (baten en lasten in evenwicht), maar ook voldoende incidenteel weerstandsvermogen. We denken na over interne kaderstelling voor meer kengetallen die relevant zijn voor een solide financiële positie en duiden wat een solide financiële positie volgens de gemeente is. Wendbaarheid en weerbaarheid zijn belangrijke aandachtspunten voor het uit te werken strategisch financieel beleid. Hierbij werken we ook onze kaderstelling uit, voor het aanhouden van structureel weerstandsvermogen. Dit is de methodiek waarmee we de gevoeligheid van onze begroting voor onzekerheden bepalen en de mate van risicoacceptatie en de gewenste omvang van de buffer die we willen aanhouden. In de Begroting 2024 is een impactanalyse van de gevoeligheid van de begroting voor structurele risico's opgenomen en is het structureel weerstandsvermogen aangevuld. Dit beschikbare structureel weerstandsvermogen is voldoende dekking voor de onderkant van de realistische bandbreedte van de kosten voor TIM SV in 2024. Dit blijkt uit het hiervoor genoemde memo. De Provincie Utrecht heeft deze methodiek geaccepteerd en repressief toezicht vastgesteld voor 2024.

In 2024 werken we aan een raadsvoorstel over het strategisch financieel beleid, waarin kaderstelling wordt voorgesteld voor meer relevante kengetallen voor de financiële positie van Stichtse Vecht. Daarmee voeren we

een solide financieel beleid en passen we niet willekeurig ieder jaar de methodiek en gewenste omvang van het structureel weerstandsvermogen aan.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Samenwerking en participatie

Begroting 2023

Door de kracht van onze samenleving te benutten, bereiken we onze doelen.

Wij willen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrekken bij beleid en uitvoering. Door vooraf aan te geven welke ruimte er is om mee te denken en mee te doen creëren we duidelijkheid. De door de raad vastgestelde participatieleidraad biedt hiervoor een uitstekende basis. Daarnaast introduceren we een inwonerpanel voor inwoners en ondernemers.

Omdat onze opgaven veelal over de gemeentegrenzen heen gaan, is samenwerking in de regio, met de provincie en andere partijen eveneens belangrijk.

Ten slotte heeft Stichtse Vecht de vernieuwende ideeën en energie van jongeren hard nodig, nu en in de toekomst. We willen met deze groep in gesprek om hen meer te betrekken bij de lokale democratie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Inrichten inwonerpanel

Mijlpalen

1. Vaststellen opzet inwonerpanel
2. Inwonerpanel operationeel

Realisatie

Realisatie

Er zijn sinds de start van het inwonerspanel drie peilingen uitgevoerd. De professionalisering van de centrale plek waar cijfers en onderzoeksresultaten van de gemeente getoond worden is nog niet afgerond. Naar verwachting is dit in Q1 2024 gereed.

Jongeren betrekken bij de lokale democratie

Mijlpalen

1. Jaarlijks gesprek met de raad, college en jongeren

Realisatie

Realisatie

In de tweede helft van 2023 zijn de voorbereidingen gestart voor het jaarlijkse gesprek van de raad, het college en jongeren. In januari 2024 hebben drie gesprekken plaatsgevonden (Jeugd-Punt, Niftarlake college en Brokledede Regionale Scholengemeenschap).

Uitvoering Participatieleidraad

Mijlpalen

1. Vaststellen formats t.b.v. kaderstellende en controlerende rol raad
2. Opstellen participatieleidraad voor initiatiefnemers
3. Evaluatiemoment met raad

Realisatie

Realisatie

Leidraad voor initiatiefnemers is opgesteld in combinatie met de verordening met dezelfde naam: 'Leidraad participatie bij ruimtelijke initiatieven Stichtse Vecht 2023'. Onderzoek is uitgevoerd of de participatieleidraad (die in 2021 is vastgesteld) voldoende kaderstellend is. De uitkomst van dat onderzoek wordt in 2024 gecommuniceerd in combinatie met het opstellen van een gemeentebrede participatieverordening die samengevoegd wordt met de bestaande verordening 'Participatie bij ruimtelijke initiatieven Stichtse Vecht 2023'.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Belastingensamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU). Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven woningbouw, energietransitie, economische ontwikkeling, mobiliteit en het behoud en ontwikkeling van groen en landschap.

Financieel overzicht programma 1

Wat heeft het gekost in 2023?

Bedragen x €1.000

Programma 1	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten				
0.1 Bestuur	4.263	4.043	4.237	194
0.2 Burgerzaken	1.963	2.028	2.872	844
0.4 Overhead	21.264	24.045	27.464	3.418
0.5 Treasury	-349	-349	604	953
0.6 Belastingen	1.017	1.019	1.107	88
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	3.945	4.612	0	-4.612
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	2	2
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	6	6
Totaal Lasten	32.102	35.398	36.292	893
Baten				
0.1 Bestuur	-1	-56	-99	-43
0.2 Burgerzaken	-753	-753	-988	-234
0.4 Overhead	-7	-1.169	-868	301
0.5 Treasury	-53	-63	-205	-142
0.6 Belastingen	-14.364	-14.364	-15.326	-962
0.7 Algemene uitkering	-101.920	-104.632	-108.426	-3.794
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	2.331	1.667	0	-1.667
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-40	-40	-38	2
Totaal Baten	-114.808	-119.411	-125.950	-6.539
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-82.706	-84.013	-89.659	-5.646
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	297	547	522	-26
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-244	-3.556	-3.529	27
Mutaties reserves	53	-3.009	-3.007	2
Gerealiseerd resultaat	-82.652	-87.022	-92.666	-5.644

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Bestuur	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
(x €1.000)	2023	2023	2023	2023
Toegerekende personeelslasten	17.136	18.951	18.976	25
Kapitaallasten	-502	-459	-368	91
Overige lasten	15.468	16.906	17.683	777
Totaal lasten	32.102	35.398	36.292	893
Totaal baten	-114.808	-119.411	-125.950	-6.539
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-82.706	-84.013	-89.659	-5.646
Toevoeging aan reserves	297	547	522	-26
Onttrekking aan reserves	-244	-3.556	-3.529	27
Gerealiseerd resultaat	-82.652	-87.022	-92.666	-5.644

Toelichting van de verschillen in de lasten

Analyse verschillen lasten (x €1.000)		Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten		35.398	36.292	893
Toelichting		Taakveld	Bedrag	
Toegerekende personeelslasten (zie paragraaf Bedrijfsvoering)		div	25	
Kapitaallasten		div	91	
Hogere kosten van energie (zie toelichting in paragraaf bedrijfsvoering)		0.1	143	
De onderhoudswerkzaamheden van de locaties in Breukelen zijn hoger uitgevallen, door stijgende prijzen.		0.1	78	
Verkiezingen: Gemeenteraad, 2 Waterschappen en Tweede kamer		0.2	350	
Burgerzaken, inhuur personeel om de onderbezetting op te vangen		0.2	120	
Voor het optimaliseren van het inkooptraject en parallel daaraan het reguliere inkoopproces was in 2023 onvoldoende vaste formatie beschikbaar. Dit had tot gevolg dat extern moest worden ingehuurd. Vanaf 2024 is de formatie aangepast, waarmee deze toereikend is.		0.4	986	
De premies van diverse verzekeringen stijgen periodiek, echter het budget is de afgelopen jaren daar niet op aangepast.		0.4	156	
Migratie datacenter		0.4	1.002	
Extra kosten die gemaakt zijn voor de Cloud Expert Group		0.4	244	
ICT Systeembeheer: kosten zijn hoger uitgevallen door stijgende prijzen.		0.4	230	
ICT Software, kosten zijn hoger uitgevallen door stijgende prijzen. Prijsindexatie vooraf te laag ingeschat.		0.4	73	
Ondersteuning aanbesteding financiële applicatie		0.4	89	
Implementatie e-HRM in 2023 gestart, dit wordt in 2024 afgerond.		0.4	-178	
Het budget voor de Digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke websites is in de kaderbrief 2023 te hoog vastgesteld. Dit wordt in kadernota 2025 gecorrigeerd.		0.4	-56	
Hogere kosten van energie (zie toelichting in paragraaf bedrijfsvoering)		0.4	217	
De onderhoudswerkzaamheden van het gemeentekantoor zijn hoger uitgevallen, door stijgende prijzen.		0.4	211	
Voor het inwonerspanel is een interne oplossing gevonden, daardoor geen inhuur externen nodig is geweest.		0.4	-96	
Extra budget in 2023 ten behoeve van de organisatieontwikkeling en toekomstbestendig begroten		0.4	-105	
Implementatie Zaaksysteem		0.4	63	
Scholing personeel		0.4	161	
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren		0.4	111	
Project vervanging telefonie is uitgelopen, daardoor dubbele kosten in 2023.		0.4	106	
Diverse licenties en abonnementen Dienstverlening en Samenleving		0.4	100	
Mutaties voorzieningen personeel		0.4	51	
Diverse licenties en abonnementen Leefomgeving en Toezicht Buiten		0.4	56	
Diverse kosten overhead (zie ook paragraaf bedrijfsvoering)		0.4	275	
Hogere rente door aantrekken nieuwe leningen eind 2022. Zie ook bestuursrapportage 2023.		0.5	770	
De toegerekende rente op de kapitaallasten is lager dan begroot. Dit komt doordat een aantal investeringen niet zijn afgesloten in 2023 en zijn doorgeschoven naar 2024. Dit geeft een positief effect op de programma's (de begrote kapitaallasten worden niet benut), maar een negatief resultaat op het taakveld Treasury, waar de rentebaar wordt verantwoord.		0.5	164	
Vanwege een bijstelling op o.a. de belastinginkomsten uit voorgaande jaren is per saldo een afboeking van € 50.000 aan de lastenkant opgenomen.		0.6	50	
Vrijval stelposten (o.a. lonen en prijzen € 1,5 mln., structureel weerstandsvermogen € 1 mln. en inhuur € 2 mln.). In de Bedrijfsvoeringsparagraaf is een nadere toelichting opgenomen op de inzet van de stelposten inhuur en lonen en prijzen. Voor de hogere energielasten, zoals in de Bestuursrapportage 2023 aangekondigd, zetten we de stelpost lonen en prijzen in ter dekking van deze kostenstijgingen.		0.8	-4.538	
De begrootte post voor onvoorzien uitgaven is niet direct ingezet.		0.8	-90	
Nog te bestemmen resultaat		0.11	-173	
Overig		Diverse	208	
Totaal mutatie lasten programma 1			893	

Toelichting van de verschillen in de baten

Analyse verschillen baten (x €1.000)		Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil
Baten		-119.411	-125.950	-6.539
Toelichting		Taakveld	Bedrag	
Extra legesinkomsten door het meer uitgeven van documenten en huwelijken		0.2	-234	

Generatiepact	0.4	146
Vergoedingen voor personeel	0.4	73
Voordeel rente rekening-courant Rijks schatkist	0.5	-99
Ontvangen dividenden en overige rente inkomsten	0.5	-50
Hogere inkomsten van met name OZB belasting, doordat de werkelijke WOZ-waardestijging hoger lag dan de geraamde WOZ-waardestijging.	0.6	-961
Hogere algemene uitkering gemeentefonds, zoals beschreven in o.a. de RIB Decembercirculaire 2023.	0.7	-3.794
Vrijval stelposten (o.a. achteruitgang algemene uitkering € 0,95 mln. en taakmutaties en doeluitkeringen € 0,72 mln.).	0.8	-1.667
Overig	Diverse	47
Totaal mutatie baten programma 1		-6.539

Programma 2. Veiligheid

Beleid programma 2

Wat hebben we bereikt in 2023?

Een veilige gemeente voor iedereen

Begroting 2023

- Inwoners voelen zich veilig in onze gemeente.
- Handhaving van wetten en regels is merkbaar, uitlegbaar en helder voor iedereen.
- Behoud objectief veiligheidsniveau.
- Het voorkomen en aanpakken van ondermijning.
- Een kwaliteitsniveau van de professionele crisis- en brandweerorganisatie die in VRU-verband (Veiligheidsregio Utrecht) voldoet aan de gestelde richtlijnen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

Mijlpalen

1. Vaststellen van en uitvoering geven aan uitvoeringsplannen op geprioriteerde thema's uit het Integraal veiligheidsplan (IVP) 2023-2026.

Realisatie

Realisatie

Op 7 maart 2023 is het IVP 2023-2026 vastgesteld door de raad. Op 18 april 2023 is het Uitvoeringsplan IVP 2023-2024 vastgesteld door het college van B&W. In 2023 is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan IVP. Daarnaast is de Bibob-coördinator in 2023 geworven en eind 2023 gestart.

Uitvoering plan van aanpak Ondermijning.

Mijlpalen

1. Bewustwordings-/weerbaarheidstraining voor de nieuwe raad.

Realisatie

Realisatie

Op 11 april 2023 heeft een werkconferentie 'Ondermijning' plaatsgevonden met de raad.

We willen voorbereid zijn op een nieuwe crisis

Mijlpalen

1. Inrichten van een strategische crisisorganisatie.

Realisatie

Realisatie

In maart 2023 is gestart met het OOV piket. Hiermee fungeren we 24/7 als strategisch filter voor de (loco-)burgemeester bij rampen, crises en OOV-incidenten. We spelen hiermee in op de aankomende ontwikkelingen van de regionale crisisorganisatie (Bevolkingszorg 3.0) vanuit de Veiligheidsregio Utrecht. Daarnaast is gewerkt aan de bezetting van de crisisorganisatie en het trainen van crisisfunctionarissen. Ook de aanpak van de opvang Oekraïense ontheemden is geëvalueerd, om in de toekomst nog beter te zijn voorbereid op andere crises dan flitsrampen en –crises.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Financieel overzicht programma 2

Wat heeft het gekost in 2023?

Bedragen x €1.000

Programma 2	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.055	5.030	5.517	487
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.860	1.902	1.736	-167
Totaal Lasten	6.915	6.932	7.253	320
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-9	-9	1	11
1.2 Openbare orde en veiligheid	-40	-40	-55	-16
Totaal Baten	-49	-49	-54	-5
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.866	6.884	7.199	315
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-57	-89	-57	31
Gerealiseerd resultaat	6.809	6.795	7.141	346

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Veiligheid	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Saldo 2023
(x €1.000)				
Toegerekende personeelslasten	1.198	1.220	1.247	27
Kapitaallasten	372	342	339	-3
Overige lasten	5.345	5.371	5.667	296
Totaal lasten	6.915	6.932	7.253	320
Totaal baten	-49	-49	-54	-5
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	6.866	6.884	7.199	315
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-57	-89	-57	31
Gerealiseerd resultaat	6.809	6.795	7.141	346

Toelichting van de verschillen in de lasten

Analyse verschillen lasten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Lasten	6.932	7.253	320
Toelichting		Taakveld	Bedrag
Toegerekende personeelslasten (zie paragraaf bedrijfsvoering)		div	27
Kapitaallasten		div	-3
Personeelslasten buiten loonsom. Met deze vrijval worden de hogere toegerekende personeelslasten opgevangen.		div	-26
De gemeenteraad heeft op 30 mei 2023 de geactualiseerde VRU-begroting 2023 besproken. In deze actualisatie is een loonindexatie opgenomen o.b.v. de nieuwe cao. Dit heeft geresulteerd in een structurele stijging van onze bijdrage met ongeveer € 190.000.		1.1	193
Hogere kosten brandweerkazernes, o.a. € 150.000 aan hogere energielasten. We zetten de stelpost lonen en prijzen in ter dekking van deze kostenstijgingen (zie Bestuursrapportage 2023).		1.1	271
Overschot van het IVP-budget: Enerzijds zijn we zuinig op dit budget, omdat het bedoeld is om (een deel van de) onverwachte kosten op te vangen van OOV-incidenten of crises. Anderzijds hebben we bewust wat ruimte gehouden om de overschrijding op lokale crisisbeheersing op te vangen. Het jaar 2023 stond in het teken van het werven van nieuwe medewerkers en was er		1.2	-71

minder ruimte voor projecten in de uitvoering. Pas aan het eind 2023 zijn 3 junior adviseurs OOV gestart en een Bibob-coördinator/OOV-jurist.		
Bij de inkoop van camera's is een afschrijvingstermijn gehanteerd van 5 jaar. Jaarlijks wordt beoordeeld of vervanging van camera's noodzakelijk is. Inmiddels is de afschrijvingstermijn van alle camera's afgelopen, maar functioneren deze nog goed naar de behoefte van de politie. De post kapitaallasten valt daarmee vrij; hierdoor is ruimte om de inzet van de flexibele camera's te bekostigen.	1.2	-18
In 2023 is de veiligheidsmonitor uitgevoerd. Hiervoor is in 2023 een aanbetaling gedaan, het resterende bedrag wordt betaald na oplevering van de rapportage in 2024.	1.2	-26
Overig	Diverse	-27
Totaal mutatie lasten programma 2		320

Toelichting van de verschillen in de baten

Analyse verschillen baten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil
Baten	-49	-54	-5
Toelichting	Taakveld	Bedrag	
Overig	Diverse		-5
Totaal mutatie baten programma 2			-5

Programma 3. Fysiek

Beleid programma 3

Wat hebben we bereikt in 2023?

Voldoende betaalbare en passende woningen

Begroting 2023

We willen dat alle inwoners een betaalbare en kwalitatief goede woning kunnen vinden. Daarom werken we hard aan het herstellen van de balans op de woningmarkt en investeren we met alle betrokken partijen in een woningmarkt die in balans is. Dat wil zeggen dat de woningbehoefte en het woningaanbod op elkaar aansluiten.

De vraag naar (betaalbare) woningen is enorm. Er zijn ouderen die uit hun huidige grondgebonden woning naar een appartement of kleinere (gelijkvloerse) woning willen. Jongeren willen een eigen plek om te wonen. Daarnaast zijn er verschillende andere groepen die een woning nodig hebben, zoals statushouders, spoedzoekers, doorstromers uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Iedereen wil niets liever dan een passende woning. We hebben met name een tekort aan sociale huurwoningen, betaalbare koopwoningen en woningen in de middenhuur. Binnen deze typen woningen is er vooral behoefte aan woningen voor starters en senioren.

Op basis van de huidige prognoses is er in Stichtse Vecht tot 2040 behoefte aan 3.750 woningen. Op dit moment zijn er voldoende woningbouwplannen om aan deze behoefte te voldoen met een totaal van 4.500 woningen.

We bouwen niet alleen in de grote kernen we letten ook op een goede spreiding van projecten over de gemeente, zodat de vitaliteit van de kernen wordt vergroot. Daarnaast onderzoeken we of we tussen 2030 en 2040 bij het knooppunt Breukelen (het stationsgebied) ca 3.000 woningen kunnen toevoegen. Voor de gehele periode tot 2040 gaat het dus in Stichtse Vecht om minimaal 4.500 en maximaal 7.500 woningen. Een stevige opdracht en tegelijkertijd een kans om onze ambities op de woningmarkt waar te maken.

In Stichtse Vecht bouwen we 30% sociale huur. Om te garanderen dat sociale huurwoningen ook op langere termijn beschikbaar blijven, gaan we de exploitatie van sociale huurwoningen exclusief aan woningbouwcorporaties toekennen. Onze wettelijke taak ten aanzien van de huisvesting van statushouders voeren we uit. Hierbij houden we vanzelfsprekend oog voor reguliere woningzoekenden.

De bouw van woningen vindt altijd plaats in de bestaande omgeving. Een omgeving waar inwoners aan gewend zijn. Voor diezelfde inwoners bouwen we deze woningen. Om te zorgen dat Stichtse Vecht een prettige en leefbare omgeving blijft benaderen we woningbouwprojecten als gebiedsontwikkeling. Naast woningen voor diverse doelgroepen zal er daarom ook gekeken worden naar de voorzieningen in een wijk, buurt of dorp. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan goede bereikbaarheid (OV, fiets en auto), maatschappelijke voorzieningen, openbaar groen, speelvoorzieningen, parkeren en ruimte voor ondernemers. Dit betekent een meer strategische benadering op het niveau van (deel)gebieden, wijken en dorpen.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- We bouwen tot 2030 4.500 woningen
- We versterken de samenwerking met de woningbouwcorporaties
- We actualiseren de Woonvisie
- We kijken naar mogelijkheden voor permanente bewoning van recreatiewoningen
- We bekijken woningbouw vanuit een breder perspectief

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Doelgroepenverordening

Mijlpalen

1. Vaststellen doelgroepenverordening

Realisatie

Realisatie

In de Woonvisie 2023-2030 is aangegeven dat wij onderzoeken of doelgroepen opgenomen kunnen worden in de nieuwe huisvestingsverordening. Door omstandigheden is een aantal belangrijke onderdelen van de woonvisie (dit was al een opdracht uit de vorige woonvisie) nog niet tot stand gekomen, waaronder de doelgroepenverordening. Dit wordt in 2024 opgepakt, waarbij ook extra capaciteit is toegevoegd.

Haagstede (155 woningen) in voorbereiding

Mijlpalen

1. Start bouw

Realisatie

Realisatie

De gemeente heeft de randvoorwaardelijke werkzaamheden afgerond. De opdrachtnemer kan starten met de woningbouw:

- De omgevingsvergunning is verleend.
- De rotonde aan de Floraweg is aangelegd en in gebruik genomen.
- Naar verwachting start de woningbouw in Q2 2024.

Herziening woonvisie

Mijlpalen

1. Vaststellen woonvisie

Realisatie

Realisatie

De Woonvisie is op 29 september 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Nieuwer Ter Aa (50 woningen) in voorbereiding

Mijlpalen

1. Ontwerp bestemmingsplan/ Omgevingsplan

Realisatie

Realisatie

Het college heeft eind 2023 ingestemd met het ontwerp bestemmingsplan. Raadsbehandeling van het bestemmingsplan wordt uiterlijk verwacht in het tweede kwartaal van 2024.

Planetenbaan/Ruimtekwartier in voorbereiding

Mijlpalen

1. Vaststellen grondexploitatie

Realisatie

Realisatie

De ontwikkelkaders en het gebiedsfonds zijn in 2023 vastgesteld. Eind 2023 is het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. De anterieure overeenkomsten zijn met twee van de vier ontwikkelaars gesloten. Met twee partijen vinden aanvullende gesprekken plaats.

Projecten in uitvoering

Mijlpalen

1. Opleveren 110 woningen + 260 studentenwoningen

Realisatie

Realisatie

In 2023 zijn twee woningbouwprojecten opgeleverd: Vecht en Veld in Vreeland (totaal 60 woningen) en het project Vechtvoorde in Breukelen (29 woningen). Bovendien hebben we in 2023 omgevingsvergunningen verleend voor de volgende woningbouwprojecten in Maarssenbroek: Kwadrant fase 2 (499 woningen), Bisonspoor 332 (75 woningen) en Haagstede fase 1 (139 woningen).

Woningbouwprogramma

Mijlpalen

1. Vaststellen Woningbouwprogramma

Realisatie

Realisatie

Het woningbouwprogramma is onderdeel van de Woonvisie die op 29 september 2023 is vastgesteld door de raad.

Zuilense Vecht (125 tot 150 woningen in voorbereiding)

Mijlpalen

1. Vaststellen inrichtingsplan
2. Vaststellen Bestemmingsplan

Realisatie

Realisatie

Wij hebben op 12 juni 2023 het stedenbouwkundig plan voor de woonbuurt en het voorlopig ontwerp inrichtingsplan voor het sportief park Zuilense Vecht vastgesteld. Het bestemmingsplan is door de raad op 19 december 2023 vastgesteld.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Een klimaatbestendige leefomgeving en duurzame energievoorziening

Begroting 2023

We willen een klimaatbestendige en daarmee gezonde en veilige leefomgeving, waarbij energiebesparing en een grotere onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen belangrijke pijlers zijn.

De lokale urgentie van deze opgave volgt uit mondiale trends en ontwikkelingen; klimaatverandering en afspraken hierover in het Klimaatakkoord, de schaarste (en daarmee samenhangende prijsstijgingen) van fossiele brandstoffen en het belang van een goede luchtkwaliteit. Om de CO₂-uitstoot te verlagen en uitputting van fossiele brandstoffen voor te zijn, werken we in Stichtse Vecht aan slimme besparingen, het opwekken van meer duurzame energie en nemen we geleidelijk afscheid van aardgas. We zijn lokaal en regionaal in gesprek om deze overstap zo haalbaar en betaalbaar mogelijk te maken voor Stichtse Vecht en haar inwoners. De energietransitie is van iedereen en kunnen we alleen samen maken. Het is geen gemakkelijke opgave. Samen werken we aan een gezonde, duurzame en prettige leefomgeving.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- We nemen onze verantwoordelijkheid als het gaat om de klimaatverandering
- We maken afspraken met verhuurders van woningen
- We kijken realistisch naar de energietransitie
- We verplichten niemand om van het gas af te gaan

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Afvalscheidingsstation

Mijlpalen

1. Besluit nieuwe locatie en investeringskrediet
2. Ontwerpbestemmingsplan ter visie leggen

Realisatie

Realisatie

Het besluit over de nieuwe locatie is in de zomer van 2022 genomen en de raad heeft het investeringskrediet beschikbaar gesteld. Het ontwerpbestemmingsplan is in het laatste kwartaal van 2023 ter inzage gelegd. Het voorlopig ontwerp voor gebouwen en terreinen is vastgesteld. De aanbestedingsprocedure voor de gebouwen is gestart. De komende maanden wordt het bouwterrein voorbelast en aan het einde van het derde kwartaal start de bouw.

Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen

Mijlpalen

Er zijn geen mijlpalen geformuleerd in de begroting 2023.

Realisatie

Realisatie

Aan de hand van de Vastgoednota Stichtse Vecht is de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed aangepakt. Leidend hierin is het uitvoeringsplan 'Verduurzaming gemeentelijk vastgoed'. De 21 vastgoedobjecten uit de kernvoorraad en die benoemd zijn in dit plan hebben de focus.

De verduurzaming aan de hand van de mogelijke quick wins van de objecten is volgens plan uitgevoerd, al dan niet na inspectie van de ODRU. Voorbeelden hiervan zijn:

- De vervanging van PL- en TL-verlichting door LED in o.a. bibliotheek Kockengen, fietsenstalling GAK (Gemeentelijk Administratie Kantoor) en sport- en recreatiecentrum 't Kikkerfort.
- De isolatie van leidingen, appendages en ventilatiekanalen in o.a. 't Kikkerfort, het GAK en sporthal Kockengen.

- Het installeren en analyseren van een Energie Monitoring Systeem bij de grootste energieverbruikers.
- Op het dak van het cultureel centrum in Loenen zijn een sedum-dakbedekking en PV-panelen geplaatst.

Bij onder andere de zolder van Goudestein, sporthal Kockengen en het GAK is de transitie naar LED-verlichting in voorbereiding of in uitvoering. Dit geldt ook voor het plaatsen van PV-panelen op het dak van Kansis in Breukelen. Uiteraard zijn en worden grootschalige verbeteringen en aanpassingen zo dicht mogelijk gepland bij

de natuurlijke onderhoudsmomenten. Daar waar verduurzaming een onderdeel uitmaakt van een groter geheel (bijvoorbeeld renovatie of verbouwing) is het opzetten van een totaal project vanzelfsprekend. Dit geldt voor circa een kwart van de kernvoorraad.

Project Kockengen Waterproof

Mijlpalen

1. Afronding fase 9 Welgelegen Zuid
2. Raadsvoorstel fase 4b Oude Kern en fase 7 Dreef

Realisatie

Realisatie

Begin mei 2022 zijn de fasen 8 en 9 in Kockengen gestart. De werkzaamheden liepen uit door de weersomstandigheden. Fase 8 is half maart 2023 afgerond en daarna is gestart met fase 9. De intentie is om beide fasen in maart 2024 af te ronden. Door de oorlog in Oekraïne waren er forse kostenstijgingen voor bouwstoffen.

Uitvoeringsprogramma op weg naar nieuwe energie

Mijlpalen

1. Opleveren uitvoeringsprogramma Op Weg Naar Nieuwe Energie

Realisatie

Realisatie

Het uitvoeringsprogramma 'Op Weg Naar Nieuwe Energie' is opgeleverd. Op dinsdag 30 mei 2023 zijn de mijlpalen en monitoringssystematiek uit het uitvoeringsprogramma vastgesteld door uw gemeenteraad. Parallel aan het jaarverslag wordt een stand van zaken en aanzien van het uitvoeringsprogramma gegeven.

Zuilense Vecht

Mijlpalen

1. Vaststellen inrichtingsplan
2. Vaststellen Bestemmingsplan
3. Aanbesteding concessiehouder warmteplan

Realisatie

Realisatie

In 2023 is, in samenwerking met de provincie Utrecht, voor het totale plangebied Zuilense Vecht de aanbesteding voor een concessiehouder voor het warmtesysteem voorbereid. Deze aanbesteding zou in Q4 2023 worden opgestart. Uit marktconsultatie is echter gebleken dat meerdere marktpartijen twijfels hebben over de haalbaarheid van een concessie voor een collectief warmtesysteem in gebiedsontwikkeling Zuilense Vecht. Ook is gebleken dat reeds gemaakte en te maken kosten leiden tot een onrendabele businesscase en dat deze kosten niet in verhouding staan tot de relatief kleine gebiedsontwikkeling. Daarnaast gaf Stedin aan dat het beoogde collectieve warmtesysteem niet in aanmerking komt voor uitzondering op de door Stedin gehanteerde wachtrij, omdat het een niet-gebouwgebonden voorziening is. Dit betekent dat de voor het warmtesysteem benodigde elektriciteitsaansluiting pas geleverd kan worden in of na 2029, terwijl de oplevering van de woningen gepland is in 2027/2028. Door de gewijzigde omstandigheden is de procedure voor de aanbesteding stopgezet, is onderzoek gedaan naar alternatieven en wordt een voorstel voorbereid om de voorgestelde collectieve warmtevoorziening te heroverwegen.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Bereikbare, duurzame en verkeersveilige mobiliteit

Begroting 2023

We willen bereikbare, duurzame en verkeersveilige vervoersstromen die leefbaar en gezond zijn voor iedereen. Dit doen we zonder verdere groei van het autoverkeer door vooral een toename van andere modaliteiten zoals fiets, openbaar vervoer en voetgangersverkeer.

Wij zien dat de mobiliteit op onze wegen toeneemt. Dit is onder andere het gevolg van de centrale ligging van onze gemeente tussen Utrecht en Amsterdam en het toenemende inwoneraantal in onze provincie. Er wordt gewerkt aan een nieuw mobiliteitsprogramma. Het college stelt een startnotitie op en legt deze voor aan de gemeenteraad. We geven prioriteit aan openbaar vervoer, fiets en verkeersveiligheid. Daarbij hebben we oog voor de verschillen in bereikbaarheid van verschillende delen van onze gemeente en de daarbij passende vervoersstromen.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities :

- We anticiperen op de toename van de mobiliteit

- We zetten in op doorstroming van A naar B
- We kijken met een nieuwe blik naar de parkeernormen
- We betrekken inwoners om de juiste keuzes te maken
- We zien kansen bij station Breukelen

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Knooppunt Breukelen

Mijlpalen

1. Opleveren strategische verkenning

Realisatie

Realisatie

De strategische verkenning van knooppunt Breukelen is in september 2023 in de raad behandeld. Daarbij heeft de raad verschillende punten meegegeven. De collegereactie op de door de raad aangegeven punten is ook door de raad vastgesteld.

Mobiliteitsprogramma

Mijlpalen

1. Vaststellen mobiliteitsprogramma

Realisatie

Realisatie

Het mobiliteitsprogramma is aangehouden in afwachting van de benoeming van de vervangend wethouder verkeer. We verwachten het programma in het tweede kwartaal van 2024 aan de raad te presenteren.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Veilige en leefbare buurten, dorpen en landelijk gebied

Begroting 2023

Wij willen dat iedereen in Stichtse Vecht veilig kan wonen en ondernemen én we willen werken aan een krachtig en vitaal landelijk gebied, met een goede balans tussen natuur, landbouw, water, cultuurhistorie, landschap en recreatie.

De gemeente kiest naast handhaving voor aanpak van de wijken. Hiermee verbeteren we de leefbaarheid in de verschillende wijken en kernen. Dit doen we samen met de inwoners. Maarssenbroek Samen, Schoon, Heel en Veilig is daar een goed voorbeeld van. We zetten in op een gezonde en toegankelijke omgeving waarin jong en oud fijn wonen, werken en hun vrije tijd doorbrengen. Op een vitale en krachtige samenleving. Naast het stedelijk gebied kijken we ook naar de toekomst van het landelijk gebied. Hoe kunnen we boeren helpen bij de ontwikkelingen waarvoor ze staan waarbij we rekening houden met de natuur en het cultuurhistorische landschap die we in ons midden hebben. Om zo ondermijning te voorkomen. Dit doen we samen met inwoners en de andere overheden.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- We zijn samen verantwoordelijk voor een veilige leefomgeving
- We zorgen voor vitale kernen
- We zorgen voor een schone en groene openbare ruimte
- We koesteren ons waardevolle gebied
- We kijken naar kansen voor verbreding van de boer

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Leefbaarheid

Mijlpalen

1. Startnotitie Integrale visie Maarssenbroek

Realisatie

Realisatie

In de Kadernota 2024 heeft de raad middelen beschikbaar gesteld om een start te kunnen maken met (gebiedsgerichte) omgevingsprogramma's. Op basis van de toegekende middelen is inmiddels een vacature vervuld per 1 maart 2024. Daarnaast werken we aan een kader om tot een afgewogen keuze voor een gebiedsgericht omgevingsprogramma te komen. In 2024 starten wij met de eerste gebiedsgerichte omgevingsprogramma's.

Vitaal platteland

Mijlpalen

1. Plan van Aanpak programma Vitaal Platteland

Realisatie

Realisatie

Er is een boerentafel opgericht. Aan deze overlegtafel bespreken wij samen met boeren de actuele ontwikkelingen in het landelijk gebied. Daarnaast zijn de gesprekken met de provincie en waterschappen geïntensiveerd om zo meer grip te krijgen op de ontwikkelingen in het landelijk gebied. We bereiden de start van het programma voor en we leggen een relatie met gebiedsgericht programma 'Landelijk gebied'.

Vitale kernen

Mijlpalen

1. Oplevering regionaal beleidsstuk vitale kernen

Realisatie

Realisatie

Om een eenduidig begrip van vitale kernen te bepalen en daaraan uitvoering te geven, vond een gezamenlijk lobbytraject plaats om de vitale kernen onder de aandacht te brengen bij het nieuwe provinciaal bestuur. In 2024 wordt vervolg gegeven aan het programma 'Vitale kernen in de regio'.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met Plassenschap Loosdrecht e.o., Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Omgevingsdienstregio Utrecht (ODRU), Afvalverwijdering Utrecht (AVU), Stichting Milieu Educatief Centrum Maarssen (MECC) en Stichting Urgentiecommissie West Utrecht (SUWU). Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven.

Financieel overzicht programma 3

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 3	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten				
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	34	12	0	-12
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	12.235	12.505	12.331	-174
5.7 Openbaar groen	6.819	7.242	6.810	-432
7.2 Riolering	6.000	6.025	5.604	-421
7.3 Afval	7.331	7.345	7.667	322
7.4 Milieubeheer	2.744	5.012	3.382	-1.630
7.5 Begraafplaatsen	480	508	579	71
8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	7.568	15.965	8.159	-7.806
Totaal Lasten	43.212	54.613	44.532	-10.080
Baten				
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	-172	-172	0	172
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	-209	-204	-433	-230
5.7 Openbaar groen	-153	-286	-456	-170
7.2 Riolering	-7.440	-7.440	-7.034	405
7.3 Afval	-9.079	-9.079	-9.076	3
7.4 Milieubeheer	-200	-2.358	-1.030	1.328
7.5 Begraafplaatsen	-483	-518	-557	-39
8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-4.131	-11.834	-7.334	4.500
Totaal Baten	-21.867	-31.890	-25.921	5.969
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	21.345	22.723	18.612	-4.111
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	932	4.199	4.246	47
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-1.019	-7.658	-6.632	1.026
Mutaties reserves	-86	-3.459	-2.386	1.073
Gerealiseerd resultaat	21.258	19.264	16.225	-3.038

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Fysiek	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
(x €1.000)	2023	2023	2023	2023
Toegerekende personeelslasten	9.466	9.084	10.270	1.186
Kapitaallasten	6.257	5.872	5.528	-344
Overige lasten	27.489	37.067	28.735	-8.332

Overige verrekeningen GREX	-	2.590	-	-2.590
Totaal lasten	43.212	54.613	44.532	-10.080
Baten	-23.008	-28.059	-24.755	3.305
Overige verrekeningen GREX	1.141	-3.831	-1.166	2.665
Totaal baten	-21.867	-31.890	-25.921	5.969
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	21.345	22.723	18.612	-4.111
Toevoeging aan reserves	932	4.199	4.246	47
Onttrekking aan reserves	-1.019	-7.658	-6.632	1.026
Gerealiseerd resultaat	21.258	19.264	16.225	-3.038

Toelichting van de verschillen in de lasten

Analyse verschillen lasten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Lasten	54.613	44.532	-10.080
Toelichting		Taakveld	Bedrag
Toegerekende personeelslasten (zie paragraaf bedrijfsvoering)		div	1.186
Kapitaallasten		div	-337
Personeelslasten buiten loonsom. Er is buiten de loonsom ingehuurd voor met name versnelling woningbouw, andere ontwikkelprojecten, omgevingsvergunningen en omgevingswet (€ 398.000). Hier staan deels ook hogere ontvangen leges omgevingsvergunningen tegenover.		div	354
De hoge energieprijzen zorgden ervoor dat de gemeente in 2023 hogere energielasten had. Deze overschrijding kan worden gedekt uit een reservering voor hogere energielasten in 2023 op programma 1.		div	872
De uitvoering van de werkzaamheden aan de plompbrug (zie ook Bestuursrapportage 2023) zijn later gestart dan gepland. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt, maar zal er ook minder worden onttrokken uit de reserve (zie mutatie reserves). De uitvoering staat gepland voor 2024.		2.1	-1.093
Het leefbaarheidsbudget is niet volledig besteed, met name doordat er minder aanvragen voor sociale- en fysieke (buurt)initiatieven werden ingediend.		2.1	-82
Door een gebrek aan uitvoeringskracht is er minder planmatig onderhoud uitgevoerd met betrekking tot verkeersprojecten.		2.1	-72
Onderbesteding op verschillende materiële budgetten (o.a. organisatiekosten en bediening bruggen), voornamelijk doordat gekozen is voor inzet van ingehuurd personeel (zie ook 'personeelslasten buiten loonsom').		2.1	-278
Verkeersmaatregelen. In de 2e helft van 2023 is de bezetting op orde gebracht. Voor 2023 resulteert dit in een beperkte overschrijding van het budget.		2.1	-79
Er is meer (correctief) onderhoud uitgevoerd dan verwacht aan verkeersregelinstanties, openbare verlichting, wegen en civiele kunstwerken, als gevolg van achterstanden in het vervangen van objecten.		2.1	177
In de 2e helft van 2022 is de bezetting op orde gebracht. Voor 2023 resulteert dit in een beperkte overschrijding van het budget overige wegen.		2.1	72
Door een inhaalslag op de onderhoudswerkzaamheden is er sprake van een overschrijding op het budget voor de veerdiensten.		2.5	45
Er zijn meer kosten gemaakt voor het planmatig onderhoud van het openbaar groen. Op basis van de indexcijfers van het CROW zijn prijzen in bestaande overeenkomsten in veel gevallen tot wel 14% geïndexeerd. Meer dan 10% hoger dan de toegepaste indexatie van budgetten in de Begroting 2023 (3,1%). Zie ook de Bestuursrapportage 2023. Dit wordt deels gecompenseerd door lagere kosten voor natuur en biodiversiteit en het onderhoud van speeltoestellen.		5.7	-69
Er is een overschrijding van het budget voor de instandhouding van het pand Goudestein (SIM) door uitgestelde werkzaamheden. Het budget zal in 2024 worden uitgegeven.		5.7	-87
Mede als gevolg van onvoldoende uitvoeringskracht vallen de kosten voor onderhoud aan water en kades (baggeren, bermen, kades, beschoeiingen) lager uit dan geraamd. Zie ook de Bestuursrapportage 2023.		5.7	-300
Er zijn gelden ontvangen voor het uitvoeringsplan toezicht en handhaving Plassenschap Loosdrecht e.o.. De werkzaamheden en bijbehorende kosten vinden plaats in 2024.		5.7	116
Project Legakkerherstel fase 2: De kosten worden gedekt door de reserve 'Oostelijke Vechtplassen', waarin de verkregen middelen vanuit het Groenfonds zijn gestort. Tegenover de kosten staat derhalve een onttrekking uit de reserve (zie ook mutatie reserves). De afronding heeft lichte vertraging opgelopen, waardoor de realisatie van de laatste lasten en de dekking uit de reserve in 2024 zullen plaatsvinden.		5.7	-213
Door personeelskrapte is er achterstand in de uitvoering van onderhoud en onderzoeken bij riolering.		7.2	-562
De inzamelkosten voor afval vallen hoger uit door meerkosten tuinvuilzakken, indexering, hogere kosten papierinzameling en de inzameling van kerstbomen.		7.3	560
Er zijn voor meerdere onderdelen (o.a. omgevingsplannen, adviseren WABO, omgevingswet) minder uren afgenomen bij de ODRU dan verwacht (circa €195.000). Dit wordt deels gecompenseerd door een nadeel op inhuurlasten van circa € 85.000 (zie ook: inhuur buiten de loonsom). Per saldo circa €110.000.		7.4	-195
Er zijn (specifieke) uitkeringen ontvangen vanuit het Rijk voor duurzaamheid. Deze kunnen in 2023 en de komende jaren worden ingezet voor bijvoorbeeld de inzet van capaciteit en de aanpak		7.4	-1.192

van energiearmoede. Dit jaar zijn niet alle middelen besteed, maar voor 2024 en verder zijn plannen gemaakt om deze middelen in te zetten. Omdat er minder lasten zijn gemaakt dan geraamd, worden ook de baten naar beneden bijgesteld (lagere uitkeringen).		
Meer onderhoud geluidwerende voorzieningen, vanwege achterstand vervangingsopgave.	7.4	59
Voor de lopende grondexploitaties waren uitgaven en inkomsten geraamd die in 2023 niet konden worden gerealiseerd. Voor een aantal ontwikkellocaties zijn vooruitlopend op de vaststelling van de grondexploitatie (voorbereidings)kosten gemaakt.	8.0	-8.341
Bij het voorstel van de jaarstukken 2023 stellen wij u voor om deze kosten in 2023, via het jaarrekeningsaldo, ten laste van de Algemene reserve te laten komen. Na het vaststellen van de grondexploitaties in 2024 worden de hierop betrekking hebbende inkomsten weer ten gunste gebracht van de Algemene reserve. Voor de toelichting op de grondexploitaties verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid en de Mutaties reserves.		
In afwachting van de invoering van de Omgevingswet in 2024 zijn niet alle werkzaamheden voor de actualisatie van bestemmingsplannen in 2023 verricht.	8.0	-131
Van het beschikbare budget voor de invoering van de Omgevingswet is in 2023 extern personeel ingehuurd (€ 168.000). Zie paragraaf Bedrijfsvoering. Hierdoor lijkt het bedrag dat vrijvalt van de beschikbare middelen hoger dan het daadwerkelijke saldo. Het daadwerkelijke restantbedrag is ongeveer € 90.000.	8.0	-257
In 2023 is niet het volledige budget voor het beschermd wonenproject ingezet, dit project loopt in de komende jaren nog door.	8.0	-133
Overig	Diverse	-100
Totaal mutatie lasten programma 3		-10.080

Toelichting van de verschillen in de baten

Analyse verschillen baten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Baten	-31.890	-25.921	5.969
Toelichting		Taakveld	Bedrag
Meeropbrengsten kabels en leidingen door een inhaalslag		2.1	-212
Door verkoop van snippergroen eind 2023 zijn er meer baten geboekt dan begroot.		5.7	-137
Voor Boom en Bosch en Goudestein zijn subsidies ontvangen voor de instandhouding van de panden. Hier staan ook lasten tegenover.		5.7	132
Ten behoeve van het Plassenschap zijn er baten ontvangen. Hier staan onderhoudslasten tegenover.		5.7	-126
Rioolheffing		7.2	414
Er zijn (specifieke) uitkeringen ontvangen vanuit het Rijk voor duurzaamheid. Deze kunnen in 2023 en de komende jaren worden ingezet voor bijvoorbeeld de inzet van capaciteit en de aanpak van energiearmoede. Dit jaar zijn niet alle middelen besteed, maar voor 2024 en verder zijn plannen gemaakt om deze middelen in te zetten. Omdat er minder lasten zijn gemaakt dan geraamd, worden ook de baten naar beneden bijgesteld (lagere uitkeringen).		7.4	1.446
In 2023 zijn extra legesinkomsten ontvangen. Dit wordt veroorzaakt door een aantal grotere projecten die in het laatste half jaar van 2023 vergunning technisch zijn afgerond. Voor de afhandeling van de omgevingsvergunningen zijn extra kosten gemaakt voor de inhuur van extra personeel (zie paragraaf Bedrijfsvoering).		8.0	-3.596
Voor de lopende grondexploitaties waren uitgaven en inkomsten geraamd die in 2023 niet konden worden gerealiseerd. Voor de toelichting op de grondexploitaties verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid en de Mutaties reserves.		8.0	7.969
De ontvangen (specifieke) uitkering voor het beschermd wonenproject zijn in 2023 niet volledig ingezet. Dit project loopt in de komende jaren nog door.		8.0	140
Overig		Diverse	-61
Totaal mutatie baten programma 3			5.969

Toelichting reservemutaties

Mutaties reserves 2023	Bedrag
<i>Stortingen</i>	
Grondexploitaties - Per saldo is de storting hoger dan begroot. Dit komt onder andere door de aanvulling van het risicodeel van de Grondexploitaties. Voor de toelichting op het verloop van de reserve Grondexploitaties verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid.	-47
Totaal stortingen	-47
<i>Onttrekkingen</i>	
Civiele kunstwerken/bruggen - Per saldo is de onttrekking lager dan begroot. Dit mede door een lagere uitvoeringscapaciteit. Het project zal grotendeels in 2024 tot uitvoering komen.	-855

Grondexploitaties - Per saldo is de onttrekking lager dan begroot. Dit komt door een lagere onttrekking voor het restant van de versnelling van grote projecten en een hogere onttrekking voor de toevoegingen aan de verliesvoorzieningen voor een aantal grondexploitaties. Voor de toelichting op het verloop van de reserve Grondexploitaties verwijzen we u naar de paragraaf Grondbeleid.	-167
Overige mutaties	-4
Totaal onttrekkingen	-1.026
Totaal mutaties reserves programma 3	-1.073

Programma 4. Sociaal

Beleidsprogramma 4

Wat hebben we bereikt in 2023?

Iedereen doet mee en hoort erbij

Begroting 2023

We willen dat iedereen in Stichtse Vecht zich naar vermogen kan ontwikkelen, binnen zijn of haar mogelijkheden mee kan doen en aan de samenleving kan bijdragen. Dit geeft voldoening en heeft een positief effect op het welzijn en de gezondheid van inwoners. Meedoen is niet voor iedereen even vanzelfsprekend of gemakkelijk. Voor die inwoners die dat nodig hebben bieden we hulp en ondersteuning om te kunnen (blijven) meedoen.

De coalitie heeft in deze periode de volgende ambities:

- We zetten in op preventie en vroegsignalering
- We zetten in op passende en snelle zorg en ondersteuning
- We waarderen onze mantelzorgers
- We zetten ons in voor een inclusieve samenleving
- We stimuleren sport en bewegen
- We investeren in toekomstbestendige sportaccommodaties
- We zijn verbonden door cultuur
- We zetten ons in voor gelijke kansen voor ieder kind
- We willen voorbereid zijn op een nieuwe crisis
- Samen met onze partners werken we aan het realiseren van deze ambities. De belangrijkste partijen zijn TIM SV, Kansis en partijen in het voorveld.

In dit programma presenteren we -als 'pilot'- een verantwoording waarin alle informatie elementen zijn opgenomen. Dat betekent dat, ten opzichte van de beleidsbegroting 2023, extra zijn toegevoegd: een doelenboom, effect indicatoren, prestatie indicatoren en de duiding bij de causaliteit tussen activiteiten/prestaties en effecten (achteraf). Dit is nog in ontwikkeling en is bedoeld om effectief te kunnen sturen op de inzet van beschikbare middelen nu we zien dat de kosten van de voorzieningen in het sociaal domein stijgen.

Doelenboom en beleidskaders

Doelenboom en beleidskaders

9. Iedereen doet mee en hoort erbij

Integraal beleidskader (IBK) Sociaal domein (3 juni 2020) Uitwerking IBK Sociaal domein (B&W 5 juli 2022) Beleidskaders dragen bij aan:	Voorkomen is beter	Samen redzaam en verdraagbaar	Iedereen doet mee	Thuis en dichtbij
Regionale bestuursopdracht arbeidsmarktregio midden Utrecht met de vier resultaatgebieden 2022 (B&W 25 jan 2022)	X		X	
Beleidsnota Samen in actie tegen armoede en schulden - Minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021-2024 (30 mrt 2021)	X		X	
Actieplan Stichtse Vecht Werkt 2020 (B&W 26 nov 2019)	X		X	
Lokale Inclusie Agenda 2021 (B&W 21 sep 2021)		X	X	
Beleidsnota Iedereen doet mee/doorontwikkeling Kansis (B&W 8 feb 2022)	X		X	
Regionale Agenda Jeugd Utrecht West 2022-2025 (raad 21 december 2021)	X		X	X
Regioplan Beschermde wonen U16 2023-2028			X	X
Nota Positief Gezondheidsbeleid, 2020 -2023 (raad 1 oktober 2019). Uitvoeringsprogramma's Gezond Gewicht, middelengebruik, mentale gezondheid, eenzaamheid (uitvoeringsplannen college 23 juni 2020)	X			
Subsidieprogramma 2021 – 2024 (raad 3 juni 2020)	X	X	X	X
Nota Sport en Bewegen Stichtse Vecht meer in beweging 2021 – 2025 (raad 21 december 2021)	X		X	
Transformatieplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2023 (raad 19 december 2023)	X	X		X

Topindicatoren

Bestuurlijke opgave, prioriteit (going concern)	Top indicator	Effect / prestatie	Nulmeting	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Streefwaarde
Iedereen doet mee en hoort erbij	Sociale kracht in SV	Effect		7,5 (2016)	7,5 (2018)	7,6 (2020)	7,6 (2023)	
	Zelfredzaamheid	Effect		8,3 (2016)	8,3 (2018)	8,3 (2020)	8,1 (2023)	
	Mate van eenzaamheid	Effect		8,7 (2016)	8,6 (2018)	8,2 (2020)	8,4 (2023)	
	Sociale samenhang in de buurt	Effect		6,2 (2016)	6,3 (2018)	6,7 (2020)	6,4 (2023)	
	Participatie	Effect		7,5 (2016)	7,5 (2018)	7,6 (2020)	7,7 (2023)	
	Jongeren met jeugdhulp - % van jongeren tot 18 jaar (verplicht BBV nr. 27)	Prestatie		8% (B2021) 8,6% (R2021)	7% (B2022) 7% (R2022)	7% (B2023) 11% (R2023)		
	Aantal cliënten per 10.000 inwoners meet een maatwerkarrangement WMO (verplicht BBV nr. 26)	Prestatie		480 (B2021) 453 (R2021)	500 (B2022) 543 (R2022)	500 (B2023) 480 (R2023)		
Aantal unieke cliënten jeugd en WMO maatwerk via onderaannemers TIM SV	Prestatie		1.514 (2022)	1.285 (2023)				

Toelichting maatschappelijk effect (causaliteit activiteiten/prestaties/mijlpalen en effecten)

Beoogd effect

Door meer in te zetten op eigen kracht en preventieve/collectieve oplossingen willen we problemen eerder signaleren en zo normaal mogelijk oplossen in de leefwereld van de inwoner. Daarmee houden we (specialistische) zorg en ondersteuning betaalbaar voor inwoners die dat echt nodig hebben.

Toelichting op gerealiseerd effect in 2023

De Monitor Sociale Kracht geeft inzicht in de sociale kracht in Stichtse Vecht. Voor de monitor wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de sociale kracht van het collectief van inwoners wordt bepaald door een aantal onderliggende componenten c.q. pijlers die enerzijds betrekking hebben op persoonlijke kenmerken en de deelname aan de samenleving (o.m. zelfredzaamheid, participatie en mate van eenzaamheid) en anderzijds de leefomgeving van inwoners typeren (o.m. sociale samenhang in de buurt). In 2023 heeft de vierde meting plaatsgevonden. Het overall beeld is dat de scores redelijk stabiel blijven. De kern Maarssebroek scoort in het algemeen op alle indicatoren lager dan de andere kernen. De algemene score voor sociale kracht blijft gelijk of stijgt heel licht, evenals de score voor participatie. De zelfredzaam blijft gelijk over de jaren, maar laat in 2023 een kleine daling zien. De laatste meting toont dat na een dalende trend op de score op mate van eenzaamheid in de periode 2016-2020 de score in 2023 iets is gestegen ten opzichte van 2020. Dat betekent dat inwoners zich in 2023 minder eenzaam voelen dan in 2020. De stijgende trend van de sociale samenhang in de buurt in de periode 2016-2020 is gestopt. De meting in 2023 is iets gedaald ten opzichte van 2020. Sociale samenhang/cohesie is ook een van de aandachtspunten uit de kernfoto's.

Voor de verplichte BBV-indicatoren jongeren met jeugdhulp en aantal cliënten per 10.000 inwoners met een maatwerkarrangement WMO zijn de aantallen opgenomen zoals gepresenteerd in de jaarstukken 2021, 2022 en 2023. We constateren dat we deze taken deels als gemeente zelf uitvoeren en deels door andere partijen laten uitvoeren. Met ingang van 2022 is een deel van de taken jeugdzorg en WMO belegd bij TIM SV. Dit betekent dat de informatie nodig is vanuit verschillende organisaties om deze indicatoren te berekenen. We constateren dat de kwaliteit van de berekeningen van deze indicatoren nog niet goed is. Uit het BDO rapport over TIM SV blijkt dat de gemeente en TIM SV verschillende definities hanteerden en/of dat aantallen niet volledig waren door ontbrekende gegevens vanuit een organisatie (aantallen wijkteams waren bij de gemeente zelf niet in beeld). Een trendanalyse op deze indicatoren is daarom nog niet zinvol. Bij de verlenging van de samenwerking met TIM SV voor 2025 en 2026 zijn afspraken gemaakt over de wijze van monitoring van het inverteer-effect bij TIM SV door heldere vastlegging van uitgangspunten in de begroting en monitoring van de realisatie met nog nader af te stemmen effect- en prestatie indicatoren. In 2024 geven we hier samen met TIM SV invulling aan. Daarbij betrekken we ook de monitoring van de bestuursopdracht voorveld.

Voor wat betreft het zorggebruik (jeugdhulp en Wmo) zien we al langere tijd een stijging en een trendbreuk (ook financieel) vanaf 2021 (als gevolg van de corona pandemie en oorlog in Oekraïne). We gaan er vanuit dat een deel van de gestegen zorgvraag vanaf de trendbreuk in 2021 een tijdelijk karakter heeft. Tegelijkertijd houden we voor de komende jaren rekening met een toenemende vraag als gevolg van de dubbele vergrijzing.

Afgelopen jaar hebben we samen met TIM SV maatregelen genomen om de kostenstijging bij TIM SV te verminderen. In september zagen we de eerste effecten van deze maatregelen in een verminderd aantal unieke cliënten maatwerk jeugd en WMO (via onderaannemers) bij TIM SV. Doordat het aantal klanten bij TIM SV in het laatste kwartaal van 2023 opnieuw toenam is het totaal aantal klanten dat TIM SV heeft bereikt in 2023 alsnog hoger uitgekomen dan begroot.

Voor 2024 willen we de daling van klantaantallen bij TIM Stichtse Vecht en de Wmo verder versterken door een betere positionering van het voorveld. In de begroting 2024 is hiervoor een innovatiebudget opgenomen. Ook is een 'bestuursopdracht voorveld' geformuleerd die op dit moment wordt uitgevoerd. Het voorveld bestaat uit organisaties waar inwoners vrij toegankelijk gebruik van kunnen maken voor (ondersteunings)vragen, zoals MOnenz, Kwadraad en Leef.

De ontwikkelingen in de klantenaantallen bij TIM SV hebben zich in 2023 niet financieel vertaald. Tegenover de daling van kosten door lagere klantenaantallen in het tweede en derde kwartaal staat een stijging van kosten door de veel hogere inflatie dan begroot. In de begrotingen 2024, 2025 en 2026 van TIM SV zien we wel een eerste financiële afbuiging. In 2023 hebben we het te verwachten financieel effect van een versterkt voorveld met eigen uitgangspunten vertaald in een realistische bandbreedte voor de kosten TIM SV in 2024.'

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

TIM Stichtse Vecht (SV)

Mijlpalen

1. Beleids- en financiële jaarverantwoording TIM SV over 2022

Realisatie

Realisatie

In mei 2023 heeft de gemeente conform de contractuele afspraken het jaarverslag en de gecontroleerde jaarrekening voor TIM SV van Timon ontvangen. Op basis van deze documenten is aanvullende informatie opgevraagd met betrekking tot de uiteindelijke realisatie op een aantal posten. Op basis van deze informatie zijn er 19 en 21 september 2023 afspraken gemaakt tussen gemeente en Timon over de uitgangspunten voor de definitieve verrekening.

Het definitief aanvullende bedrag dat voor rekening komt van de gemeente is vastgesteld op € 6.430.000,- miljoen. Hiervan is € 6.300.000,- miljoen verantwoord in de jaarrekening 2022. Het verschil van € 130.000 is als lasten verantwoord in de jaarrekening 2023.

Doorontwikkeling Kansis

Mijlpalen

1. Uitvoering Werkgeverstaken voor de Wsw doelgroep.

Realisatie

Realisatie

Eén van de pijlers van het Integraal Beleidskader is: 'Iedereen doet mee'. Eén van de subdoelen van die pijler is dat we extra kansen voor werkgevers en werknemers creëren door een intensievere samenwerking in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht te realiseren. Ook het optimaliseren van de re-integratieaanpak met speciale aandacht voor de doorontwikkeling van Kansis als leer- ontwikkelbedrijf biedt extra kansen.

In 2023 hebben we daarvoor de volgende stappen gemaakt:

- In de arbeidsmarktregio Utrecht is een traject gestart om te komen tot een Regionaal Werk Centrum (RWC).
- De volledige uitvoering van het werkgeverschap voor de Wsw-medewerkers is belegd bij Kansis.
- De werkconsulenten werken deels op locatie van Kansis, waardoor de samenwerking tussen gemeente en Kansis is verstevigd.
- Een extern bureau is een onderzoek gestart naar een passende organisatie- en samenwerkingsstructuur voor werkconsulenten van de gemeente en accountmanagers van Kansis. Ook wordt gekeken naar eventuele fysieke aanpassingen.
- Het dienstenaanbod van Kansis is uitgebreid met oriëntatietrajecten, werkfittrajecten, sollicitatietrainingen, naar werk-trajecten, empowermenttrainingen, sollicitatietrainingen, loonwaardemetingen en jobcoaching.
- We zijn gestart met de ontwikkeling van:
  - o De zelfredzaamheidsroute voor statushouders die niet inburgeren op taalniveau B1.
  - o Een samenwerking met TIM Stichtse Vecht om inwoners in de arbeidsmatige dagbesteding een kans te bieden zich bij Kansis verder te ontwikkelen richting betaald werk.

Collectief vervoer / hulpmiddelen / woningaanpassingen / huishoudelijke hulp

Mijlpalen

1. Nieuw contract huishoudelijke ondersteuning
2. Wmo transformatieplan

Realisatie

Realisatie

De mijlpaal Wmo-transformatieplan is behaald: het nieuwe contract huishoudelijke ondersteuning is gestart op 1 januari 2023

Daarnaast is een extra mijlpaal behaald: In de raad van 19 december 2023 is het Wmo-transformatieplan vastgesteld, inclusief twee amendementen en een motie.

In het Wmo-transformatieplan wordt uitgewerkt hoe we er voor gaan zorgen dat de Wmo – en daarmee ook de huishoudelijke hulp - de komende jaren uitvoerbaar en betaalbaar blijft.

Opvang Oekraïners

Mijlpalen

Niet van toepassing.

Realisatie

Realisatie

De oorlog in Oekraïne met Rusland duurt nog steeds voort. Er was ook in 2023 nog geen duidelijkheid vanuit het Rijk over het vervolg van de leefgeldregeling en het eventueel toegang krijgen tot gemeentelijke inkomensregelingen, zoals (bijzondere) bijstand en minimaregelingen. Oekraïense vluchtelingen hebben daarom in 2023 nog steeds gebruikgemaakt van de leefgeldregeling. Daarnaast zijn er verschillende activiteiten uitgevoerd, zoals Nederlandse taallessen voor de Oekraïense vluchtelingen. Ook heeft welzijnsorganisatie MOmenz - naast de standaard dienstverlening - verschillende activiteiten ondernomen, zoals een dagje uit naar Madurodam en een bedankavond.

Mantelzorgcompliment

Mijlpalen

Niet van toepassing.

Realisatie

Realisatie

De mantelzorgcomplimentbonnen zijn eind 2022 uitgereikt. Deze kunnen heel 2023 ingeleverd worden bij lokale ondernemers.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs

Mijlpalen

1. Vaststelling Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Realisatie

Realisatie

Het proces voor het IHP heeft vertraging gelopen. Dit plan wordt rond de zomer van 2024 opgesteld en afgerond. Daarin worden ook de prioriteiten en de verschillende locaties gekozen.

Vorbereiden op doordecentralisatie beschermd wonen

Mijlpalen

1. Vaststelling Regioplan U16 Beschermd Wonen

Realisatie

Realisatie

Het regioplan U16 beschermd wonen is op 18 april 2023 vastgesteld door de raad.

Harmonisatie buitensportaccommodaties

Mijlpalen

1. Aangepaste subsidieregeling 'Investeringsbijdrage buitensportaccommodaties'
2. Eigendomsoverdracht van de sportaccommodaties die in gebruik zijn van de voetbalverenigingen en atletiekvereniging
3. Overdracht van het onderhoud van de velden aan de atletiek- en voetbalverenigingen
4. Diverse veldrenovaties bij de voetbalverenigingen
5. Renovatie atletiekbaan

Realisatie

Realisatie

In januari 2023 heeft het college de aangepaste subsidieregeling vastgesteld. Met elk van de voetbalverenigingen is een nieuw contract aangegaan en het onderhoud is aan de verenigingen overgedragen. Vervolgens zijn de verenigingen gestart met de veldrenovaties. De veldrenovaties bij de voetbalverenigingen zijn afgerond. De renovatie van de atletiekbaan is bijna afgerond. De aanleg van de padelbanen heeft vanwege een onjuist gevolgde vergunningsprocedure vertraging opgelopen en schuift door naar 2024. Voorgesteld wordt de middelen die daarvoor waren gereserveerd over te hevelen naar 2024.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met GGD Regio Utrecht (GGDrU) en Stichting Kansis/KansisGroen. Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven.

Financieel overzicht programma 4

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 4	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten				
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.210	10.303	8.793	-1.510
6.2 Wijkteams	1.592	2.474	2.445	-30
6.3 Inkomensregelingen	16.195	17.737	20.000	2.263
6.4 Begeleide participatie	4.189	4.127	3.910	-217
6.5 Arbeidsparticipatie	2.401	1.299	1.455	155
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.041	2.970	3.046	75
6.7 Maatwerkdienstverlening	20.256	24.736	29.359	4.623
6.8 Geëscaleerde zorg	3.310	1.815	1.583	-232
7.1 Volksgezondheid	2.673	3.363	3.510	147
Totaal Lasten	57.867	68.824	74.100	5.276
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-263	-5.908	-8.294	-2.386
6.2 Wijkteams	0	0	-28	-28
6.3 Inkomensregelingen	-11.807	-11.977	-11.873	104
6.4 Begeleide participatie	-553	-480	-469	11
6.5 Arbeidsparticipatie	-588	0	-239	-239
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-83	-366	-347	19
6.7 Maatwerkdienstverlening	-283	0	0	0
6.8 Geëscaleerde zorg	0	-409	-293	116
7.1 Volksgezondheid	-42	-728	-850	-122
Totaal Baten	-13.619	-19.867	-22.394	-2.527
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	44.248	48.957	51.706	2.749
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-70	-235	-200	35
Gerealiseerd resultaat	44.178	48.722	51.506	2.784

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Sociaal	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
(x €1.000)	2023	2023	2023	2023
Toegerekende personeelslasten	9.424	9.551	10.002	451
Kapitaallasten	247	250	245	-5
Overige lasten	48.196	59.022	63.852	4.830
Totaal lasten	57.867	68.824	74.100	5.276
Totaal baten	-13.619	-19.867	-22.394	-2.527
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	44.248	48.957	51.706	2.749
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-70	-235	-200	35
Gerealiseerd resultaat	44.178	48.722	51.506	2.784

Toelichting van de verschillen in de lasten

Analyse verschillen lasten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten	68.824	74.100	5.276
Toelichting		Taakveld	Bedrag
Toegerekende personeelslasten (zie paragraaf bedrijfsvoering)		div	451
Kapitaallasten		div	-5
Minder uitgaven voor organisatiekosten voor de Wet Inburgering (Personele lasten, automatisering e.d.).		6.1	-398
Er is minder gebruik gemaakt van de regeling Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie dan verwacht		6.1	-91
Hogere exploitatielasten, met name energielasten Aula 4 in 1 Breukelen door eindafrekening over meerdere jaren		6.1	286
Oekraïne: rijksbijdrage is gebaseerd op landelijke norm; lagere uitgaven op gebied van leefgeld en huur accommodaties		6.1	-1.450
Hogere lasten bijstandverlening, voornamelijk als gevolg van hogere uitkeringen door inflatiecorrectie		6.3	192
Hogere lasten bijzondere bijstand, o.a. woninginrichting, individuele inkomensvoorziening, kwijtschelding, jeugdfonds sport en cultuur		6.3	237
Overschrijding van de energietoeslag. Dekking is opgenomen in programma 1 (Rijksbijdrage in de Algemene Uitkering)		6.3	1.716
Lagere uitgaven van de uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening, onder andere door afname van aantal Wsw'ers		6.4	-81
Overschrijding van lasten re-integratie door hogere inhuurkosten		6.5	65
Meerkosten TIM SV op basis van de concept-jaarrekening 2023 van stichting TIM		6.7	5.476
Nagekomen afrekening TIM SV over 2022 op basis van de jaarrekening 2022 van Stichting TIM		6.7	130
Lagere beheerskosten van maatwerkvoorzieningen (extern advies e.d.)		6.7	-93
Voordeel door onderbezetting bij de adviesraad Sociaal Domein		6.7	-61
Lagere kosten huishoudelijke hulp, voornamelijk door onderbezetting bij de zorgleveranciers		6.7	-373
De kosten van Essentiële jeugdfuncties (YEPH) zijn lager door minder cliënten in dure zorg en de voordelige afrekening 2022		6.7	-703
Lagere uitgaven voor Ernstige Dyslexie en Landelijke transitie arrangementen door minder dure zorgtrajecten		6.7	-118
Voordeel bij het innovatie budget (inzet ter voorkoming van dure zorg) als gevolg van lagere inhuurkosten		6.7	-100
Nagekomen afrekening over oude jaren Wmo en Jeugdwet		6.7	134
Lasten vervoerskosten jeugdzorg, die niet waren begroot.		6.7	155
Onderbestedig bij beschermd wonen, omdat pas halverwege het jaar bekend werd dat er extra middelen beschikbaar kwamen		6.8	-378
Nadeel van de kosten voor jeugdbescherming, inclusief de afrekening over 2021 en 2022		6.8	84
GALA onderbesteding, 112 budget doorgeschoven naar 2024, conform voorwaarden		7.1	-150
SPUK IZA hogere kosten want niet begroot (niet in budget omdat we onderaannemer zijn)		7.1.	225
Hogere lasten GGD		7.1	49
Overig		Diverse	77
Totaal mutatie lasten programma 4			5.276

Toelichting van de verschillen in de baten

Analyse verschillen baten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil
Baten	-19.867	-22.394	-2.527
Toelichting		Taakveld	Bedrag
Afrekening Servicekosten 2020 - 2022 Buurthuis Schepersweg in Breukelen		6.1	-348
Oekraïne: (hogere) rijksbijdrage is gebaseerd op landelijke norm		6.1	-2.164
Lagere opbrengsten inkomensvoorzieningen door lagere rijksbijdragen en afrekening TOZO		6.3	195
De opbrengsten van terugvordering bijstand vallen hoger uit dan geraamd		6.3	-91
Opbrengsten ESF-subsidie en project Dichterbij dan je denkt (DBDJD) vanuit gemeente Utrecht die niet geraamd waren		6.5	-239
Een deel van de inkomsten van beschermd wonen zijn conform afspraken teruggegeven aan de gastgemeente voor gezamenlijke regionale initiatieven		6.7	116
Lagere opbrengsten GALA door lagere kosten		7.1	140
Baten SPUK IZA (niet begroot)		7.1	-213
Overig		Diverse	77
Totaal mutatie baten programma 4			-2.527

Programma 5. Samenleving

Beleid programma 5

Wat hebben we bereikt in 2023?

Huisvesting onderwijs

Begroting 2023

Goede onderwijsgebouwen door (ver)nieuwbouw van schoolgebouwen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023?

Investeringsplan onderwijsgebouwen

Mijlpalen

1. Start nieuwbouw Broeklandcollege en Daalse Hoek
2. Uitvoering investeringsplanning onderwijsgebouwen

Realisatie

Realisatie

De nieuwbouw Harmonieplein is in gebruik genomen. De nieuwbouw voor het Broeckland College is gestart. Door onder meer asbest is wel vertraging ontstaan. De ingebruikneming wordt nu in 2025 verwacht. Tienhoven is vol in uitvoering en ook de werkzaamheden Spechtenkamp vorderen. De afronding van deze projecten wordt vooralsnog in 2024 verwacht. Ook in het gebied Zuilense Vecht is vertraging ontstaan. Naar verwachting wordt in 2024 de architect geselecteerd en het ontwerpproces gestart. De bouw is voorzien in 2025/2026. Voor de nieuwbouw van de Daalse Hoek moet eerst een stedenbouwkundige verkenning worden uitgevoerd. Naar verwachting wordt dit in 2024 uitgevoerd, waarna de start van de architectenselectie ook nog in 2024 kan worden uitgevoerd.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHCVV) en Vitens. Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven.

Financieel overzicht programma 5

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programma 5	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten				
3.0 Economie	1.021	1.080	818	-262
4.0 Onderwijs	5.658	9.279	9.207	-72
5.1 Sportbeleid en activering	691	608	707	99
5.2 Sportaccommodaties	4.793	6.597	8.047	1.449
5.3 Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	637	752	616	-136
5.4 Musea	742	765	849	84
5.5 Cultureel erfgoed	184	527	344	-183
5.6 Media	1.152	1.254	1.220	-34
Totaal Lasten	14.877	20.863	21.808	945
Baten				
3.0 Economie	-548	-601	-1.041	-440
4.0 Onderwijs	-1.360	-2.845	-2.112	733
5.1 Sportbeleid en activering	-21	-376	-367	9
5.2 Sportaccommodaties	-2.156	-2.039	-2.388	-348
5.3 Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	-44	-44	-49	-5
5.4 Musea	-268	-288	-337	-49
5.5 Cultureel erfgoed	-24	-48	-55	-6
5.6 Media	-96	-159	-161	-2
Totaal Baten	-4.517	-6.400	-6.509	-109
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	10.360	14.462	15.298	836
Storting				
0.10 Mutaties reserves	128	1.347	1.347	0
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	-358	-3.740	-3.735	5
Mutaties reserves	-230	-2.393	-2.388	5
Gerealiseerd resultaat	10.130	12.069	12.910	841

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Samenleving	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Saldo 2023
(x €1.000)				
Toegerekende personeelslasten	2.285	2.330	2.417	87
Kapitaallasten	2.891	4.037	4.032	-5
Overige lasten	9.702	14.496	15.359	863
Totaal lasten	14.877	20.863	21.808	945
Totaal baten	-4.517	-6.400	-6.509	-109
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	10.360	14.462	15.298	836
Toevoeging aan reserves	128	1.347	1.347	-
Onttrekking aan reserves	-358	-3.740	-3.735	5
Gerealiseerd resultaat	10.130	12.069	12.910	841

Toelichting van de verschillen in de lasten

Analyse verschillen lasten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Lasten	20.863	21.808	945
Toelichting	Taakveld	Bedrag	
Toegerekende personeelslasten (zie paragraaf bedrijfsvoering)	div	87	
Kapitaallasten	div	-5	
Lagere uitgaven binnen het programma Economie zijn veroorzaakt door een aantal niet gerealiseerde projecten, met name uitstel van "Snel Internet", en daarnaast wel gerealiseerde projecten waarvan de lasten op andere budgetten zijn geboekt, o.a. Precario Terrassen experiment / Vergunningverlening.	3.0	-177	
Lagere kosten Onderwijsachterstandenbeleid, met name door overschot afgelopen jaren dat is toegevoegd aan budget 2023	4.0	-359	
Lagere kosten Nationaal Programma Onderwijs (NPO) door spreiding subsidieaanvragen en betalingen over de looptijd van het NPO	4.0	-402	
Lagere uitgaven peuterwerk	4.0	-53	
Hogere lasten Onderwijshuisvesting, met name Vergoeding eigen investering Broeckland, verzekeringen, energiekosten, advieskosten, huur sportlocaties en pachten	4.2.	580	
Hogere kosten Leerlingvervoer	4.3	93	
Hogere energiekosten Kinderopvang	4.3.	80	
Lagere kosten Leerplichtwet en Lokaal Educatieve Agenda	4.3	-62	
Combinatiefuncties	5.1	58	
Kikkerfort: Hogere kosten, met name energie; inclusief subsidie MEOZ (Meerkosten Energie Openbare Zwembaden) van € 248k en exclusief aandeel voor Kikkerfort van interne reservering voor hogere energielasten (€ 344k)	5.2.	739	
Hogere bijdrage aan SFN door hogere kosten, met name energie (gecompenseerd door hogere omzet)	5.2.	456	
Sportaccomodaties	5.2	344	
Lagere bijdrage Sportclubs voor Sportterreinen door vertraging bij nieuwe aanleg	5.2	-131	
Lagere uitgaven Cultuur door (deels) doorgeschoven Inventarisatie erfgoed objecten, versterken Hollandse Waterlinies, nieuwe website erfgoed Stichtse Vecht, archeologische onderzoeken. On hold: vervolgpdracht kerkenvisie ivm omgevingswet	5.3	-143	
Lagere uitgaven Erfgoeddeal door vertraging	5.5	-186	
Overig	Diverse	26	
Totaal mutatie lasten programma 5			945

Toelichting van de verschillen in de baten

Analyse verschillen baten (x €1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Baten	-6.400	-6.509	-109
Toelichting	Taakveld	Bedrag	
Hogere inkomsten Toeristenbelasting: tot 2022 werden de baten bij ontvangst geboekt, vanaf 2023 bij de heffing conform grondslagen voor resultaatbepaling. In 2023 zijn er zodoende baten van 2022 en 2023 geboekt.	3.4	-467	
Lagere baten Onderwijsachterstandenbeleid door lagere bestedingen dan budget	4.0	362	
Lagere baten Nationaal Programma Onderwijs door lagere bestedingen	4.0	403	
Hogere bijdrage SFN (idem hogere kosten)	5.2	-230	
Cultuur musea gebouwen	5.4	-49	
Hogere baten SPUK Sport mede door afrekening 2019 en 2020	5.2	-113	
Overig	Diverse	-15	
Totaal mutatie baten programma 5			-109

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven wij onze beleidsvoornemens in 2023 voor de lokale heffingen en de leges. Ook beschrijven we de lokale belastingdruk en het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid. Meer detailinformatie is te vinden in de diverse belastingverordeningen die 20 december 2022 door de raad zijn vastgesteld.

We onderscheiden de volgende heffingen:

1. Retributies

Met retributies kan de gemeente (een deel van) de kosten van de dienstverlening verhalen op de aanvrager die om de dienstverlening vraagt. Retributies zijn leges, gelden of heffingen. Deze zijn niet wettelijk voorgeschreven. Retributies zijn gerelateerd aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Deze mogen maximaal kostendekkend zijn.

Onze gemeente heft de volgende retributies:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Kadegelden
- Marktgeden
- Lijkbezorgingsrechten
- Overige leges en rechten

2. Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst bestedingsvrij is. Met de ongebonden heffingen, een algemeen dekkingsmiddel, is de gemeente beperkt in het aantal belastingen dat ze mag heffen. Deze zijn limitatief genoemd in de artikelen 216 tot en met 228 van de Gemeentewet. De gemeente is, rekening houdend met de landelijke monitoring op de stijging van de onroerendezaakbelasting (OZB) en de inkomstenmaatstaf in het Gemeentefonds, vrij in de vaststelling van de hoogte van het tarief. Het OZB-tarief van gemeente Stichtse Vecht is hoger dan het landelijk gemiddelde. Het valt daarmee in de landelijk voorgeschreven categorie 'meest risicovol' voor dit kengetal. Dit betekent dat Stichtse Vecht minder ruimte heeft om de OZB-inkomsten te verhogen, dan gemeenten met een tarief dat lager ligt dan het landelijk gemiddelde.

Onze gemeente heft de volgende belastingen:

- Onroerendezaakbelasting
- Roerendezaakbelasting
- Hondenbelasting
- Parkeerbelasting
- Precariobelasting
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting

Kwijtschelding

Inwoners kunnen kwijtschelding krijgen voor hun belastingaanslagen als sprake is van het geheel of gedeeltelijk ontbreken van draagkracht. Hiervoor geldt de 100% kwijtscheldingsnorm (= bijstandsnorm). Ook kleine ondernemers kunnen kwijtschelding krijgen, maar alleen voor de belastingaanslagen die zij als privépersoon ontvangen. Bedrijven komen niet in aanmerking voor kwijtschelding.

Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB-woningen in eigendom, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting. De basis voor het kwijtscheldingsbeleid is de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Als van tevoren duidelijk is dat kwijtschelding wordt verleend, wordt overgegaan tot automatische kwijtschelding.

Oninbaar

In de ramingen van de opbrengsten van riool-, afval- en onroerendezaakbelastingen houden we er rekening mee dat een deel van de opgelegde vorderingen oninbaar zijn. Een vordering is oninbaar wanneer een belastingschuldige wel moet betalen, maar invordering op de gebruikelijke manier in de praktijk niet (meer) mogelijk is. Bijvoorbeeld voor wanneer de belastingschuldige failliet is gegaan of de belastingschuldige vertrokken is, zonder dat de nieuwe verblijfplaats bij de invorderingsambtenaar bekend is.

Retributies

Beleidsvoornemens

Voor het begrotingsjaar 2023 zijn de volgende specifieke beleidsvoornemens vastgesteld:

- De ontwikkeling van de rioolheffingen volgt de kostenontwikkeling van de gemeentelijke rioleringsactiviteiten. De programmering van deze activiteiten is vastgelegd in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2022-2026
- Leges en heffingen mogen maximaal kostendekkend zijn
- Waar mogelijk is het inflatiepercentage van 3,1% toegepast in de berekeningen.

Afvalstoffenheffing

Wij hebben de wettelijke plicht om zorg te dragen voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Wij brengen afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing is volledig kostendekkend. De programmering van deze activiteiten is vastgelegd in het Grondstoffenplan 2016 - 2022.

Rioolheffing

Alle eigenaren van een perceel dat is aangesloten op het gemeentelijk rioleringsstelsel betalen een vast bedrag aan rioolheffing. De opbrengst van de rioolheffing wordt gebruikt om invulling te geven aan de volgende gemeentelijke zorgplichten en taken:

- een veilige inzameling en transport van afvalwater naar de zuivering. Zonder risico's voor bewoners of het milieu (zorgplicht afvalwater);
- het zodanig opvangen en verwerken van hemelwater (regenwater) dat wateroverlast wordt voorkomen (zorgplicht hemelwater);
- het voorkomen en verminderen van structurele grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte (zorgplicht grondwater);
- het samen met de waterschappen realiseren van veilig, gezond en aantrekkelijk oppervlaktewater waarlangs het goed wonen, werken en recreëren is.

Belastingen

Beleidsvoornemens

Voor het begrotingsjaar 2023 is het volgende specifieke beleidsvoornemen geformuleerd:

- Wij kiezen ervoor de gemeentelijke belastingen te verhogen met het inflatiepercentage van 3,1%.

Overzicht tarieven en opbrengsten

Heffing	Tarief 2023	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023
Gebonden heffingen (retributies)		*€ 1.000	* € 1.000
Afvalstoffenheffing		8.135	8.213
<i>Eenpersoonshuishouden</i>	€ 216,84		
<i>Meerpersoonshuishouden</i>	€ 328,54		
Rioolheffing		7.440	7.026
<i>0 t/m 75m³ water</i>	€ 185,34		
<i>76 t/m 150m³ water</i>	€ 251,55		
<i>151 t/m 300m³ water</i>	€ 371,86		
<i>>300m³ water, extra voor elke 100m³ water</i>	€ 91,77		
Kadegelden		-	86
<i>Per dag, zonder stroom, per meter</i>	€ 1,04		
<i>Per dag, met stroom, per meter</i>	€ 1,35		
Marktgeden		81	58
<i>Standplaats op een warenmarkt/kraam</i>	€ 9,93		
Lijkbezorgingsrechten		518	557
Burgerlijke stand en documentverstrekkingen			
<i>Huwelijk en partnerschap</i>		150	196
<i>Paspoorten 18+</i>	€ 77,87	211	358
<i>Paspoorten 18-</i>	€ 58,89		
<i>Identiteitskaarten 18+</i>	€ 70,38		
<i>Identiteitskaarten 18-</i>	€ 37,99		
<i>Rijbewijzen</i>	€ 48,15	269	266
<i>Overige documenten (uittreksel)</i>		58	56
<i>Naturalisatie</i>		55	109
Omgevingsvergunningen		1.864	5.460
Ongebonden heffingen (belastingen)			
OZB			
<i>Eigenaren woningen</i>	0,08371%	10.291	10.828
<i>Eigenaren niet-woningen</i>	0,20758%	2.072	2.290
<i>Gebruikers niet-woningen</i>	0,15570%	1.327	1.489
RZB			
<i>Eigenaren woningen</i>	0,08371%	81	75
Hondenbelasting		284	288
<i>Eerste hond</i>	€ 69,85		
<i>Tweede en iedere volgende hond</i>	€ 92,94		
<i>Per kennel</i>	€ 166,40		
Parkeerbelasting		59	86
<i>Scheendijk-Noord, per 14 minuten</i>	€ 0,21		
<i>Scheendijk-Noord per dag</i>	€ 3,09		
<i>Scheendijk-Noord vergunning</i>	€ 209,81		
Precariobelasting		100	81
(Water)toeristenbelasting	€ 1,70	298	765
Forensenbelasting	0,21072%	142	148

De genoemde tarieven zijn gebaseerd op de belastingverordeningen 2023 en de daarop gemaakte tariefwijzigingen.

Kostendekkendheid

Kostendekkendheid afval en riolering

Bij het opstellen van de begroting nemen we de door uw raad vastgestelde beleidsdocumenten als uitgangspunt. Voor de afvalstoffenheffing is dit met name het Grondstoffenplan 2016 - 2022 en voor de rioolheffing het gemeentelijk rioleringplan (GRP) 2022-2026. In de begroting bepalen we of de tarieven voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing kostendekkend zijn. Hierbij wordt gekeken welke uitgaven en inkomsten drukken op de producten afval en riolering. In de jaarstukken berekenen we achteraf of deze tarieven ook daadwerkelijk kostendekkend zijn geweest. Bij een te lage kostendekkendheid doen we een beroep op de daarvoor gevormde egalisatievoorziening. Bij een kostendekkendheid boven de 100% moet het overschot in de egalisatievoorziening worden gestort. Hierdoor kunnen we grote investeringen in de toekomst opvangen zonder grote schommelingen in de tarieven.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolrecht

Kostendekkendheid 2023 Afvalstoffenheffing x€ 1.000		Kostendekkendheid 2023 Rioolrecht x€ 1.000	
Product afval:		Product riolering:	
kosten	7.953	kosten	4.904
inkomsten (excl. heffingen)	-138		
Netto kosten	7.815	Netto kosten	4.904
Toe te rekenen kosten:		Toe te rekenen kosten:	
overhead	97	overhead	31
uren	368	uren	660
straatreiniging, kwijschelding, btw	2.13 6	straatreiniging, kwijschelding, btw	1.430
Totaal toe te rekenen kosten	2.601	Totaal toe te rekenen kosten	2.122
Totaal kosten	10.416	Totaal kosten	7.026
Opbrengst heffingen	8.213	Opbrengst heffingen	7.026
Totaal kosten - opbrengsten	-2.203	Totaal kosten - opbrengsten	0
Afval		Riolering	
<i>Het kostendekkingspercentage voor afval bedraagt op basis van de baten en lasten 79%.</i>		<i>Het kostendekkingspercentage voor riolering bedraagt op basis van de baten en lasten 100% en is gebaseerd op de huidige GRP. Het verschil doteren wij aan de egalisatievoorziening riolering en is verwerkt binnen het programma Fysiek.</i>	

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

Onze gemeente heeft 8 gemeentelijke begraafplaatsen die wij onderhouden en exploiteren. Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid van de begraafplaatsen voor het jaar 2023. Hierin zijn de inkomsten verkregen uit onder andere grafrechten en begravingen. Deze inkomsten worden vergeleken met de kosten voor het onderhoud, de exploitatie en de personeelskosten (exclusief overhead) van de begraafplaatsen.

Kostendekkendheid 2023 lijkbezorgingsrechten	
Kosten	579
Opbrengst heffingen	557
Kostendekkendheid	96,2%

Kostendekkendheid burgerlijke stand en documentverstrekkingen

Bij het opstellen van de begroting 2023 zijn wij voor de tarieven uitgegaan van de belastingverordening 2022. Eind 2022 heeft het Rijk de maximale tarieven voor onder andere reisdocumenten en rijbewijzen gepubliceerd. Dit zijn meegenomen bij de definitieve vaststelling van de belastingverordening 2023.

Kostendekkendheid 2023 burgerlijke stand en documentverstrekkingen	
Kosten	2.268
Opbrengst heffingen	878
Kostendekkendheid	38,7%

Kostendekkendheid omgevingsvergunningen

De legesopbrengst omgevingsvergunningen en de daarmee verband houdende kosten zijn in 2023 geïndexeerd met 3,1% ter compensatie van de inflatie.

Kostendekkendheid 2023 omgevingsvergunningen	
Kosten	3.375
Opbrengst heffingen	5.488
Kostendekkendheid	162,6%

Lokale belastingdruk

De lokale belastingdruk is in 2023 ten opzichte van 2022 iets toegenomen. Deze toename is vooral gelegen in de tariefaanpassingen voor de inflatie 3,1%. Hieronder de analyse:

Lokale belastingdruk	2021	2022	2023
Gemiddelde WOZ – waarde	359.000	385.000	439.000
OZB – eigenarendeel	355,80	356,26	367,47
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishoudens)	322,56	319,61	328,54
Rioolheffing (tot 150 m3)	249,06	246,87	251,55
Ontwikkeling lastendruk	927,42	922,74	947,56
% stijging t.o.v. voorgaande jaar	6,45%	-0,50%	2,69%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Bij de uitvoering van haar taken heeft gemeente Stichtse Vecht te maken met risico's en ontwikkelingen die financiële gevolgen kunnen hebben. Het is daarom van belang dat we beschikken over een buffer om deze gevolgen, als ze zich voordoen, op te kunnen vangen. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaan we in op de mate waarin de gemeente in staat is om met de beschikbare middelen de financiële gevolgen van geïdentificeerde risico's op te vangen. Dat bepaalt het weerstandsvermogen van de gemeente. Aandacht voor het weerstandsvermogen voorkomt dat grote risico's leiden tot het bijstellen van de uitvoering van programma's of dwingen tot bezuinigingen. Het weerstandsvermogen is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van de gemeente.

Naast het weerstandsvermogen kent de gemeente ook andere indicatoren die een beeld geven voor de financiële positie. Bijvoorbeeld cijfers over solvabiliteit, netto schuldquote en structurele exploitatieruimte. Deze kengetallen geven de gevoeligheid van de financiële positie voor financiële ontwikkelingen aan. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor om informatie over de financiële kengetallen op te nemen in de cyclusdocumenten. Omdat dit voor alle gemeenten geldt, maakt dit ook het vergelijken van gemeenten onderling mogelijk.

Uitgangspunten risicomanagement

De uitgangspunten voor het weerstandsvermogen zijn beschreven in de nota 'risicomanagementbeleid Stichtse Vecht', de herziene nota 'risicomanagementbeleid' en de beleidsnotitie 'Algemene reserve'. In het risicomanagementbeleid wordt een risico omschreven als 'een onzekere gebeurtenis die een effect kan hebben op het behalen van de doelstellingen van de gemeente'. Risicomanagement is geen afzonderlijke activiteit, maar maakt deel uit van de (management)processen.

Om inzicht te krijgen in de gemeentelijke risico's, inventariseren wij deze periodiek. Daarnaast passen we mogelijke beheersmaatregelen toe om de mogelijke gevolgen van risico's te verkleinen. De geïnterpreteerde risico's worden twee keer per jaar geactualiseerd: bij de begroting en bij de jaarrekening. Dit geldt niet voor de risico's die samenhangen met grondexploitaties, die worden jaarlijks bij de jaarrekening geactualiseerd. De actualisatie van de risico's bij de jaarrekening vond plaats met het laatst vastgestelde risicoprofiel uit de Begroting 2024 als uitgangspunt. Op basis van de actualisatie is vervolgens het benodigde weerstandsvermogen bepaald.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen: de risico's en de weerstandscapaciteit.

In de beleidsnotitie Algemene reserve is vastgelegd dat het beschikbare weerstandsvermogen wordt gevormd door de algemene reserve (AR). De algemene reserve is opgebouwd uit 3 schijven:

- Schijf 1: de minimale omvang van het weerstandsvermogen voor het opvangen van geïnterpreteerde risico's.
- Schijf 2: het deel van de AR dat bestemd is voor het opvangen van bijvoorbeeld calamiteiten of een negatief rekeningssaldo.
- Schijf 3: de vrije ruimte in de AR wanneer de AR hoger is dan de door de raad vastgestelde maximum weerstandscapaciteit.

Als normratio voor het weerstandsvermogen (de verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit) heeft de raad een streefnorm tussen de 1,4 en 2 (ruim voldoende) bepaald.

Bij de actualisatie voor de jaarrekening zijn zoals aangegeven ook de grondexploitaties meegenomen. Voor de risico's die samenhangen met grondexploitaties kent de gemeente een ander beleid. De gemeente beschikt daarvoor in eerste instantie over de algemene reserve grondexploitaties als buffer, pas daarna wordt de gemeentebrede algemene reserve aangesproken. Voor de risico's uit grondexploitaties laten wij jaarlijks een externe risicoanalyse uitvoeren om de ontwikkeling van de risico's te volgen. Uit deze analyse blijkt dat de gesignaleerde risico's maximaal € 1,95 miljoen bedragen. In de grondexploitaties is ter dekking van risico's al een bedrag van € 0,98 miljoen aan onvoorzien opgenomen. Er rest dus een risicoreservering van € 0,97 miljoen. Het risicodeel van de algemene reserve grondexploitaties voorziet voor € 0,2 miljoen in de benodigde risicoafdekking. Het resterende bedrag van € 0,77 miljoen nemen we als risico mee in de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. De hoofdlijnen voor de risico's binnen de grondexploitaties zijn opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

Terugblik grootste risicogebieden begroting 2023

Naast het actualiseren van de risico's, blikken we in de jaarrekening ook kort terug op de in de Begroting 2023 benoemde risico's uit de grootste risicogebieden. Het gaat om de volgende risico's:

1. Gemeentebrede risico's / bedrijfsvoeringsrisico's

In de bedrijfsvoering heeft de gemeente te maken met organisatorische, financiële en technische risico's. De drie grootste geïnventariseerde risico's op dit onderdeel zijn:

Het niet (blijvend) kunnen waarborgen van de continuïteit van dienstverlening

In 2023 is er nog steeds sprake van kwetsbaarheid in de continuïteit van de organisatie door een disbalans in de capaciteit en ons ambitieniveau. Om de gevolgen voor de dienstverlening van de organisatie te beperken is gebruikgemaakt van inhuur. Voor de overige genomen maatregelen om dit risico terug te brengen verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering, met onder andere een terugblik op ziekteverzuim en inhuur.

Aansprakelijkstelling / ingebrekestelling door inwoners, instellingen of bedrijven

Voor veel situaties is de gemeente verzekerd. In de volgende gevallen is er een bedrag in de risico-inventarisatie opgenomen: onvoorziene situaties, situaties waarvoor we niet of deels verzekerd zijn en/of extra kosten maken wanneer een juridische procedure wordt gestart.

Het risico op gijzeling van informatie of systemen / cybercrime

Om het risico op digitale dreigingen (zoals hacks of ransomware) te beperken treft de gemeente technische en organisatorische maatregelen. Stichtse Vecht volgt daarbij onder meer de richtlijnen van de overheid. Daarnaast implementeren we in 2024 Siem Soc (Security information & event management, security operations center). Dit systeem bewaakt de IT-omgeving pro-actief. Verder voeren wij jaarlijks penetratie- en uitwijktesten uit. Aanvullend ontwikkelen we op basis van (mogelijke) bevindingen een roadmap. Er zijn in 2023 geen incidenten die invloed hebben op de dienstverlening.

2. Sociaal

Binnen het programma 'Sociaal' is sprake van financiële en politiek-bestuurlijke risico's. Denk hierbij aan imago- en financieel risico's, bijvoorbeeld een zorgvoorziening zonder gewenst effect of gemeentelijke ambities die niet haalbaar blijken (bijvoorbeeld door het ontbreken van genoeg sturingsmogelijkheden op gemeentelijk niveau). De drie grootste geïnventariseerde risico's in de begroting 2023:

Toename beroep op gemeentelijke Wmo-voorzieningen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de ondersteuning bij mensen thuis. Het doel hiervan is om inwoners zo lang mogelijk thuis te kunnen laten wonen en te laten deel nemen aan de maatschappij. De toenemende vergrijzing en het zo lang mogelijk thuis blijven wonen maakt dat er een groter beroep op (Wmo-)voorzieningen wordt gedaan. Met name dure woningaanpassingen kunnen een zware druk op het budget leggen. Deze factoren geven een financiële druk op de beschikbare 'open einde'-budgetten. De begroting is hier vanaf 2023 op aangepast.

In december 2023 is door de raad het Wmo-transformatieplan vastgesteld, met daarin een scala aan beheersmaatregelen. De eerste effecten hiervan worden in de loop van 2024 zichtbaar. We sturen daarbij op het versterken van -en aanspreken op- de eigen verantwoordelijkheid en de eigen kracht van mensen. Tegelijkertijd geven we de aanbieders meer ruimte om te doen wat nodig is. Daarnaast kijken we met onder andere de uitwerking van de woonzorgvisie en de aanbesteding van voorzieningen hoe we het gebruik van de Wmo waar mogelijk kunnen voorkomen of anders kunnen organiseren. Daarin werken we nauw samen met het voorveld.

Ontwikkeling bijstandsaantallen (conjunctuur) en/of bijstelling van het macrobudget BUIG

Bijstand is een openeinderegeling. Dit kan een overschrijding van de budgetten tot gevolg hebben. Een toename van het beroep op bijstand leidt tot hogere uitkeringslasten. Gemeenten ontvangen van het Rijk een budget voor het betalen van bijstandsuitkeringen. Ook aanpassing van het landelijk macrobudget van deze bijstandsuitkeringen kan leiden tot hogere of lagere uitgaven ten opzichte van de in de begroting geraamde uitkering.

Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt is het aantal bijstandsaanvragen niet toegenomen. Dit geldt ook voor de mogelijke effecten van corona in 2023, die bij het opstellen van de begroting 2023 nog onzeker waren. Ook corona had in 2023 geen invloed op het aantal bijstandsaanvragen. Wel zijn de uitkeringslasten licht hoger dan geraamd door verhoging van de uitkeringen als gevolg van inflatie. Daar tegenover staat een hogere dan geraamde bijdrage van het Rijk (BUIG), waardoor per saldo sprake is van een geringe afwijking.

Toename beroep op en stijging kosten jeugdhulp

Het risico voor de toename in kosten voor jeugdhulp heeft zich in 2023 voorgedaan. In programma 4 'Sociaal' in het onderdeel 'Wat hebben wij daarvoor gedaan in 2023', is bij de beschrijving van de mijlpalen van TIM Stichtse Vecht een toelichting opgenomen hoe er op dit risico wordt gestuurd.

3. Fysiek

Binnen het programma 'Fysiek' is sprake van risico's die samenhangen met projecten, klimaatverandering en techniek. Bij het opstellen van de Begroting 2023 waren de 3 grootste risico's binnen dit domein:

Achterstand onderhoud fysiek domein (asfalt, elementenverharding en bermen)

Door gebrek aan capaciteit en anderzijds het ontbreken van beheerplannen voor een aantal taakgebieden in het fysiek domein, is achterstand in onderhoud in de openbare ruimte ontstaan. In 2020 zijn de wegen geïnspecteerd. Deze inspectie vormde de basis voor het Beheerplan wegen 2021-2025. In 2023 is een nieuwe inspectie uitgevoerd welke leidt tot een gewijzigde langjarige planning. Uit deze inspectie is gebleken dat de onderhoudsachterstand over het algemeen iets kleiner geworden is: de kwaliteit van asfaltverharding is nagenoeg gelijk gebleven, de kwaliteit van elementenverharding is sterk verbeterd echter is de onderhoudsachterstand nog steeds te hoog (onderhoudsachterstand van 19% naar 16%).

Verder is het areaal en status van de oeverbescherming geïnspecteerd, op basis waarvan een beheerplan is opgesteld. Mogelijk is er tot na afronding daarvan sprake van risicovolle situaties bij wegen langs het water.

Kunstwerken (m.n. bruggen) tijdelijk niet of onvoldoende te gebruiken

Het tijdelijk niet of onvoldoende kunnen gebruiken van kunstwerken beperkt de doorstroming en mogelijk zijn kernen niet of beperkt bereikbaar. Als beheersmaatregel is het beheerbeleidsplan civiele kunstwerken 2021-2025 opgesteld. Het plan is in augustus 2021 vastgesteld door de raad. In het verlengde hiervan kunnen

onderhoudscontracten aanbesteed worden. Momenteel vindt de voorbereiding daarvoor plaats. De verwachting is dat de aanbestedingen in het 3e kwartaal 2024 op de markt komen en in het 4e kwartaal tot gunning kan worden overgegaan. In 2023 zijn de beschouwingen geïnspecteerd.

Gebiedsontwikkeling Bisonspoor

Ten aanzien van het project gaven wij bij de begroting 2023 aan een financieel risico te zien omdat in het verleden uitgaven van de reconstructie van de Safarieweg meegenomen waren in het project. Het gevolg hiervan was een tekort voor de aanleg van de openbare ruimte binnen het project. Bij de bestuursrapportage 2023 is het tekort door uw raad vastgesteld en is het project Bisonspoor gesloten.

Risicoprofiel

De gemeente heeft voor de jaarrekening 2023 de risico-inventarisatie geactualiseerd. De basis daarvoor vormde de meest recente risico-inventarisatie: de begroting 2024. Met de geactualiseerde inventarisatie is het benodigde weerstandsvermogen bepaald. Uit de risico-inventarisatie volgen voor de jaarrekening 2023 in totaal 45 risico's. Deze risico's kennen een ingeschat financieel gevolg van € 23,25 miljoen. Met behulp van het risicomangementsysteem Naris is het risicoprofiel bij het opstellen van de jaarrekening 2023 bepaald op € 7,35 miljoen.

Grootste risicogebieden (bedragen *€ 1.000) (inschatting o.b.v. risico-inventarisatie)	Financieel gevolg
1. Gemeentebrede risico's / bedrijfsvoeringrisico's (excl. verbonden partijen)	€ 8.500
2. Fysiek domein (excl. verbonden partijen)	€ 5.350
3. Sociaal domein (excl. verbonden partijen)	€ 4.300
Totaal 3 grootste risicogebieden	€ 18.150
Overige risico's (waarvan verbonden partijen: € 1.350 en grex'en € 1.000)	€ 5.100
Totaal alle risico's	€ 23.250

Ratio weerstandsvermogen

Op de geïnterpreteerde risico's voeren we een risicosimulatie uit. Deze simulatie vindt plaats omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 23,25 miljoen niet realistisch is: de risico's treden immers niet allemaal tegelijkertijd en in hun maximale omvang op. Deze simulatie laat zien dat we voor 90% zeker de risico's kunnen opvangen met een bedrag van € 7,35 miljoen: de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de algemene reserve (AR). In de beleidsnotitie 'Algemene reserve' is aangegeven dat de AR 3 schijven kent, die bepalen hoe de beschikbare middelen uit de AR ingezet kunnen worden. De middelen uit schijf 1 zijn bestemd voor het opvangen van de geïnterpreteerde risico's. De middelen uit schijf 2 kunnen we inzetten om calamiteiten, tegenvallers op taakstellingen en negatieve rekeningsaldi op te vangen. De middelen uit schijf 3 kunnen worden ingezet voor actieve (beleids)keuzes. De schijven 1 en 2 samen vormen de weerstandscapaciteit van de gemeente. De door de raad vastgestelde ratio weerstandsvermogen (1,4 - 2,0) bepaalt de bandbreedte voor de weerstandscapaciteit. Op basis van de benodigde weerstandscapaciteit van € 7,35 miljoen geeft dit het volgende beeld:

Weerstandscapaciteit (bedragen * € 1.000)	
- Schijf 1: minimale hoogte voor opvang geïnterpreteerde risico's (1,4 x € 7,35 mln)	€ 10.290
- Schijf 2: deel voor opvang calamiteiten (bijv. onderhoud bruggen), taakstellingen SD en negatief rekeningsaldo (0,6 x € 7,35 mln)	€ 4.410
Maximum weerstandscapaciteit (2 x € 7,35 mln)	€ 14.700

De omvang van de algemene reserve bedraagt eind 2023 € 15,99 miljoen. Het ratio weerstandsvermogen, de verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit, bedraagt op basis hiervan:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \text{beschikbare weerstandscapaciteit} / \text{benodigde weerstandscapaciteit} = € 15,99 \text{ mln} / € 7,35 \text{ mln} = 2,18.$$

De ratio ligt daarmee boven de streefnorm. Dit betekent dat er ruimte is in schijf 3 van € 1,3 mln (€ 16 mln - € 14,7 mln).

De ratio is ten opzichte van de begroting 2023 gestegen. Deze stijging is met name een gevolg van een hogere omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit, die bij de begroting 2023 een omvang van € 13,46 miljoen kende ten opzichte van € 15,99 miljoen eind 2023. Daarnaast is ten opzichte van de begroting 2023 het aantal geïnterpreteerde risico's gedaald (met 6 risico's). Op de financiële omvang van het totaal aan risico's had dit ook (een beperkt) effect. Die daalde van € 24 miljoen naar € 23,25 miljoen. De wijzigingen in het risicoprofiel leiden per saldo tot een benodigde weerstandscapaciteit van € 7,35 miljoen ten opzichte van een € 7,84 miljoen in de begroting.

De ratio weerstandsvermogen voldoet aan de door de raad bepaalde norm. Met de beschikbare weerstandscapaciteit kent de gemeente, op basis van de bij de jaarrekening 2023 geactualiseerde risico's, een voldoende weerstandscapaciteit om deze op te kunnen vangen wanneer ze zich voordoen. Het risicoprofiel van de gemeente is echter geen statisch gegeven. In de dynamische omgeving waarin de gemeente haar taken

uitvoert, kan het risicoprofiel veranderen en kunnen zich nieuwe risico's voordoen, ondanks ons risicomanagement. Gelet op de ontwikkelingen en onzekerheden blijven we het weerstandsvermogen dan ook nadrukkelijk volgen. En voeren we bij het opstellen van de begroting 2025, naast de risico-afwegingen die in de besluitvorming plaatsvinden, wederom een actualisatie van de risico's uit. Om een beeld te geven van de fluctuaties in de ratio weerstandsvermogen is in onderstaande tabel het verloop in de afgelopen 5 jaar weergegeven:

Ratio weerstandsvermogen per jaar	Ratio begroting	Ratio Jaarrekening
2019	1,67	1,81
2020	1,83	1,8
2021	1,75	1,56
2022	1,67	1,72
2023	1,72	2,18

Voor het toetsen van de ratio weerstandsvermogen maakt gemeente Stichtse Vecht gebruik van de risicomatrix van de Universiteit Twente. Volgens de schaalindeling van deze matrix vallen de ratio's bij de jaarrekening 2023 in de categorie 'Ruim voldoende' respectievelijk 'Uitstekend'.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	≥ 2.0	Uitstekend
B	$1.4 < 2.0$	Ruim voldoende
C	$1.0 < 1.4$	Voldoende
D	$0.8 < 1.0$	Matig
E	$0.6 < 0.8$	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Totaaloverzicht geïnventariseerde risico's Jaarrekening 2023

In onderstaande tabel zijn de geïnventariseerde gekwantificeerde risico's per programma weergegeven. De kolom 'invloed' geeft de impact van een risico op de benodigde weerstandscapaciteit weer (o.b.v. simulatie). In onderstaande tabel staat VP voor verbonden partijen en KWP voor Kockengen waterproof.

Overzicht geïnventariseerde risico's (bedragen *€ 1.000)	Kans	Ingeschat financieel gevolg (€)	Invloed
Programma 1 Bestuur			
Aansprakelijkstelling / ingebrekestelling door inwoners, instellingen of bedrijven	50%	2.000	9,06%
Het overtreden van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	50%	1.000	4,51%
Uitval ICT (Infrastructuur)	50%	1.000	4,48%
Het niet (blijvend) kunnen waarborgen van de continuïteit van dienstverlening	50%	1.000	4,48%
Documentaire informatievoorziening niet tijdig, kwalitatief conform (wettelijke/beleids) richtlijnen beschikbaar dan wel vernietigd	50%	1.000	3,02%
Onvoldoende beschikking over kennis (bij bestaande medewerkers of door vertrek cruciale medewerkers) met betrekking tot aanbestedingsregels, waardoor mogelijk niet aan deze regels wordt voldaan	50%	500	2,24%
Het niet tijdig kunnen beschikken over juiste materialen of diensten	50%	500	2,23%
Gijzeling van informatie of systemen	70%	250	1,57%
Ongewenste toegang tot panden	30%	500	1,35%
Het niet hebben voldaan aan aanbestedingsregels door Stichtse Vecht of leveranciers	50%	250	1,12%
Het niet kunnen beschikken over een nieuwe financiële applicatie	10%	50	0,04%
<i>Subtotaal (incl. VP 50 in risico documentaire informatievoorziening)</i>		8.050	34,10%
Risico's algemene / financiële dekkingsmiddelen			
Fraude financiële transacties	30%	500	1,36%
Totaal programma 1		8.550	35,46%

Overzicht geïnventariseerde risico's (bedragen *€ 1.000)	Kans	Ingeschat financieel gevolg (€)	Invloed
Programma 2 Veiligheid			
Ondermijning	70%	500	3,14%
VP: Het onjuist reageren op een crisissituatie (VRU)	30%	1.000	2,70%
Totaal programma 2		1.500	5,84%

excl. Verbonden partijen (VP) 500 3,14%

Overzicht geïnventariseerde risico's (bedragen *€ 1.000)	Kans	Ingeschat financieel gevolg (€)	Involed (€)
Programma 3 Fysiek			
Kunstwerken (mn. bruggen) tijdelijk niet of onvoldoende te gebruiken	50%	1.000	4,49%
Achterstand onderhoud fysiek domein (asfaltelementen, verharding, bermen)	50%	1.000	4,48%
KWP: Prijsstijgingen in de uitvoering	50%	1.000	4,47%
Niet goed begaanbare wegen en ongevallen a.g.v. extreme weersomstandigheden en sneeuwval	50%	500	2,24%
KWP Aanspraak op nadeelcompensatieregeling KWP	90%	250	2,03%
VP: Druk op financieel perspectief recreatieschappen	90%	250	2,02%
KWP: Lozen van bronneringswater op oppervlaktewater	50%	250	1,13%
Gemeentelijke garantstellingen woningcorporaties (achtervang WSW).	10%	500	0,46%
Financiële herplaatsingsgarantie flexwoningen	10%	500	0,45%
Verontreiniging van oppervlaktewater	10%	250	0,23%
Geen afvoer door een calamiteit aan de riolering	30%	50	0,13%
Omgevingswet: niet op elkaar aansluiten legesverordeningen (bestaand en nieuw)	10%	50	0,04%
Totaal programma 3		5.600	22,17%
excl. Verbonden partijen (VP)		5.350	20,15%

Overzicht geïnventariseerde risico's (bedragen *€ 1.000)	Kans	Ingeschat financieel gevolg (€)	Involed (€)
Programma 4 Sociaal			
Toename beroep op gemeentelijke WMO voorzieningen	90%	1.000	8,10%
Ontwikkeling bijstandsantallen (conjunctuur) en/of bijstelling van het macrobudget Buig	50%	1.000	4,51%
Toename beroep op en stijging kosten jeugdhulp	70%	500	3,16%
Op gemeentelijk sturingsniveau onvoldoende sturingsmogelijkheden op trajecten jeugdigen	50%	500	2,24%
Energiecrisis en hogere kosten levensonderhoud	90%	250	2,02%
Gevolgen wijziging Participatiewet vanwege verbeteringen in o.a. de regeling loonkostensubsidie (uitvoeren breed offensief)	70%	250	1,58%
Inkoop essentiële functies: ontbreken van voldoende en adequate (lokale) alternatieven	50%	250	1,12%
Incidenten op gebied van jeugdhulp	30%	250	0,67%
Overbelasting en/of stoppen van vrijwilligers en/of mantelzorgers.	30%	250	0,67%
Toename beroep op minimaregelingen	30%	50	0,13%
VP: Algemene risico's op de begroting van Kansis	10%	50	0,04%
Totaal programma 4		4.350	24,24%
excl. Verbonden partijen (VP)		4.300	24,20%

Overzicht geïnventariseerde risico's (bedragen *€ 1.000)	Kans	Ingeschat financieel gevolg (€)	Involed (€)
Programma 5 Samenleving			
(Onderhouds)budgetten te realiseren schoolgebouwen ontoereikend om aan kwaliteitsaspecten te kunnen voldoen	50%	500	2,24%
Onveilige schoolgebouwen	30%	500	1,34%
Lagere kwaliteit van onderhoud sportparken	50%	250	1,13%
Beëindiging landelijke subsidieregeling Bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA)	50%	250	1,13%
Financiële problemen schoolbestuur openbaar onderwijs.	30%	250	0,68%
Gemeentelijke garantstellingen aan (sport)verenigingen en instellingen van algemeen maatschappelijk nut.	10%	250	0,23%
Ongelukken in zwem- en sportaccommodaties	10%	250	0,22%
Totaal programma 5		2.250	6,97%
Grondexploitaties			
Grondexploitaties (totaal)	50%	1.000	5,29%
Totaal geïnventariseerde risico's		23.250	99,97%

Financiële kengetallen

Kengetallen	Rekening	Begroting	Rekening	Signaalwaarden		
	2022	2023	2023	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	64%	78%	69%	< 100%	100%-130%	> 130%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	63%	77%	68%	< 90%	90%-120%	> 120%
Solvabiliteitsratio	21%	22%	19%	> 20%	0%-20%	< 0%
Structurele exploitatieruimte	0,06%	1,55%	1,76%	> 0%	0	< 0%
Grondexploitatie	0,22%	-0,36%	0,72%	< 20%	20%-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	102,07%	100,38%	100,38%	< 95%	95%-120%	> 120%

Wat betekenen deze getallen?

Voor de kritische signaalwaarden is aansluiting gezocht bij de 'Houdbaarheidstest gemeentefinanciën' van de VNG. Deze waarden geven aan of er sprake is van potentiële financiële stress op het betreffende gebied.

Netto schuldquote (inclusief verstrekte leningen)

De netto schuldquote geeft indirect antwoord op de vraag of met het inkomen blijvend de schuldverplichtingen kunnen worden gedragen. De signaalwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 130%. Bij een overschrijding van deze signaalwaarde is sprake van een erg hoge schuldendruk. Het is verstandig om al bij een netto schuldquote hoger dan 100% alert te zijn.

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De signaalwaarde voor de effectieve netto schuldquote bedraagt 120%. Als de effectieve netto schuldquote de individuele signaalwaarde overschrijdt, heeft de gemeente een erg hoge schuld. Het is verstandig om al bij een effectieve netto schuldquote hoger dan 90% alert te zijn.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op lange termijn haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de grondexploitaties moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is een de looptijd van meerdere jaren. Wanneer de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Stichtse Vecht heeft een beperkte grondpositie.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer biedt ondersteuning bij de beoordeling van de structurele ruimte van een gemeente om de eigen lasten te dragen. Of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een negatief cijfer betekent dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Belastingcapaciteit

Dit cijfer laat zien hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daarnaast toont het onze onbenutte belastingcapaciteit. Bij een laag percentage kan de gemeente meer (structurele) inkomsten uit belastingen verwerven. De signaalwaarde is 120% en is gerelateerd aan artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Voor het in stand houden en op kwaliteit houden van kapitaalgoederen zijn langlopende investeringen en onderhoudsplannen nodig. Dit doen we door de toepassing van Assetmanagement. Assets zijn de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, ofwel de objecten groen, wegen, civiele kunstwerken etc. Assetmanagement is een systematische en gecoördineerde manier van beheren. Het gaat hierbij vooral om de optimalisatie van de prestaties, de risico's en de kosten van de kapitaalgoederen in relatie tot de gemeentelijke doelstellingen. We richten ons op het beheer over de gehele levensduur en kijken verder dan wat goed is voor de objecten zelf. We kijken naar wat goed is voor de organisatie en nog belangrijker, wat goed is voor inwoner: de gebruiker.

Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader en de financiën van de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen
- Civiele constructies
- Openbare verlichting
- Water en riolering
- Groen
- Speelterrinen
- Gebouwen

Voor deze kapitaalgoederen zijn onderhoudsplannen aanwezig, met daarin beschreven de gewenste kwaliteitsniveaus. Hieronder wordt getoond wat de looptijd daarvan is en wat de status is van het onderhoud. In onderstaande tabel is zichtbaar dat het onderhoudsplan voor de speelterrinen moet worden geactualiseerd. Verder is er sprake van achterlopen op regulier onderhoud bij 5 kapitaalgoederen. In 2023 zijn er voorbereidingen getroffen om dit in te lopen in 2024 en verder.

Kapitaalgoederen	Beheer-/beleidsplan	Looptijd plan	Achterstallig onderhoud
Wegen	Beheerplan wegen	2021-2024	Ja
Civiele constructies	Beheerbeleidsplan Civiele kunstwerken	2021-2025	Ja
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare verlichting 2020	2020-2024	Ja
Water en Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2022-2026	Ja
Groen	Bomenbeleid en structuurplan	2015-2035	Nee
Speelterrinen	Beleidskader speelruimte en -voorzieningen	2014-2018	Ja
Gebouwen	Nota Duurzaamheid; IVAB.	2020-2025	Nee

Wegen

Beleidskader

Op grond van de Wegenwet hebben wij de zorgplicht om onze wegen goed en verantwoord te beheren. Hieronder vallen de zorgplicht asfalt, elementen en half-verhardingen. In 2020 zijn de wegen opnieuw geïnspecteerd. Deze inspectie vormt de basis voor het door de raad in juli 2021 vastgestelde beheerplan 'Wegen 2021-2025'. We vertalen het wegenbeheerplan naar concrete uitvoeringsmaatregelen.

Financiën

In het meerjareninvesteringsplan zijn investeringen voor vervanging van wegen opgenomen. Daarnaast zijn in de begroting budgetten opgenomen voor het dagelijks onderhoud. Voor het planmatig onderhoud is een voorziening Wegen ingericht.

Civiele constructies

Beleidskader

Civiele constructies zijn tunnels, viaducten, bruggen, duikers, (aanleg)steigers, beschoeiing, kades, grondkeringen en geluidschermen. Het doel is om veilige verkeersroutes in stand te houden, een vrije doorgang voor de scheepvaart te garanderen en de waterhuishouding op peil te houden. Het beheer- en beleidsplan 'Civiele kunstwerken' is vastgesteld door de raad in 2021. Naast een beleidsmatig plan stellen we ook een meerjarig onderhoudsplan op. Daarvoor zijn in 2022 de volgende assets geïnspecteerd:

- Verkeersbruggen
- Beweegbare bruggen
- Fietsbruggen
- Voetgangersbruggen
- Tunnels
- Viaducten
- Geluidschermen

Door gebrek aan capaciteit worden de beschoeiingen en kademuren in het eerste kwartaal van 2023 geïnspecteerd.
Het meerjarig onderhoudsplan is in het tweede kwartaal van 2023 beschikbaar gekomen.

Financiën

In het meerjareninvesteringsplan hebben we de benodigde investeringen voor de civiele constructies opgenomen. Daarnaast hebben we in de begroting budgetten opgenomen voor het dagelijks beheer en onderhoud.

Openbare verlichting

Beleidskader

Het doel is een verkeersveilige, sociaal veilige en leefbare omgeving die voldoet aan de landelijke richtlijnen. Per 2019 zijn wij geheel verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het verlichtingsareaal. Op basis van het in 2020 door de raad vastgestelde beleidsplan en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsplannen is een bestek opgesteld. Dit bestek is inmiddels gegund. De eerste deelopdrachten zijn in uitvoering.

Financiën

In het meerjareninvesteringsplan zijn de benodigde investeringen voor de verduurzaming van de huidige installatie opgenomen. Daarnaast zijn in de begroting budgetten opgenomen voor het dagelijks en planmatig onderhoud.

Water en riolering

Beleidskader

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) heeft de gemeente een zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater en op grond van de Waterwet een zorgplicht voor hemelwater en grondwater. Hoe de gemeente invulling geeft aan deze zorgplichten staat in het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP).

Het huidige GRP beschrijft de beleidsvoornemens op het gebied van water en klimaat en geeft inzicht in de aanleg, tijdige vervanging, verbeteringen, beheer en onderhoud van de riolering. Ook geeft het inzicht in de kosten van al deze onderdelen voor de periode 2022-2026 en de belangrijke rol van integraal en risicogestuurd werken.

Financiën

We hanteren een 100% kostendekkend tarief, waarbij alle kosten voor de rioleringszorg uit de rioolheffing worden gedekt. Bij de lasten maken we onderscheid tussen exploitatiekosten en investeringen. De kosten voor jaarlijkse operationeel beheer en onderhoud vormen de exploitatiekosten. De investeringsactiviteiten zijn onderverdeeld in aanleg, vervanging en verbetering. Om schommelingen in de kosten op te vangen maken we gebruik van een egalisatievoorziening, waardoor het tarief niet steeds aangepast hoeft te worden als sprake is van een piek of dal in de uitgaven.

Groen

Beleidskader

Onder groen verstaan we bomen, plantsoenen, gazons en andere velden in de openbare ruimte en de paden in parken. Het doel is handhaving van de voorgeschreven kwaliteit. Beheerbelangen zijn leefbaarheid, ecologie, klimaatadaptatie, landschap en cultuurhistorie. Deze belangen spelen ook een belangrijke rol bij wegbermen, groene oevers en watergangen, maar deze vallen qua begrotingssystematiek niet onder groen. Het beleidskader wordt gevormd door de Omgevingsvisie, het Boombelidsplan, de parkbeheerplannen, de landschapsontwikkelingsplannen en de regionale visie klimaatadaptatie.

De aangekondigde herziening van het beleidskader als Groenstructuurplan is in 2023 nog niet opgestart.

In 2023 is 6.000 m² aan plantvakken gereconstrueerd, waarmee ca. 20% van de achterstand is weggewerkt. Er zijn ca. 300 bomen vervangen.

Financiën

Op grond van de nota 'Beheer kapitaalgoederen' zijn in de voorjaarsnota 2016 middelen beschikbaar gesteld voor vervangingsinvesteringen voor kapitaalgoederen. Ook zijn in de begroting (exploitatie)budgetten opgenomen voor het reguliere (dagelijks-jaarlijks) onderhoud (IBOR). In 2022 is een nieuwe aanbesteding voor groen uitgevoerd en daarom zijn in de begroting 2022 voor de periode 2022-2026 de exploitatiebudgetten aangepast.

Vanuit het investeringsbudget 'Nota Kapitaalgoederen' zijn bovengenoemde plantvakken gereconstrueerd en zijn bomen vervangen.

Alle jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden zijn binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd.

Speelterrinen

Beleidskader

De speelplekken worden ingericht volgens de kadernota 'Buiten spelen natuurlijk!'. Het actueel maken van dit plan is gestart in 2023 en wordt in 2024 afgerond. In deze verbeterde versie is aandacht voor de spreiding van de herinrichting van speelplekken en de vergroening van speelplekken. De speeltoestellen moeten veilig te gebruiken zijn en de speelplaatsen worden duurzaam en klimaatadaptief ingericht. Het onderhoud van het groen op en rond de speelplaatsen vindt plaats volgens de nota 'Beheer kapitaalgoederen'. Het onderhoud van de speeltoestellen vindt plaats volgens de richtlijnen 'Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen'. Jaarlijks loopt de

aannemer de speeltoestellen na en vindt inspectie door een onafhankelijke partij plaats. Op hun aanwijzingen worden reparaties uitgevoerd.

Financiën

In het geactualiseerde meerjareninvesteringsplan zijn investeringen opgenomen voor het renoveren van speelplaatsen. Daarnaast zijn in de begroting budgetten opgenomen voor het dagelijks beheer en onderhoud. Ook is een bedrag beschikbaar voor reconstructie en herinrichting.

Sportterreinen

Beleidskader

Buitensportaccommodaties zijn kapitaalgoederen die onder het programma 'Sport' vallen. Zoals vastgesteld in de sport- en beweegnota, faciliteren wij een verantwoord basisniveau van een gevarieerd sport- en beweegaanbod door betaalbare en toegankelijke sportaccommodaties. We stimuleren dat de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud verder wordt overgedragen aan de gebruikers.

Financiën

In de begroting hebben we budgetten opgenomen voor beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties en voor vervangingsbijdragen aan derden. We besteden deze budgetten in overeenstemming met de Kadernota sport.

Gebouwen

Beheer en onderhoud gemeentelijk vastgoed

Beheerplannen vastgoed

Het niveau waarop het vastgoed in stand wordt gehouden is vastgesteld aan de hand van een objectief meetinstrument voor het inspecteren en onderhouden van vastgoed. Dit instrument is gebaseerd op de 'Condiëtmetersmethodiek' volgens NEN 2767. Het gemiddelde onderhoud is vastgesteld op conditieniveau 3. Dit onderhoudsniveau is sober en draagt bij aan een doelmatig en duurzaam beheer van het gemeentelijk vastgoed. Voor de representatieve publiekelijke objecten, zoals de gemeentekantoren en de aula's op begraafplaatsen, hanteren we een gemiddeld conditieniveau 2: goed/representatief.

De meerjarenonderhoudsplannen voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille zijn in 2020 herijkt. In 2023 is een jaarplan gemaakt om uitvoering te geven aan het planmatig onderhoud. Om maximaal uitvoering te geven aan het efficiënt en planmatig uitvoeren van het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed, wordt bij aanbestedingen gekozen voor grotere meerjarige clustercontracten, waarbij we de markt uitnodigen om met ons mee te denken.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Aan de hand van de 'Vastgoednota Stichtse Vecht' is de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed in 2023 verder aangepakt. Leidend hierin is het 'Uitvoeringsplan verduurzaming gemeentelijk vastgoed'. De 21 vastgoedobjecten (onze kernvoorraad) die benoemd zijn in dit plan hebben de focus.

De verduurzaming aan de hand van de mogelijke quick wins van de objecten is volgens plan uitgevoerd, al dan niet na inspectie van de ODRU.

Voorbeelden hiervan zijn:

- De vervanging van de PL- en TL-verlichting door LED in o.a. bibliotheek Kockengen, fietsenstalling GAK en 't Kikkerfort.
- Het realiseren van isolatie van leidingwerk, appendages en ventilatiekanalen in o.a. 't Kikkerfort, GAK en Sporthal Kockengen.
- Het installeren en analyseren van een Energie Monitoring Systeem bij de grootste energieverbruikers.

Bij een deel van de voorraad, o.a. Goudestein zolder, sporthal Kockengen en het GAK zijn de voorbereidingen voor de overgang naar LED-verlichting in 2023 gestart. Dit geldt ook voor het plaatsen van PV-panelen op het dak van Kansis in Breukelen.

Uiteraard zijn en worden grootschalige verbeteringen/aanpassingen zo dicht mogelijk gepland bij de natuurlijke onderhoudsmomenten. Daar waar verduurzaming onderdeel uitmaakt van een groter geheel (o.a. renovatie of verbouwing) is het opzetten van een totaalproject vanzelfsprekend. Dit geldt voor ca. een kwart van de kernvoorraad.

Afstoten gemeentelijk vastgoed

We streven naar een compacte en strategisch waardevolle vastgoedportefeuille, die bijdraagt aan onze maatschappelijke beleidsdoelstellingen. Om richting te geven aan deze ambitie is in november 2020 de 'Vastgoednota 2020' vastgesteld. Als onderdeel hiervan is ook een portefeuilleplan opgesteld, waarbij het vastgoedperspectief per object is vastgesteld.

Verzelfstandiging sportaccommodaties

Zoals in de 'Vastgoednota 2020' aangegeven onderzoeken we de mogelijkheden voor het verzelfstandigen van de vastgoedcategorie binnen- en buitensport. In 2022 is gestart met het scenario onderzoek. Afgelopen jaar is na scenarioafweging gekozen voor de oprichting van een joint venture met SRO. De voorbereidingen zijn gestart en naar verwachting wordt de exploitatie en het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties per 1-1-2025 overgedragen naar de joint venture. Het eigendom blijft in handen van de gemeente.

Financiering

Inleiding

De kaders voor uitoefening van de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de 'Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)' en vertaald in het 'Treasurystatuut Gemeente Stichtse Vecht 2020'. De paragraaf Financiering in de jaarrekening geeft inzicht in hoe de gemeente met haar financiële middelen is omgegaan.

Financieringspositie

Op het gebied van financieren en beleggen stelt de Wet fido de volgende beleidsrichtlijnen:

1. Het aangaan of verstrekken van geldleningen en het verlenen van garanties is alleen toegestaan op grond van de publieke taak.
2. Een tijdelijk teveel aan financiële middelen wordt verstandig uitgezet en is primair niet gericht op het verkrijgen van extra inkomsten.

Het financieringsbeleid is in 2023 binnen de Wet fido uitgevoerd.

Ontwikkeling leningportefeuille

In 2023 zijn er geen langlopende geldleningen aangetrokken en is er één langlopende geldlening afgelost. Per 31 december 2023 is de leningportefeuille opgebouwd uit 16 langlopende geldleningen. De totale restschuld bedraagt € 109,7 miljoen.

Leningportefeuille (bedragen* € 1.000)	Bedrag
Leningportefeuille per 31 december 2022	123.093
Aflossingen 2023	-13.350
Nieuw aangetrokken leningen 2023	0
Leningportefeuille per 31 december 2023	109.743

Beleggingen

Sinds eind 2013 is de 'ministeriële regeling schatkistbankieren decentrale overheden' van kracht. De hoofdlijnen van het schatkistbankieren zijn vastgelegd in de Wet fido. De regeling verplicht decentrale overheden om hun overtollige financiële middelen in de schatkist van het Rijk te beleggen, waardoor publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is. In het verlengde hiervan is het ook toegestaan om overtollige financiële middelen te beleggen bij andere decentrale overheden, waarmee geen toezichthoudende relatie wordt onderhouden.

Van het verplicht beleggen van overtollige middelen in de Rijksschatkist is een drempelbedrag vrijgesteld. Voor onze gemeente is het drempelbedrag berekend op € 3,8 miljoen.

Renteschema 2023

Renteschema (bedragen * € 1.000)	Bedrag
Externe rentelasten over korte en lange financiering	1.892
Af: externe rentebaten	-126
Totaal door te rekenen externe rente	1.766
Af: rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-7
Af: rentelasten door verstrekte leningen aan woningcorporaties	-17
Bij: rentebaten door verstrekte leningen aan woningcorporaties	17
Bij: rente over eigen vermogen (kapitaaldeckingsreserves)	-
Bij: rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-
Bij: aan taakvelden toe te rekenen rente (programma's inclusief overzicht overhead)	1.759
Af: werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (rente omslag)	-1.306
Renteresultaat	453

Risicobeheersing

De Wet fido beperkt de risico's bij het lenen en beleggen van financiële middelen. De wet bepaalt onder andere dat gemeenten uitsluitend voor de uitoefening van de publieke taak leningen kunnen aangaan, middelen kunnen uitzetten en garanties kunnen verlenen. De risico's op kort- en langlopende geldleningen worden beperkt door de introductie van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een grens aan de maximaal op te nemen kortlopende middelen. Dit moet de gevolgen van renteschommelingen op het budget van kortlopende geldleningen onder controle houden. Deze limiet is in 2023 niet overschreden.

Kasgeldlimiet 2023 (bedragen * € 1.000)	Q1 - 2023	Q2 - 2023	Q3 - 2023	Q4 - 2023
Omvang begroting na wijziging	190.782	190.782	190.782	190.782
Grondslagpercentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	16.216	16.216	16.216	16.216
Kas- en banksaldi	-627	-159	352	-843
Kortlopende financiering: kasgeldleningen o/g	-	-4.667	-1.333	-5.333
Kortlopende uitzettingen: schatkistbankieren (SKB)	10.189	1.274	1.188	2.042
Kortlopende uitzettingen: decentrale overheden	-	-	-	-
Ruimte binnen kasgeldlimiet	25.778	12.664	16.423	12.082

Renterisiconorm

De renteonzekerheid voor de lange termijn wordt uitgedrukt in de renterisiconorm. De renterisiconorm zorgt voor een passende spreiding van looptijden in de financieringsportefeuille, met als doel een portefeuille met beperkte renterisico's, door renteaanpassing en herfinanciering van leningen.

Renterisiconorm 2023		Begroting	Rekening
<i>(bedragen * € 1.000)</i>		2023	2023
A	Renterisiconorm (20% begrotingstotaal)	38.156	38.156
B	Renterisico (aflossingen + renteherzieningen)	12.428	13.350
(A-B)	Ruimte onder renterisiconorm	25.728	24.807

Bedrijfsvoering

Regulier

Inleiding

Wij willen een organisatie zijn die voortdurend verbetert en vernieuwt. Een organisatie die nadenkt over wat beter kan en hoe de kwaliteit van onze medewerkers zo optimaal mogelijk kan worden ingezet. Dit vraagt om een goed functionerende bedrijfsvoering, die blijvend voldoet aan de ontwikkelingen in de markt.

Lerende organisatie

De organisatie bevordert een cultuur van continu ontwikkelen en het verbeteren van mensen en processen. Daarbij maken we onder andere gebruik van de Plan-Do-Control-Act-cyclus (PDCA-cyclus) en periodieke evaluatiemomenten. Zo verbeteren en optimaliseren we de processen doorlopend. Een voorbeeld van procesverbetering is de planning & control-cyclus (P&C-cyclus). Daarnaast spreken we met de raad over (sturen op) de effecten van continu verbeteren vanuit de bestuurlijke ambities. Aan de menskant zetten we in op het bevorderen van de gewenste houding en gedrag van medewerkers en leidinggevenden. Dit doen we door het creëren van een omgeving waarin leermomenten bespreekbaar zijn en waar van elkaar en met elkaar geleerd wordt. Ook stimuleren en faciliteren we medewerkers om zich voortdurend te blijven ontwikkelen en verbeteren. Daarbij sturen en ondersteunen leidinggevenden vanuit de principes van dienend leiderschap (inspireren, motiveren, faciliteren en eigenaarschap).

Human Resources

In lijn met het coalitieakkoord 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht' is in 2023 ingezet op het steeds meer 'in control' brengen van de organisatie volgens de drie strategische doelen: 'Koesteren en waarderen', 'Wij versterken het fundament' en 'De opgaven zijn leidend'. In de tweede helft van 2023 is daar het strategische doel 'Dienstverlening versterken' aan toegevoegd.

Recruitment en ontwikkeling

Om de instroom van personeel een extra impuls te geven ondernamen we diverse initiatieven: het ambassadeursprogramma 'de Medewerver', waarbij medewerkers beloofd worden als ze uit hun eigen kring nieuwe medewerkers aandragen en een traineeship programma met de samenwerkende gemeenten (netwerkgorganisatie van gemeenten; U10 m.u.v. gemeente Utrecht). De externe zichtbaarheid is vergroot door regelmatig artikelen op social media te posten, waarin medewerkers als ambassadeurs onze gemeente als aantrekkelijk werkgever promoten. Bovendien benaderen onze recruiters de markt actief om potentiële kandidaten te enthousiasmeren voor functies bij Stichtse Vecht.

Het onboardingsprogramma blijkt een effectief en goed gewaardeerd middel om nieuwe medewerkers te verwelkomen en te helpen bij het 'wortelen' in de organisatie. In het kader van koesteren en waarderen hebben we ook dit jaar blijvend geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers en leidinggevenden. Zo is het leiderschapsprogramma afgerond en hebben veel medewerkers de training 'Verbetering kwaliteit bestuurlijke stukken' gevolgd. Daarnaast is de training 'Leiderschap in samenwerking' gestart en is gestart met een uitgebreid opleidingsprogramma voor de omgevingswet. In 2023 daalde de uitstroom naar 65 medewerkers tegenover 88 medewerkers in 2022. Van het aantal vacatures in 2023 is 20% vervuld door eigen medewerkers (interne doorstroom).

Vitaliteit en welzijn

In Q1 en Q2 is een aantal langdurige verzuimdossiers afgesloten. De stijging in Q3 en Q4 is te wijten aan medisch onvermijdelijk lang verzuim (zoals kanker) en daarna aan seizoensgebonden verzuim (griep en verkoudheid). Om het verzuim verder terug te brengen volgden leidinggevenden trainingen. Daarnaast is de providerboog (samenwerking tussen de gemeente en externe partijen, gericht op de bevordering van de gezondheid van medewerkers) actiever ingezet door de arbodienst, HR en het management. Dit alles heeft positief bijgedragen aan een daling van het ziekteverzuim: 6,2% in 2023 ten opzichte van 7,8% in 2022. Een daling van 1,6%. De grootste daling is te zien in het lang verzuim (43 – 365 dagen) en in het verzuim langer dan twee jaar. Meer informatie over verzuim is opgenomen in het 'sociaal jaarverslag 2023'.

In 2023 is 2DAYSMOOD als nieuwe technologie voor het periodiek uitvoeren van medewerkeronderzoek voorbereid. Bij 2DAYSMOOD ligt de nadruk op het meten van medewerkersbetrokkenheid en werkgeluk. In Q1 2024 is de eerste meting gestart.

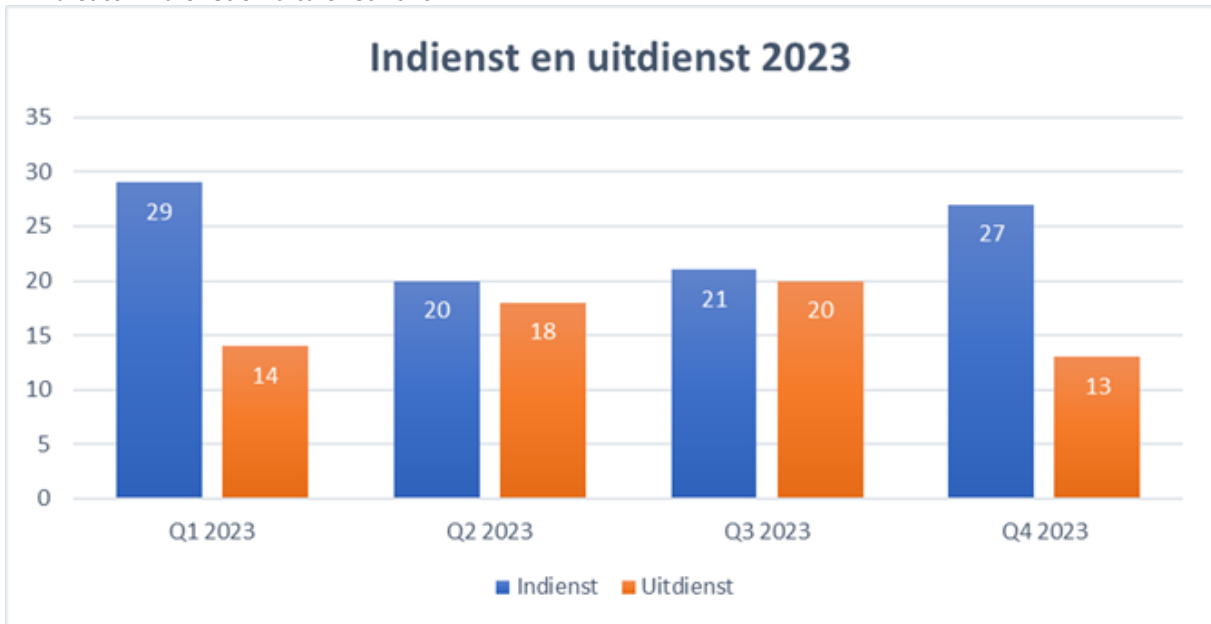
HR-fundament versterkt

In 2023 is de overgang naar een nieuw e-HRM systeem voorbereid. Met e-HRM worden vrijwel alle HRM processen voor HR, management en medewerkers geautomatiseerd, gedigitaliseerd, geoptimaliseerd en vereenvoudigd. Per 1 januari 2024 is de eerste fase van de implementatie gerealiseerd. In 2024 worden alle overige modules ingericht en gestart en gaan we gefaseerd over naar een eigentijdse en efficiënte manier van werken. Verder is de aanbesteding voor de inhuur van externen afgerond en dat resulteerde in Q4 tot de implementatie van de inhuurdesk. Op basis van een raamovereenkomst met één vaste partij is de rechtmatigheid voor alle nieuwe inhuur geborgd, wordt er een eenduidige kwaliteitsmaatstaf gebruikt en worden managers ontzorgd.

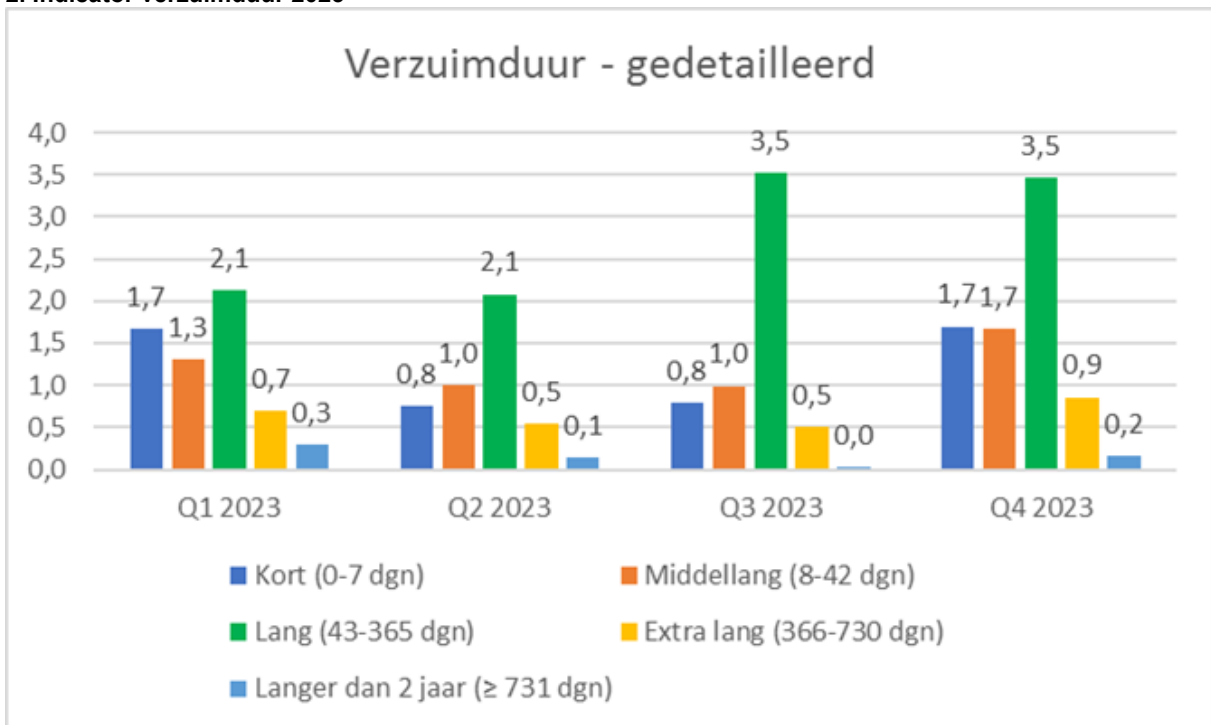
Kengetallen

1. Indicator indienst en uitdienst 2023

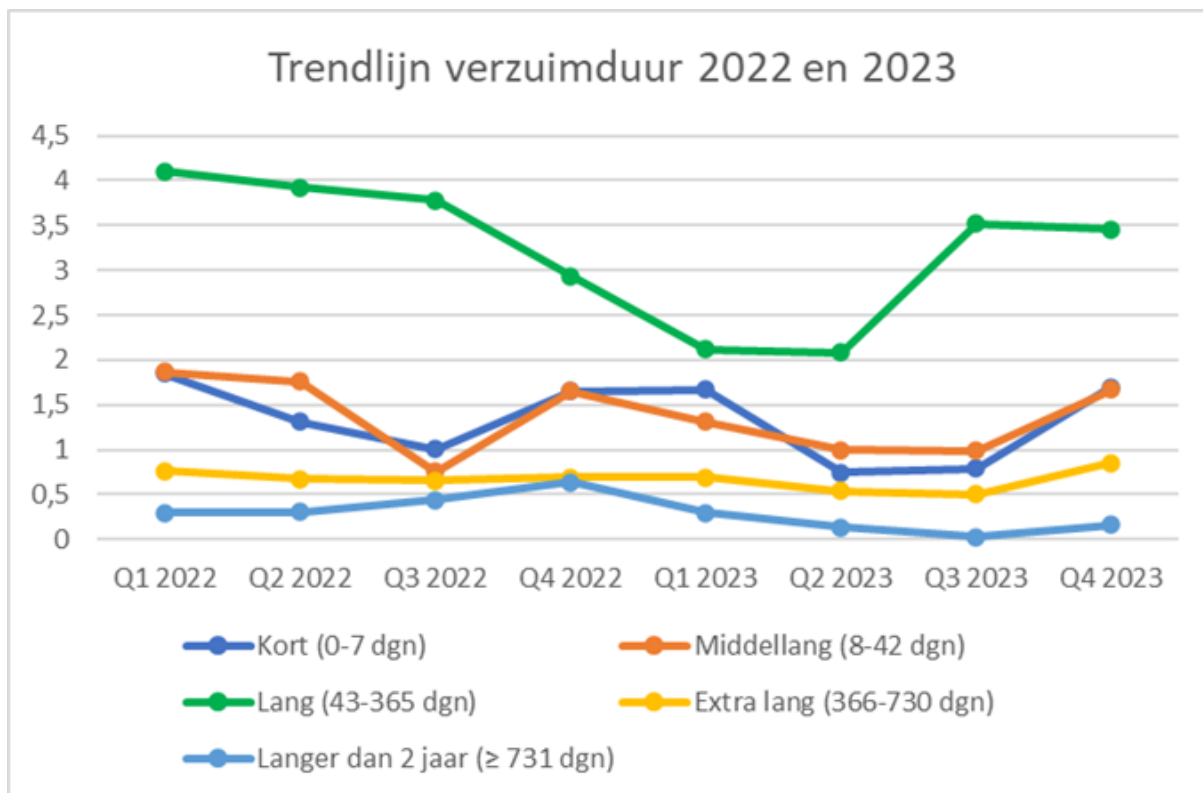
Grafiek 1: aantal medewerkers indienst en uitdienst per kwartaal (excl. externe inhuur)

2. Indicator verzuimduur 2023

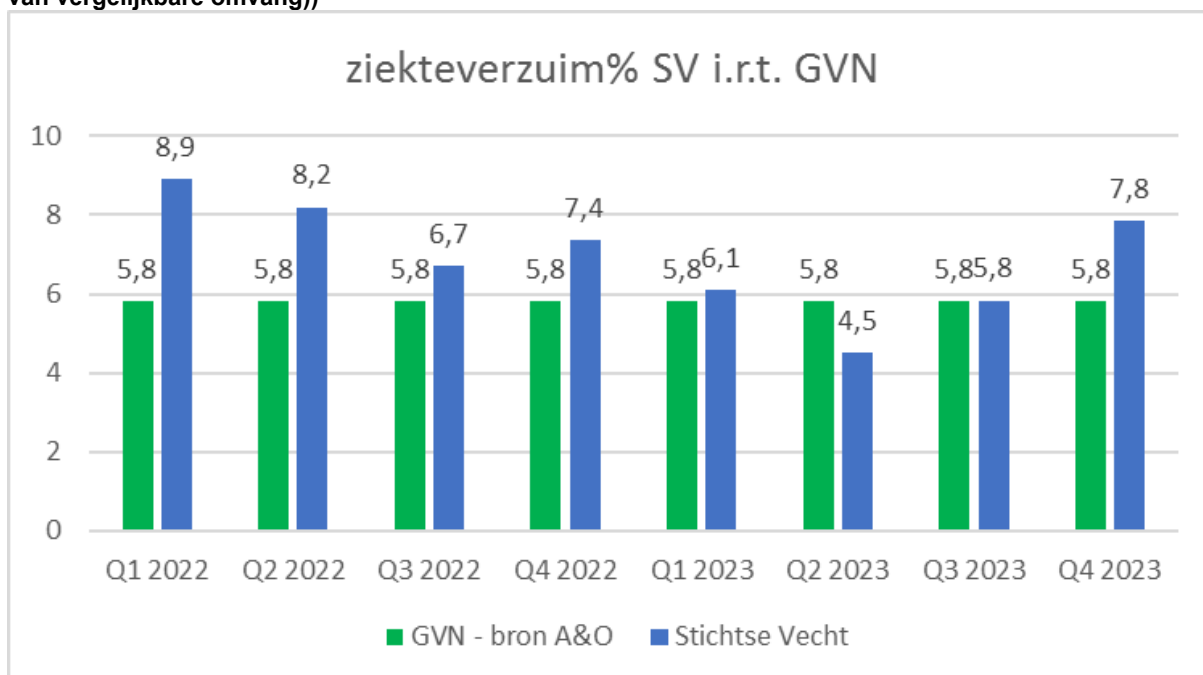
Grafiek 2: verzuimpercentage per kwartaal gerangschikt naar type verzuimduur

3. Trendlijn verzuimduur 2022-2023

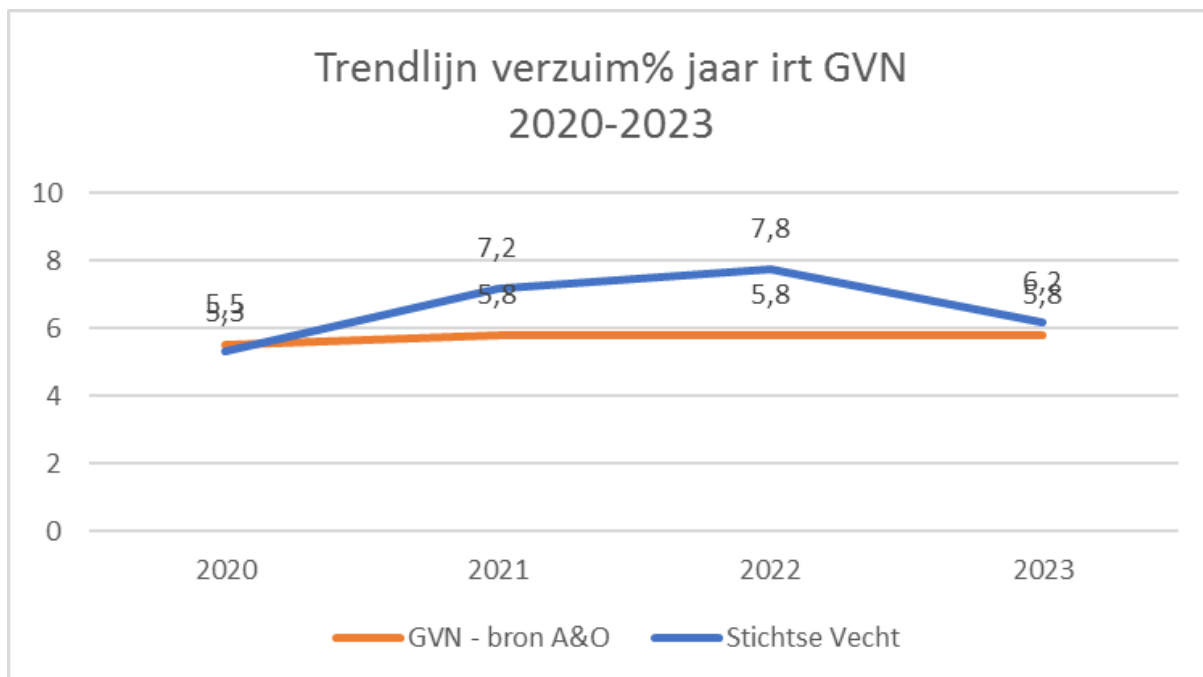
Grafiek 3: trendlijn procentuele verzuimduur per kwartaal i.r.t. 2022

4. Indicator ziekteverzuim 2022 en 2023 in relatie tot GVN (Gemeentelijke verzuimnorm (voor gemeenten van vergelijkbare omvang))

Grafiek 4: verzuimpercentage SV per kwartaal i.r.t. de gemeentelijke verzuimnorm

5. Trendlijn ziekteverzuim Stichtse Vecht i.r.t. GVN*

Grafiek 5: meerjaren-trendlijn jaarlijks verzuimpercentage SV i.r.t. de gemeentelijke verzuimnorm

Loonsom organisatie

Voor de uitvoering van onze taak beschouwen en benutten we de loonsom (of personeelslasten) en inhuur voor vacatures en ziekte als één geheel. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden niet afzonderlijk beoordeeld en toegelicht per programma of taakveld, maar in deze paragraaf Bedrijfsvoering op het totale budget voor personeel, inhuur voor vacatures en ziekte.

De totale begrote loonsom is € 41,1 miljoen. De gerealiseerde loonsom van de organisatie is € 42,9 miljoen en bestaat uit ca. 392 FTE aan medewerkers direct werkzaam onder de directie in de teams van de organisatie. De gerealiseerde loonsom overig van € 6,2 miljoen bestaat onder andere uit de loonkosten voor de griffie, het college, de raad en de medewerkers van 't Kikkerfort.

De indirecte personeelslasten bestaan onder andere uit reiskosten, overwerk, onregelmatigheidstoelage, aan- en verkoop van verlof, etc.

De verdeling van de loonsom (of personeelslasten) naar de programma's volgde zoveel mogelijk de verdeling in de begroting van 2023 en is terug te vinden in de financiële analyse per programma als toegerekende personeelslasten. De aansluiting is te zien in onderstaande tabel.

Specificatie Loonsom/personeelslasten 2023	Begroot	Werkelijk
Loonsom organisatie	34.553	28.394
Loonsom overig	5.626	6.194
Indirecte personeelslasten	720	541
Inhuur ten laste van de loonsom	238	7.784
Totaal Loonsom/personeelslasten	41.136	42.912
Toerekening personeelslasten per programma 2023	Begroot	Werkelijk
Programma 1	18.951	18.976
Programma 2	1.220	1.247
Programma 3	9.084	10.270
Programma 4	9.551	10.002
Programma 5	2.330	2.417
Totaal toegerekende personeelslasten	41.136	42.912

In de 'Bestuursrapportage 2023' prognosticeerden we, op grond van de cijfers tot en met juni, € 2,1 miljoen extra uitgaven op de loonsom. We gaven aan dat dit het bedrag benaderde van het extra inhuurbudget (als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt) van € 2 miljoen, zoals in de begroting van 2023 is opgenomen. Ook spraken we de verwachting uit dat de overschrijding zich in een bandbreedte tussen € 1,2 miljoen en € 3,2 miljoen zou gaan bewegen. De onderkant van de bandbreedte werd bepaald door uitgaven die niet ten laste van de loonsom (inhuur voor vacatures of ziekte) horen te komen, maar daar wel zijn verantwoord. De bovenkant van de bandbreedte werd bepaald door verlengingen van inhuuropdrachten tot het eind van het jaar, waarmee in de Bestuursrapportage 2023 nog geen rekening mee is gehouden. In de Bestuursrapportage 2023 prognosticeerden we, op basis van de cijfers over het eerste halfjaar, een overschrijding op de loonsom van € 85.000.

Het afgelopen jaar gaven we bijna € 0,6 miljoen minder aan loonsom en inhuur (voor vervanging in verband met vacatures en ziekte) uit dan begroot. Deze onderbesteding is het gevolg van een onderbesteding van € 0,8 miljoen op het, voor het project 'versnelling woningbouw', toegekende formatiebudget van € 1,2 miljoen. Het extra

formatiebudget kwam per 1 mei 2023 beschikbaar. Het volledig invullen van deze vacatures duurt, mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt, langer dan wenselijk.

Analyse loonsom 2023	Begrote loonsom	Salarissen	Inhuur	Extra dekking loonsom en inhuur	Inkomsten	Saldo loonsom	% inhuur van de loonsom
Totaal	41.136	35.128	7.784	-2.000	-317	-540	18,92%

Inhuur buiten de loonsom

Naast de inhuur ten laste van de loonsom (vervanging ziekte en vacatures) huren we ook in op uitvoering van activiteiten (inhuur buiten de loonsom). De inhuur buiten de loonsom is in de jaarrekening verantwoord onder de overige lasten. In onderstaande tabel zijn zowel de overige lasten als de inhuur buiten de loonsom per programma weergegeven.

Prog nr.	Analyse overige lasten			Inhuur buiten loonsom		
	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil
1. Bestuur	16.906	17.654	748	90	2.506	2.416
2. Veiligheid	5.371	5.667	296	26		-26
3. Fysiek	34.974	28.633	-6.341	1.861	2.215	354
4. Sociaal	59.022	63.364	4.342	126	1.785	1.659
5. Samenleven	14.496	15.147	651	51	402	351
Totaal	130.769	130.465	-304	2.153	6.908	4.755

De inhuur buiten de loonsom heeft ten opzichte van begroting op de kostensoort inhuur een overschrijding van € 4,8 miljoen. De totale overige lasten zijn in totaal € 0,3 miljoen lager dan begroot. In de financiële analyse bij de programma's bij het onderdeel overige lasten, zijn de belangrijkste afwijkingen nader toegelicht als op taakveldniveau sprake is van een over- of onderschrijding.

De voornaamste afwijkingen tussen realisatie en begroting voor inhuur buiten de loonsom zijn:

- inhuur vanwege het project 'inkooptimalisatie': € 1,0 miljoen (programma 1 'Bestuur');
- inhuur vanwege het project 'migratie datacenter': € 0,3 miljoen (programma 1 'Bestuur');
- inhuur voor omgevingsvergunningen, omgevingswet en andere ontwikkelprojecten: € 1,1 miljoen (programma 3 'Fysiek').

Hier tegenover staan deels hogere ontvangen leges omgevingsvergunningen.

- inhuur in verband met de regeling voor opvang van Oekraïners: € 0,6 miljoen (programma 4 'Sociaal');
- inhuur voor de re-integratie en uitvoering van de opvang van nieuwkomers: € 0,5 miljoen (programma 4 'Sociaal');
- inhuur voor jeugdvoorzieningen en thuishulp: € 0,5 miljoen (programma 4 'Sociaal');
- diverse overige afwijkingen: € 0,8 miljoen.

Inkoop- en aanbesteding

In 2022 namen we diverse maatregelen om het inkoopproces te verbeteren en onrechtmatigheden in inkoop en aanbestedingen aan te pakken. Deze inspanningen zijn voortgezet in 2023. Hiervoor is een grondige analyse uitgevoerd van onrechtmatigheden bij leveranciers die facturen van meer dan 200.000 euro hebben ingediend in de afgelopen vier jaar. Concrete acties, zoals het tijdig starten van aanbestedingen, zijn ondernomen om deze onrechtmatigheden te verminderen. Om toekomstige onrechtmatigheden te voorkomen, zijn lopende contracten geïdentificeerd en verwerkt in de bronsystemen en is een domeinoverstijgende inkoopplanning opgesteld.

Daarnaast besteedde we aandacht aan het verbeteren van de informatievoorziening en van ondersteunende applicaties, waaronder de migratie van Negometrix (3) naar Mercell (4). De herinrichting van de applicatie, inclusief Mercell en Zaaksysteem heeft als primair doel het inkoopproces beter te beheersen.

Daarnaast is de drempelwaarde voor het inkoopstartformulier verhoogd naar € 50.000, zodat inkoop meer tijd heeft voor grotere strategische aanbestedingen. Processen voor aanbestedingen, zowel enkelvoudig als meervoudig en Europees, zijn gedetailleerd beschreven en adequaat ingericht. De capaciteit is vergroot door het aanstellen van contractmanagers en (externe) inkopers. Een nauwere samenwerking tussen inkoop, contractmanagers en de domeinen is gestart voor een effectievere afstemming. Deze gezamenlijke inspanningen leidde tot een geoptimaliseerde basis van het inkoopproces en uiteindelijk tot het bereiken van de gestelde doelen voor 2025.

Informatisering en Automatisering

In 2023 migreerden we het datacenter succesvol. Van het eigen datacenter in het gemeentekantoor, naar die van de leverancier. Deze migratie, inclusief modernisering van de digitale werkplek, waarborgt de continuïteit van de bedrijfsvoering van de gemeente en stelt ons in staat om door te ontwikkelen met behulp van cloud-technologie. Via reguliere processen (bijvoorbeeld volgens de aanbestedingsplicht) brachten we applicaties naar de cloud. Voor onder andere Burgerzaken en HRM zitten we nog in dit proces. Daarnaast implementeerde we succesvol de vernieuwde telefonieomgeving.

De governance van de IT Service Management (ITSM)-processen is verbeterd door procesomschrijvingen. Ook besteedde we veel aandacht aan een gecontroleerde uitvoering van wijzigingen in de informatievoorziening. Ook

is er een duidelijk proces neergezet voor incidentbeheer, om verstoringen snel te verhelpen. Functioneel applicatiebeheerders worden daar actief bij betrokken en in begeleid. Ook implementeerden we een vernieuwde werkwijze, waarmee de intake van nieuwe projecten met een IV/IT-component gecontroleerd wordt uitgevoerd en creëerden we meer inzicht in de roadmap van toekomstige projecten en ontwikkelingen. Dit alles draagt bij aan de eerder gestarte werkwijze volgens een 'CIO Office', dat in 2024 wordt doorontwikkeld. Moderne programma's en technieken voor datagedreven werken is ingezet voor het inwinnen, verwerken en analyseren van data. Dit in aanvulling op het dataplatform, dat de afgelopen periode steeds meer is gevuld. Hierbij is rekening gehouden met het GGM (Gemeentelijk Gegevensmodel) dat voldoet aan de 'Common Ground principes'. Met deze werkwijze maken we steeds meer onderzoeken & analyses, rapportages en dashboards toegankelijk voor de organisatie. Op die manier krijgen we als organisatie steeds meer grip op de actuele werkzaamheden en wordt de beleidsontwikkeling ondersteund.

Informatiebeleid en -beheer

Een bewaarstrategie informatiebeheer is opgesteld, waarin de aanpak voor het duurzaam toegankelijk bewaren van informatie is vastgelegd. De implementatie van informatiebeheer en -beleid vindt plaats, door aansluiting op bestaande projecten voor het herijken van werkprocessen en/of systemen binnen de organisatie (archivering by design). Concreet betekent dit dat bij elke wijziging het proces volledig digitaal wordt ingericht, getoetst aan actuele wetgeving en kwaliteitsnormen, keuzes en afspraken voor archivering worden vastgelegd. In 2023 betrof dit onder andere HRM en Burgerzaken informatie.

De digitalisering van de bouwdoossiers en de overdracht aan het 'Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen' (RHCVV) loopt nog enkele jaren door, naar verwachting tot en met 2028. In 2023 is een grote stap in de bewerking gemaakt, zodat we in 2024 kunnen digitaliseren. Daarnaast is in kaart gebracht welke analoge werkzaamheden tot 2030 plaats moeten vinden en zijn deze gepland.

Het e-depot (digitaal archief RHCVV) is in gebruik, waarnaar we in de toekomst het digitale archief kunnen overbrengen. Ter voorbereiding op de pilot 'aansluiting vanuit het Zaaksysteem', zijn de eerste verkennende gesprekken gevoerd met leveranciers en RHCVV.

Gegevensbescherming en informatiebeveiliging

Informatieveiligheid en gegevensbescherming worden door de sterk toenemende digitalisering steeds belangrijker. Inwoners en bedrijven verwachten een betrouwbare overheid, die op een zorgvuldige en veilige manier met informatie omgaat. Stichtse Vecht speelt hierin een belangrijke rol. Een goede informatieveiligheid draagt bij aan een hogere kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering en dienstverlening.

We zetten in op het doorlopend versterken van informatieveiligheid en gegevensbescherming met technische en organisatorische maatregelen. Hierdoor groeien we in volwassenheid naar de normen van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en de wettelijke verplichting vanuit de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming).

Bewustwording en het goed beveiligen van persoonsgegevens en informatie is belangrijk. We voerden meerdere campagnes, waaronder een 'phishingtest'. Nieuwe medewerkers volgden een (verplichte) training 'Informatieveiligheid en gegevensbescherming'. Bij bewustwording ligt de focus, naast het vergroten van kennis, vooral op houding en gedrag.

Het afgelopen jaar waren er geen incidenten met invloed op de dienstverlening. We hebben de jaarlijkse verplichte audit 'Eenduidige Normatiek Single Informatie (ENSIA)' over 2022 met goed gevolg afgerond.

Omdat privacy, gegevensbescherming, het voorkomen van datalekken en informatiebeveiliging meer aandacht en inzet vergt, is hiervoor extra capaciteit ingehuurd.

In 2022 heeft de gemeente als boa-werkgever de vanuit de Wet politiegegevens (Wpg) verplichte externe audit laten uitvoeren. De audit, onderdeel van de Wpg, beoordeelt periodiek hoe boa-werkgevers zoals gemeente Stichtse Vecht met persoonsgegevens omgaan. Voor de met een onvoldoende beoordeelde criteria is in het 4e kwartaal van 2023 door een externe auditor een hercontrole uitgevoerd. De resultaten daarvan worden uiterlijk in februari 2024 met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gedeeld.

Onderzoeksprogramma

Gemeente Stichtse Vecht kent verschillende onderzoeken waar we van leren en onze werkwijzen door kunnen verbeteren, zoals:

- bijzondere onderzoeken zoals rechtmatigheidsonderzoeken;
- artikel 213a-onderzoeken naar de doelmatigheid en/of doeltreffendheid van beleid en bedrijfsvoering;
- overige audits, zoals de ENSIA, een periodieke IT-audit op de systemen en de jaarlijkse DigiD-audit.

Voor de uitvoering van onderzoeken gebruiken we de 'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Stichtse Vecht'. Hierin is de onderzoeksfrequentie, de manier waarop onderzoeken worden gepland en hoe over de voortgang wordt gerapporteerd vastgelegd. De verordening beoogt vooral het doen van zelfonderzoek. Vanwege het in het coalitieakkoord aangegeven speerpunt om vanaf 2023 het fundament op orde en de organisatie weer 'in control' te brengen volgens de reguliere jaarlijkse onderzoeken en audits (zoals de ENSIA, DigiD-audit en rechtmatigheidsonderzoeken/VIC's), zijn er voor 2023 geen aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Deze waren ook niet gepland voor 2023. Voor 2024 is voor het uitvoeren van artikel 213a-onderzoeken afzonderlijk budget beschikbaar gesteld.

Overheadskosten

Overheadkosten 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Saldo 2023
Bedrijfsvoering			
Bestuurlijke en Juridische zaken	652	479	-173
Data en Informatiemanagement	4.129	5.295	1.166
Financiën en Control	163	208	45
Huisvesting organisatie	767	1.178	411
Interne Dienstverlening	527	557	30
Mens en Organisatie	1.874	1.293	-580
Totaal bedrijfsvoering	8.112	9.010	899
Personeelslasten			
(Inhuur) Loonsom overhead	14.406	14.176	-230
Indirecte personeelslasten	747	744	-3
Totaal personeelslasten	15.153	14.920	-233
Eindtotaal	23.265	23.931	666

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 trad de Wet open overheid (Woo) in werking, ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) verving. Voor de implementatie van de Woo wordt een beroep gedaan op de door het gemeentefonds beschikbaar gestelde middelen, zoals vastgelegd in de 'Mei-circulaire 2021' van de VNG. Deze financiële middelen omvatten zowel incidentele als structurele bronnen.

In 2023 zijn er 32 Woo-verzoeken ingediend en behandeld. Daarvan zijn er, mede door capaciteitsbeperkingen, 12 binnen de geldende termijn van 6 weken afgehandeld. Als vervanging voor de extern ingehuurde Woo-juristen werven we in 2023 een vaste Woo-jurist, die start per februari 2024. Deze functionaris gaat ook bijdragen aan het behandelen van Woo-verzoeken binnen de gestelde termijn.

Onderdeel van de Woo-implementatie is het gefaseerd publiceren van 11 informatiecategorieën, waarvan de actieve ontsluiting vanuit de organisatie wordt vereist volgens de Woo. Naast de categorieën die al op de website van Stichtse Vecht worden gepubliceerd, zoals organisatiegegevens, agenda en raadsbesluiten, zijn nu twee andere categorieën in voorbereiding: Woo-verzoeken en convenanten.

Twee categorieën worden voorbereid om in Q1 en Q2 van 2024 live te gaan. Het is noodzakelijk om in het Zaaksysteem via een koppeling met Datamask (anonymiseringstool) informatie te genereren. Vervolgens leggen we een tweede koppeling tussen het Zaaksysteem en de gemeentelijke website, om de diverse categorieën te publiceren op open.stichtsevecht.nl.

De categorieën op open.stichtsevecht.nl worden door een nog aan te stellen Woo-redacteur gelinkt aan de nationale Woo-Index. Deze is vergelijkbaar met het gemeenteblad op Overheid.nl en daarnaast specifiek gericht op de Woo.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Vanaf dit verslagjaar (2023) neemt het college van B&W een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Hiermee leggen we verantwoording af over de naleving van regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Op basis van 3 criteria toetsten we in hoeverre we volgens de financiële wet- en regelgeving (financieel rechtmatig) handelden. Alleen over verschillen groter dan € 50.000 wordt verslag gedaan. Wanneer uit controles het totaal van de financiële onrechtmatigheden onder de 3% van de totale begroting blijkt, hoeft in deze toelichting geen verslag worden gedaan. Dit is op alle drie de criteria van toepassing.

Criteria

De volgende criteria zijn onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording en daarop toetst de gemeente zichzelf op financiële rechtmatigheid:

1. Begrotingscriterium

De gemeente controleert of zij binnen de afgesproken begroting is gebleven, met een ondergrens van € 50.000. Deze controle wordt uitgevoerd voor de baten, de lasten en de investeringen met elkaar te vergelijken. Een verschil groter dan € 50.000 ten opzichte van de begroting is onrechtmatig. Bijvoorbeeld doordat er meer is uitgegeven of ontvangen. Daarop geldt één uitzondering: als de gemeenteraad gedurende het jaar op de hoogte is gesteld van het verschil is het rechtmatig en hoeft dit niet meegenomen te worden in de verslaglegging. Zoals hieronder is te zien, worden alle verschillen verzameld op programmaniveau. Deze programma's komen overeen met de genoemde programma's in het jaarverslag. In de kadernota 'Rechtmatigheid van de commissie BBV' staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Ook worden richtlijnen gegeven, onder andere over wanneer de begrotingsonrechtmatigheid door de accountant in het rechtmatigheidsoordeel moet worden betrokken

2. Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium gaat over de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en gaan over aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium controleert of de gemeente geen misbruik heeft gemaakt van gemeentelijke gelden en eigendommen.

Wat zijn de kaders van de gemeenteraad

In de rechtmatigheidsverantwoording moet het college afwijkingen opnemen die boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens uitkomen. Afwijkingen zijn fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en/of posten waarvan bij het college onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Voor de jaarrekening 2023 heeft de gemeenteraad de verantwoordingsgrens vastgesteld op 3% van de totale begroting. De gemeenteraad sprak daarnaast met het college af dat financiële onrechtmatigheden vanaf € 50.000 (de rapportagegrens) in de paragraaf Bedrijfsvoering worden toegelicht. Deze toelichting wordt alleen gegeven wanneer de onrechtmatigheden in totaal meer dan 3% bedraagt van de totale begroting .

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording en de paragraaf Bedrijfsvoering zijn opgesteld volgens de kadernota 'rechtmatigheid van de commissie BBV' en de financiële- en controleverordeningen van onze gemeente. Daarnaast geldt het door de gemeenteraad op 5 maart 2024 vastgesteld normenkader.

Bevindingen begrotingscriterium

Het begrotingscriterium geeft de grenzen aan van de lasten in de door de raad geautoriseerde begroting. Het gaat hierbij om de exploitatie, investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand komen.

Hieronder lichten wij de afwijkingen toe vanaf € 50.000. Daarnaast noemen we maatregelen om fouten en onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.

In de tabel hieronder presenteren we de afwijkingen op programma niveau, waarna er in de toelichting wordt aangegeven of de afwijkingen groter dan € 50.000 al dan niet acceptabel zijn. Dit is getoetst aan het daarvoor vastgestelde normenkader. Het totaal van de 'niet acceptabele' afwijkingen wordt verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording.

Een belangrijk aspect bij deze beoordeling is of afwijkingen tijdig met een begrotingswijziging zijn aangepast en/of tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad. De algemene gedragslijn in Stichtse Vecht is dat afwijkingen gedurende het jaar niet leiden tot een begrotingswijziging. Er is één regulier moment voor een begrotingswijziging gedurende het jaar en dat is in september als de raad de Bestuursrapportage vaststelt, waarin de afwijkingen zijn toegelicht op basis van peilmoment 1 mei. Er wordt dan een begrotingswijziging gemaakt van budget neutrale wijzigingen en afwijkingen, die bij elkaar budget neutraal zijn en er redelijke mate van zekerheid is dat de afwijking zich ook zal voordoen. Hierbij betrekken we ook de gedragslijn van de afgelopen jaren waarbij afwijkingen na de Bestuursrapportage worden gemeld in de jaarrekening.

In het normenkader gelden 5 categorieën om te bepalen of een onrechtmatigheid al dan niet acceptabel is. Deze 5 categorieën zijn:

1. Begrotingsafwijkingen welke passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd.
- Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten.
- Begrotingsafwijkingen die ontstaan zijn door een gewijzigde regelgeving ten opzichte van de begroting.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die ten onrechte niet eerder aan de raad zijn gemeld.

2. Begrotingsafwijkingen welke niet passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die voorafgaand aan het uitvoeren van het beleid met instemming van de gemeenteraad tot stand zijn gekomen.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die niet voorafgaand aan de vaststelling van het beleid de instemming van de gemeenteraad hebben of ter kennis van de gemeenteraad zijn gebracht.

3. Administratieve fouten

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen veroorzaakt door een administratieve fout of autonome ontwikkeling, die na correctie per saldo geen begrotingsafwijking opleveren.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen door het verantwoorden in een verkeerd boekjaar.

4. Grondexploitaties

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die geen afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die een afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet en daarin opgenomen konden worden.

5. Investeringsen

Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringsen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren

Acceptabel zijn:

- Hogere afschrijvings- en financieringslasten in volgende jaren.
- Kostenoverschrijding op investeringskredieten door aanbestedingen, indexering of andere marktomstandigheden bij gelijkblijvend beleid.

Niet acceptabel zijn:

- Kostenoverschrijding op investeringen door wijziging in beleid.

Sald: Realisatie t.o.v. Begroting na wijzigingen:

	Lasten (x1.000)		Baten (x1.000)	
	Overschrijding	Onderschrijding	Overschrijding	Onderschrijding
P1 - Bestuur	893	-	6.524	-
P2 - Veiligheid	320	-	5	-
P3 - Fysiek	-	10.080	-	6.088
P4 - Sociaal	5.276	-	2.527	-
P5 - Samenleving	945	-	-	109
Saldi	7.434	10.080	9.056	6.197
Investeringsen	1.414	-	-	-
Totaal	8.848	10.080	9.056	6.197

Toelichting programma's

Programma 1 - Bestuur

Lasten

De overschrijding van € 0,9 mln bestaat vooral uit overschrijdingen op de taakvelden 0.2 Burgerzaken (€ 0,9 mln), 0.4 Overhead (€ 3,4 mln), 0.5 Treasury (€ 0,9 mln) en een onderschrijding op taakveld 0.8 Overige lasten (€ 4,6 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat alle afwijkingen acceptabel zijn.

De overschrijding op 0.2 Burgerzaken bestaat voornamelijk uit hogere lasten voor Verkiezingen en een overschrijding op de loonsom. Beide zijn genoemd de Berap 2023 en zijn als acceptabel geclassificeerd onder Cat. 1.

De overschrijding op 0.4 Overhead bestaat voornamelijk uit migratie datacenter (€ 1,0 mln), ICT software/applicaties (€ 0,6 mln), lasten gemeentekantoor (€ 0,4 mln) en uit een overschrijding op de loonsom t.b.v. de optimalisatie van het inkooptraject (€ 1,0 mln). Over de optimalisatie van het inkooptraject is de raad meermaals geïnformeerd, o.a. via de "Staat van de organisatie". Daarnaast is er de Kadernota 2024 nieuwe formatie toegekend waarmee deze overschrijding vanaf 2024 opgevangen wordt binnen de begroting. De overige afwijkingen zijn in de Berap 2023 gemeld. Op basis daarvan zijn alle overschrijdingen op 0.4 Overhead als acceptabel geclassificeerd onder Cat. 1.

De overschrijding op 0.5 Treasury bestaat volledig uit rentelasten, dit is genoemd de Berap 2023 en is als acceptabel geclassificeerd onder Cat. 1.

De onderschrijding op 0.8 Overige lasten bestaat uit diverse stelposten, waaronder de stelpost overschrijding loonsom (€ 2,0 mln). Alle stelposten zijn opgenomen in de Berap 2023 en zijn als acceptabel geclassificeerd onder Cat. 1.

Alle hierboven genoemde afwijkingen zijn geclassificeerd als acceptabel onder Cat. 1. Dit houdt in dat:

"Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

Baten

De overschrijding van € 6,5 mln bestaat vooral uit 0.6 Belastingen (€ 1,0 mln), 0.7 Algemene uitkering (€ 3,8 mln) en 0.8 Overige baten (€ 1,7 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat er één afwijking ter grootte van € 1,0 mln als niet acceptabel wordt aangemerkt.

De overschrijding op 0.6 Belastingen bestaat uit hogere baten OZB Belasting, doordat de werkelijke WOZ waardestijging hoger was dan geraamd bij vaststelling van de verordening 2023 (december 2022). De BGHU heeft de afwijking na de vaststelling van de Berap 2023 door het college gerapporteerd aan de gemeente. Op grond van de gedragslijn in de afgelopen jaren is dit gemeld in de jaarrekening. Deze afwijking is als acceptabel is geclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

De overschrijding op 0.7 Algemene uitkering bestaat uit hogere baten uit het gemeentefonds, de gemeenteraad is hiervan op de hoogte gesteld middels een RIB. Daarmee is dit als acceptabel geclassificeerd onder Cat. 1.

De overschrijding op 0.8 Belastingen bestaat volledig uit de vrijval de stelposten achteruitgang algemene uitkering

(€ 1,0 mln) en taakmutaties en doeluiteringen (€ 0,7 mln). Beide afwijkingen zijn gemeld in de Berap 2023 en zijn als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 1.

Programma 2 - Veiligheid

Lasten

De overschrijding van € 0,3 mln bestaat vooral uit overschrijdingen op de taakvelden 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer (€ 0,5 mln) en 1.2 Openbare orde en Veiligheid (€ 0,2 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat alle afwijkingen acceptabel zijn.

De overschrijding op 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer bestaat voornamelijk uit hogere lasten uit geactualiseerde Veiligheids Regio Utrecht-begroting 2023 (€ 0,2 mln.). Dit is separaat aan de raad voorgelegd. Daarnaast zijn er hogere energielasten voor Brandweerkazernes (€ 0,3 mln), zoals in de Berap 2023 is gemeld is hiervoor de stelpost 'lonen en prijzen' ingezet. Beide afwijkingen zijn als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van het bestaand beleid dat in de Bestuursrapportage is toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

De overschrijding op 1.2 Openbare orde en Veiligheid bestaat voornamelijk uit lagere lasten voor het IVP-budget, dit budget is bedoeld om onverwachte lasten van incidenten en crisis op te vangen. Op grond van de gedragslijn in de afgelopen jaren is dit gemeld in de jaarrekening. Daarmee is deze afwijking geëvalueerd als acceptabel onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

Programma 3 - Fysiek

Lasten

De overschrijding van € 10,0 mln bestaat vooral uit overschrijdingen op de taakvelden 2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat (€ 1,1 mln), 7.2 Riolerings (€ 0,6 mln), 7.4 Milieubeheer (€ 1,2 mln) 8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (€ 7,8 mln) en een overschrijding op de loonsom (€ 1,2 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat alle afwijkingen acceptabel zijn.

De overschrijding op 2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat bestaat uit lagere lasten voor het werkzaamheden aan de plompbrug (€ 1,1 mln). Deze zijn later gestart dan gepland. Hierover is de raad in de Berap 2023 geïnformeerd, de afwijking is als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

De overschrijding op 7.2 Riolerings bestaat uit lagere lasten voor werkzaamheden aan de riolerings (0,6 mln). De overschrijding wordt veroorzaakt door personeelskrapte. Hier tegenover staan ook lagere baten vanuit de Rioolheffing. Zodoende is deze afwijking als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten".

De overschrijding op 7.4 Milieubeheer bestaat uit de Specifieke Uitkering Duurzaamheid (1,2 mln). De overschrijding wordt veroorzaakt doordat niet alle middelen in 2023 zijn ingezet, de voorwaarden van de uitkering laat de gemeente vrij om deze gelden in 2024 alsnog te besteden. Tegenover deze lasten staan direct gerelateerde inkomsten vanuit de Specifieke Uitkering van de Rijksoverheid. Op basis daarvan is deze afwijking als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten".

De overschrijding op 8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening bestaat hoofdzakelijk uit lagere lasten voor Grondexploitaties. In 2024 zullen deze lasten worden gemaakt, daarmee is de afwijking als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 4: "Begrotingsafwijkingen die geen afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet".

De overschrijding op de loonsom (€ 1,2 mln) wordt gedekt door de stelpost 'overschrijding loonsom' (€ 2,0 mln). Alle stelposten zijn opgenomen in de Berap 2023 en zijn als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

Baten

De overschrijding van € 6,0 mln bestaat hoofdzakelijk uit overschrijdingen op de taakvelden 7.4 Milieubeheer (€ 1,4 mln) en 8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (€ 4,5 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat alle afwijkingen acceptabel zijn.

De overschrijding op 7.4 Milieubeheer bestaat uit de Specifieke Uitkering Duurzaamheid (1,2 mln). Zoals hierboven bij de lasten vermeld, wordt de overschrijding veroorzaakt doordat niet alle middelen in 2023 zijn ingezet, de voorwaarden van de uitkering laat de gemeente vrij om deze gelden in 2024 alsnog te besteden. De baten worden daardoor op een later moment gerealiseerd. Op basis daarvan is deze afwijking als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten".

De overschrijding op 8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening bestaat hoofdzakelijk uit lagere baten voor Grondexploitaties. In 2024 zullen deze baten worden gerealiseerd, daarmee is de afwijking als acceptabel geëvalueerd onder Cat. 4: "Begrotingsafwijkingen die geen afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet".

Programma 4 - Sociaal

Lasten

De overschrijding van € 5,3 mln bestaat voornamelijk uit overschrijdingen op de taakvelden 6.3 Inkomensregelingen (€ 2,3 mln) en 6.7 Maatwerkdienstverlening (€ 4,6 mln) en een onderschrijding op taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (€ 1,5 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat alle afwijkingen acceptabel zijn.

De overschrijding op 6.3 Inkomensregelingen bestaat voornamelijk uit overschrijding van de energietoeslag (€ 1,7 mln) en Bijstandsverlening (0,2 mln). Tegenover de overschrijding op energietoeslag staan direct gerelateerde baten (via de algemene uitkering op programma 1), daarmee is de afwijking als acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten". De hogere lasten op bijzondere bijstand (€ 0,2 mln) betreffen bestaand beleid waarbij de overschrijding is ontstaan na de bestuursrapportage. Op grond van de gedragslijn in de afgelopen jaren is dit gemeld in de jaarrekening. Deze afwijking is als niet acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1:

"Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de bestuursrapportage is geïnformeerd".

De overschrijding op 6.7 Maatwerkdienstverlening bestaat uit meerkosten Stichting TIM SV. Dit onderwerp is meerdere keren gepasseerd in de gemeenteraad, waaronder de Berap 2023. Op basis daarvan is deze afwijking als acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

De onderschrijding op 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie bestaat hoofdzakelijk uit opvang Oekraïne. In de bestuursrapportage is een budget neutrale begrotingswijziging verwerkt van € 5,0 miljoen lasten en baten. De lagere lasten dan begroot zijn ontstaan na bestuursrapportage en gemeld in de jaarrekening. Daarmee is de afwijking als acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de bestuursrapportage is geïnformeerd".

Baten

De overschrijding van € 2,5 mln bestaat vooral uit het taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (€ 2,5 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat alle afwijkingen acceptabel zijn.

De overschrijding op 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie bestaat hoofdzakelijk uit hogere baten voor opvang Oekraïne (€ 2,1 mln) zoals hierboven vermeld zijn deze inkomsten direct gerelateerd aan de lasten. Daarnaast bestaat de overschrijding op 6.1 uit de afrekening servicekosten Scherpersweg te Breukelen (€ 0,3 mln). Deze afwijking is niet gemeld aan de raad, maar dit dient ter compensatie van de hogere energiekosten. Beide afwijkingen op dit taakveld zijn daarmee als acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten".

Programma 5 - Samenleving

Lasten

De overschrijding van € 0,9 mln bestaat voornamelijk uit overschrijdingen op het taakveld 5.2 Sportaccommodaties (€ 1,4 mln) en een onderschrijding op het taakveld 3.0 Economie (€ 0,3 mln) en 4.0 Onderwijs (€ 0,1 mln) en 5.5 Cultureel Erfgoed (€ 0,2 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat er één afwijking ter grootte van € 0,6 mln als niet acceptabel wordt aangemerkt.

De overschrijding op 5.2 Sportaccommodaties bestaat hoofdzakelijk uit hogere lasten Kikkerfort (€ 0,7 mln), SFN (€ 0,5 mln) en Sportaccommodaties (€ 0,3 mln). De afwijking op Kikkerfort is in de Berap 2023 gemeld aan de raad en is deze als acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd". De overschrijding op SFN wordt deels gecompenseerd door direct gerelateerde baten. De afwijking op zowel de lasten als baten is na de bestuursrapportage bekend geworden en gemeld in de jaarrekening. Daarmee is deze afwijking als acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd" en "Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door directe gerelateerde inkomsten". De overschrijding op sportaccommodaties is bekend geworden na de Bestuursrapportage en gemeld in de jaarrekening en kwalificeren als acceptabel onder Cat. 1 "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

De onderschrijding op 3.0 Economie wordt veroorzaakt doordat niet alle geplande projecten zijn gerealiseerd of waar de lasten in rekening zijn gebracht op andere budgetten (€ 0,2 mln). Deze afwijkingen zijn als acceptabel geïnclassificeerd onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

In de bestuursrapportage is een budgettaire neutrale begrotingswijziging opgenomen op 4.0 Onderwijs van € 3,0 miljoen hogere lasten. De werkelijke lasten zijn € 72.000 lager dan begroot. Deze afwijking is gemeld in de jaarrekening en acceptabel onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

De onderschrijding op 5.5 Cultureel Erfgoed bestaat primair uit lagere uitgaves Ergoeddeal, dit is langlopend budget waarvan het restant dan ook is doorgeschoven naar 2024. Dit is gemeld in de jaarrekening en acceptabel onder Cat. 1: "Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd".

Baten

De onderschrijding van € 0,1 mln bestaat voornamelijk uit onderschrijdingen op het taakveld 4.0 Onderwijs (€ 0,9 mln) en uit overschrijdingen op de taakvelden 3.0 Economie (€ 0,4 mln) en 5.2 Sportaccommodaties (€ 0,3 mln). Uit onderstaande beoordeling blijkt dat er één afwijking ter grootte van € 0,5 mln als niet acceptabel wordt aangemerkt.

De onderschrijding op 4.0 Onderwijs bestaat hoofdzakelijk uit lagere baten voor het Onderwijsachterstandsbeleid (€ 0,4 mln) en het Nationaal Programma Onderwijs (€ 0,4 mln). Zoals hierboven vermeld staan deze baten in directe relatie tot de lasten. Daarmee zijn deze als acceptabel gecategoriseerd onder Cat. 1:

"Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten".

De overschrijding op 3.0 Economie bestaat hoofdzakelijk uit hogere baten uit Toeristenbelasting (€ 0,5 mln). De baten werden in het verleden een jaar later in de exploitatie berekend (heffing 2022 in boekjaar 2023), vanaf 2023 wordt dit in het jaar zelf geregistreerd. Dat levert in de jaarrekening "dubbele" inkomsten op. Er is niet afgeweken van het beleid, maar de afwijking is niet eerder specifiek gemeld bij de raad. Op basis daarvan is de afwijking als niet acceptabel geclassificeerd onder Cat. 3: "Begrotingsafwijkingen door het verantwoorden in een verkeerd boekjaar".

De overschrijding op 5.2 Sportaccommodaties bestaat hoofdzakelijk uit lagere baten voor SFN (€ 0,2 mln). Zoals hierboven vermeld staan deze baten in directe relatie tot de lasten. De overschrijding in baten SFN compenseert de hogere kosten. Daardoor moet deze afwijking als acceptabel geclassificeerd worden onder Cat. 1:

"Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten".

Toelichting investeringen

Programma 3 'Fysiek': stedenbouwkundig kader en beeldkwaliteitsplan Bisonspoor (€ 259.209)

Dit project is in 2023 afgerond. Het tekort op de af te sluiten investeringsbudgetten bedraagt circa € 0,3 miljoen. Daarnaast is er voor circa € 0,1 miljoen minder aan exploitatiekosten gerealiseerd (en gedekt uit de reserve) dan verwacht en bedragen de (toekomstige) opbrengsten uit grondverkopen circa € 0,2 miljoen meer dan verwacht. Per saldo is het resultaat op het hele project circa € 0. Hiermee wordt binnen de in de bestuursrapportage afgegeven prognose gebleven. Omdat in boekjaar 2023 het boekhoudkundige tekort van € 259.209 groter is dan de afgegeven verwachte tekort van € 200.000, er is echter niet afgeweken van het bestaande beleid. Daardoor zien wij deze afwijking als acceptabel. Deze afwijking valt onder categorie 5.

Programma 3 'Fysiek': Riolering Herenweg/Gageldijk (€ 1.155.613)

In de jaarrekening 2021 is een tekort gemeld van € 1,3 miljoen. De verwachting in 2022 was dat we binnen dit gemelde tekort zouden blijven. In 2023 is het project afgerond en het tekort is uiteindelijk op € 1,2 miljoen uitgekomen. Het raadsvoorstel is niet besluitrijp bevonden in de commissie van 6 december 2021. De raad is hierover geïnformeerd in de jaarrekening van 2021 en 2022. De overschrijding is expliciet vermeld in de raadsinformatiebrief (nr. 05 d.d. 09-02-2023). Op basis daarvan zien wij dus als acceptabel en valt onder categorie 5.

Samenvattend is hieronder op programma niveau te zien welke afwijkingen niet acceptabel zijn:

Saldi: Beoordeeld conform normenkader, waarvan niet acceptabel:

	Lasten (x1.000)		Baten (x1.000)	
	Overschrijding	Onderschrijding	Overschrijding	Onderschrijding
P1 - Bestuur	-	-	-	-
P2 - Veiligheid	-	-	-	-
P3 - Fysiek	-	-	-	-
P4 - Sociaal	-	-	-	-
P5 - Samenleving	-	-	467	-
Saldi	-	-	467	-
Investeringen	-	-	-	-
Totaal	-	-	467	-

Bevindingen voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium gaat over de eisen bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Bevinding	Bedrag (x1.000)	Toelichting	Maatregel
Afwijkingen van de Europese aanbestedingsregels	14.066	Bij de interne controle zijn over 2023 afwijkingen van EU-aanbestedingsregels geconstateerd voor een bedrag van ten minste € 14,1 miljoen. Hiervan	Om de afwijking in de toekomst te voorkomen is het project inkoop optimalisatie gestart. Inkoopoptimalisatie is een van de hoofdoelen

Afwijkingen van de uitvoering van de WMO	heeft € 9,3 miljoen betrekking op inhuurcontracten, deze onrechtmatigheid is per oktober 2023 opgelost.	in de concernagenda voor 2024. In 2024 ronden we de statische benadering (aanpakken dossiers die als fout zijn aangemerkt) en borgen we het inplannen van aanbestedingen in het regulier proces.
	- In de controle op de processen voor de uitvoering van de Wmo zijn in totaal 32 afwijkingen gevonden die leiden tot een zogenaamde formele onrechtmatigheid zonder financieel gevolg. Het betreft gevallen waarin de identificatie van cliënten onvoldoende aantoonbaar is vastgelegd. Deze bevinding werd eerder ook door de accountant gedaan tijdens de interim controle van 2023.	Er wordt opvolging gegeven aan de bevinding doordat hier aandacht aan wordt gegeven bij teambespreking. Er zijn in 2023 diverse controles uitgevoerd, daaruit blijkt dat het beter gaat. Dit blijft de aandacht behouden. In juli 2024 staat de volgende controle gepland.

Bevindingen misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Misbruik en oneigenlijk gaat over op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. Gemeente Stichtse Vecht heeft hierover geen algemeen beleid. Er zijn geen signalen dat er sprake is van afwijkingen.

Verbonden partijen

Inleiding

Gemeente Stichtse Vecht maakt bij de uitvoering van haar taken gebruik van samenwerkingsverbanden met andere partijen. Wanneer de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang in een partij heeft, is sprake van een verbonden partij. Deze paragraaf gaat in op de samenwerking in verbonden partijen.

Kader verbonden partijen

Bij samenwerking in een verbonden partij neemt gemeente Stichtse Vecht afstand van één of meerdere taken. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente een zetel in het bestuur van een verbonden partij heeft en dus stemrecht. Een financieel belang betekent dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is bij faillissement van de verbonden partij of dat financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Voorbeelden van een financieel belang zijn het aandelenbelang van de gemeente in een vennootschap of een financiële bijdrage aan een gemeenschappelijke regeling.

Het kader voor verbonden partijen is opgenomen in de nota 'Verbonden partijen'. Aan de basis voor samenwerken in de vorm van verbonden partijen staat de vraag hoeveel invloed de gemeente (nog) wil uitoefenen. De uitgangspunten in de nota kennen 3 verschillende fasen:

1. Oprichtings- of intentionele fase: in deze fase komen vragen aan de orde als 'wanneer wordt een verbonden partij opgericht? En in welke vorm?'
2. Uitvoerende fase: in deze fase toetst de gemeente periodiek of de beleidsuitgangspunten nog van toepassing zijn.
3. Evaluatiefase: in deze fase wordt ingegaan op de vraag of de verbonden partij nog wel het doel dient waarvoor zij is ingesteld en/of dat er een aanpassing in de samenwerking moet worden aangebracht. Sommige gemeenten evalueren elke collegeperiode alle verbonden partijen. Voor Stichtse Vecht lijkt er, gelet op de verbonden partijen waarin wordt deelgenomen (deels wettelijk verplichte of provinciebrede partijen), minder noodzaak voor een vierjaarlijkse afweging. Indien uit ervaring blijkt dat deelname aan een verbonden partij opnieuw moet worden overwogen, dan geniet actie op dat moment de voorkeur.

Verbonden partijen kunnen in twee categorieën verdeeld worden: in publiekrechtelijke en in privaatrechtelijke vorm. De publiekrechtelijke vorm is een samenwerkingsverband dat gebaseerd is op de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze vorm heeft een eigen algemeen bestuur. De deelnemende gemeenten benoemen de leden van dat bestuur. Het algemeen bestuur benoemt het dagelijks bestuur. Verder behandelt de gemeenteraad de kadernota's, begrotingen en jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen.

Naast samenwerking binnen verschillende gemeenschappelijke regelingen kent gemeente Stichtse Vecht ook privaatrechtelijke verbonden partijen, zoals vennootschappen en stichtingen. Ook zij worden in deze paragraaf benoemd.

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen waarmee de gemeente samenwerkt bij het bereiken van haar doelstellingen zijn opgenomen in de verschillende programma's. In deze paragraaf komen het algemeen belang en de voorgeschreven (financiële) gegevens op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) per verbonden partij aan de orde. Daarbij nemen we per samenwerkingsvorm eerst een beschrijving van het doel op en, voor zover van toepassing, relevante ontwikkelingen uit 2023. Daarna volgt een overzicht met (financiële) gegevens. Indien sprake is van materiële risico's die niet of onvoldoende door een verbonden partij zelf met maatregelen zijn ondervangen, zijn deze meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In het overzicht met gegevens zijn de financiële cijfers waar mogelijk uit de Jaarrekening 2023 van de betreffende partij overgenomen. Wanneer deze gegevens op het moment van opstellen van deze paragraaf nog niet beschikbaar waren, zijn de laatst bekende financiële cijfers opgenomen. De in het overzicht aangegeven verwijzingen betreffen:

1. Definitieve jaarcijfers 2023
2. Voorlopige jaarcijfers 2023
3. Laatst beschikbaar gestelde cijfers over 2023 (bijv. uit een managementrapportage of begrotingswijziging)
4. Definitieve jaarcijfers 2022
5. Begroting 2023 of nnb (nog niet bekend).

Veiligheidsregio Utrecht (VRU) - Programma 2

Binnen de VRU werken de 26 Utrechtse gemeenten samen op het gebied van brandweezorg, (gemeentelijke) crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening voor een veiligere regio Utrecht. Nadere toelichting over deze grote projecten is te vinden in programma 2 'Veiligheid'.

Aan het einde van 2023 loopt het oude beleidsplan van de Veiligheidsregio Utrecht af. Vanaf 2024 treedt de nieuwe bestuursagenda 'Veiligheidsregio Utrecht 2024 – 2027' in werking.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2024
------------------------------	--------------------	--------------	--	---	--	---------------------

Veiligheidsregio (VRU) (4)	Burgemeester	AB: stemrecht steminvloed: 6%	€ 23.237	€62.708	€ 742	€ 3.871
		Aandeel in totale begroting: 4,3%	€23.252	€ 62.533		

Plassenschap Loosdrecht e.o. - Programma 3

De deelnemers van het Plassenschap werken samen aan beheer en ontwikkeling van toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners- en bezoekers van de regio. Per 1 januari 2023 is gestart met de omgevormde 'Gemeenschappelijke Regeling tot vereenvoudigde bedrijfsvoeringsorganisatie' (GR-BVO) en gemeente Wijdemeren als nieuwe uitvoeringsorganisatie. Het jaar 2023 is een overgangsjaar, waarin de samenwerking tussen partijen vorm kreeg door de opzet van 'Meerjaren Onderhouds en Beheerplannen' en de 'Meerjaren Investeringsplannen en Perspectieven'. De komende jaren zal dat resulteren in het wegwerken van achterstallig onderhoud van de eigendommen van het Plassenschap.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Plassenschap Loosdrecht e.o. 2)	Collegelid	Bestuur: 25%	720	€ 4.026	€ 428	€ 313
		Aandeel in totale begroting: 18%	€1080	€ 3.909		

Recreatieschap Stichtse Groenlanden - Programma 3

De deelnemers van het recreatieschap werken samen aan beheer en ontwikkeling van toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners- en bezoekers van de regio. Op 1 januari 2023 is gestart met een nieuwe samenwerking tussen het recreatieschap en uitvoeringsorganisatie Staatsbosbeheer (SBB). Het jaar 2023 is een overgangsjaar, waarin samenwerking vorm krijgt door het opstellen van 'Meerjaren Beheer en Onderhoudsplannen' en 'Meerjaren Investeringsplannen' en financiële perspectieven. Onderstaande cijfers gaan over de concept jaarrekening met voorlopige cijfers. Het resultaat vooralsnog negatief, door een voorlopig genomen voorziening van de garantietoelagen van door SBB overgenomen medewerkers van de eerdere uitvoeringsorganisatie 'Recreatie Midden Nederland'. Mogelijk zorgt een vermindering van deze voorziening alsnog voor een beter resultaat dan nu opgenomen in de concept jaarrekening 2023.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Recreatieschap Stichtse Groenlanden e.o. 2)	Raadslid, Collegelid	AB en DB: stemrecht Steminvloed: 12%	€ 2.786	€ 2.854	€ 1.144 -	€ 179
		Aandeel in totale begroting: 5,5%	€ 2.570	€ 2.650		

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) - Programma 3

De Omgevingsdienst Regio Utrecht voert voor 15 gemeenten adviserende en uitvoerende taken uit voor omgeving, milieu en duurzaamheid. Een van de belangrijkste ontwikkelingen is de voorbereiding op de in 2024 geplande start van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen. Daarnaast is het overgaan van taken voor sloopmeldingen, asbest en bodem naar de ODRU een belangrijke ontwikkeling. Ook gaat ODRU verder met het traject voor kostenbesparing, door onder andere de vaste bezetting te verhogen en inhuur te verminderen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) 4)	Collegelid	AB: stemrecht steminvloed: 6%	€ 1.152 -	€ 4.314 -	€ -49	€1.646
		Aandeel in totale begroting: 10,3%	€ 1.707	€ 3.334		

GGD regio Utrecht (GGDrU) - Programma 4

Het doel van GGDrU is het bevorderen van de volksgezondheid en het voorkomen van ziekten door het verrichten van preventieve interventies. In 2023 gaat GGDrU verder met het implementeren van het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg en met het uitvoeren van het ombuigingsplan om de basis op orde te krijgen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023

GGD regio Utrecht (GGDrU)	Collegelid	AB: stemrecht steminvloed: 6%	€ 2.844	€ 14.972	€ 0	€ 2.951
		Aandeel in totale begroting: 5,2%	€ 2.754	€ 14.944		

Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHCVV) - Programma 5

Het RHCVV heeft een tweeledig doel: (1) archiefwettelijke taken, die ze uitvoert voor de aangesloten gemeenten en (2) erfgoedbeheer van particuliere archieven en enkele historische collecties. Het RHCVV heeft in 2023 de inhoudelijke beleidskeuzes uit de businesscase 2018 en de beleidsvisie 2020-2024 gecontinueerd. Het RHCVV heeft daarbij de volgende focus:

- archiefwettelijke taken die ze uitvoert voor aangesloten gemeenten;
- erfgoedbeheer van particuliere archieven en enkele historische collecties;
- de kanteling naar het archiveren en beheren van digitale informatie;
- nieuwe (archief)wetgeving implementeren;
- verkorting van de overbrengingstermijn realiseren.

Naar aanleiding van het uittreden van gemeente Weesp uit de gemeenschappelijke regeling, is een bestuurlijke toekomstverkenning uitgevoerd. De toekomstverkenning heeft voor de langere termijn duidelijk gemaakt welke middelen nodig zijn voor een vitaal RHCVV, dat voldoende is uitgerust voor de wettelijke taakuitvoering voor de drie deelnemende gemeenten en hun inwoners. Deze uitkomsten zijn verwerkt in de meerjarenbegroting RHCVV en de betrokken gemeenten hebben zich hier positief over uitgesproken.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen 1)	Burgemeester	AB: stemrecht Steminvloed 33,3%	€ 590 -	€ 250 -	€ 0	€ 554
		Aandeel in totale begroting: 42,3%	€ 462	€ 250		

Afval Verwijdering Utrecht (AVU) - Programma 3

De AVU is sinds 1984 de regie- en kennisorganisatie voor duurzame en kosteneffectieve verwerking van afvalstromen die door de Utrechtse gemeenten bij huishoudens zijn ingezameld.

- Daar waar inzameling en transport van afvalstoffen door de AVU aan derden is uitbesteed, zullen contracten tijdig worden aanbesteed. Indien deze activiteiten met dienstverleningsovereenkomsten worden verzorgd, zal de AVU ook deze overeenkomsten tijdig en in overleg met de partners verlengen.
- De AVU draagt zorg voor de tijdige aanbesteding van de verwerkingscontracten van de aan de AVU in beheer overgedragen afvalstromen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	Collegelid	AB: stemrecht Steminvloed 6%	€ 350 -	€ 14.905 -	€ 0	€ 2.624
		Aandeel in totale begroting: 5,5 %	€ 350	€ 14.905		

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) - Programma 1

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden. De BghU heft en int belastingen namens haar deelnemers en stelt de hoogte van de WOZ-waarden vast voor alle onroerende zaken in deze gemeenten. Het BghU-bestuur heeft op 4 oktober 2023 de projectopdracht en het plan van aanpak BghU-dienstverlening besproken en vastgesteld. Het plan is om de achterstanden (bijvoorbeeld in het opleggen van belastingaanslagen) weg te werken, met een geplande doorlooptijd van 2 jaar, vanaf juli 2023.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 - eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 - eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) 4)	Collegelid	DB: stemrecht Steminvloed 6%	€ 1.539 - € 2.782	€ 5.297 - € 3.103	€ 1.406	€ 1.052
		Aandeel in totale begroting: 6%				

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Programma 1

De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank verstrekt krediet tegen lage tarieven, waarmee de bank duurzaam bijdraagt aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en duurzaam bijdraagt aan de publieke taak. Gemeente Stichtse Vecht bezit 29.523 aandelen in BNG.

3) Op basis van het halfjaarbericht 2023 BNG

Naam (bedragen x € 1 mln)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 – eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 – eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Collegelid	Stemrecht als aandeelhouder	€ 4.615 - € 4.590	€ 107.459 - € 123.728	€ 141	€ 0

Vitens - Programma 5

Het winnen, produceren, distribueren en leveren van drinkwater is de primaire taak van Vitens. Klanten kunnen vertrouwen op de leveringszekerheid van drinkwater, een optimale kwaliteit en een zo laag mogelijke prijs (Vitens heeft de laagste drinkwaterprijs van Nederland). Vitens staat de komende jaren voor een grote investeringsopgave. De investeringen zijn hoofzakelijk gericht op leveringszekerheid van voldoende en schoon drinkwater, nu en in de toekomst. Gemeente Stichtse Vecht is aandeelhouder en bezit 58.097 aandelen Vitens (1% van het totaal).

2) Geen begroting 2023. Cijfers komen uit Financiële projectie Vitens 2022-2024 (najaar 2021)

Naam (bedragen x € 1 mln)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 – eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 – eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Vitens	Collegelid	Stemrecht als aandeelhouder	€ 625,20 -	€ 1.462,10 -	€ 36,10	€ 0
			€ 667,70	€ 1.559,70	€ 61,0	€ 0

Stichting Milieu Educatief Centrum Maarsse (MEC) - Programma 3

De doelstelling van Stichting MEC is het organiseren van natuur- en milieu-educatieactiviteiten in gemeente Stichtse Vecht, met als belangrijkste doelgroep het basisonderwijs. Activiteiten en samenwerkingen die vanuit MEC Maarsse plaatsvinden worden gedeeld via nieuwsbrieven en op de website van de ODRU. De ODRU stelt onder andere leskisten samen, waarmee basisscholen natuur- en milieu-educatie kunnen geven. Daarnaast is er een struintuin, een plantenasiel en worden er workshops, tentoonstellingen en excursies georganiseerd.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 – eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 – eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Stichting Milieu Educatief Centrum Maarsse (MEC)	Collegelid	Voorzitter Steminvloed 40%	€ 93 -	€ 2 -	€ 10	Maakt deel uit van de bijdrage OdrU
			€ 103	€ 2		

Stichting Urgentie commissie West Utrecht (SUWU) - Programma 3

De SUWU is een gemeenschappelijke regeling van zes gemeenten in de regio Utrecht West met als doel het beslissen over ingediende aanvragen voor een woonurgentie in het kader van de huisvestingsverordening. In voorgaande jaren publiceerden wij in cyclusdocumenten de totale hoeveelheid aanvragen bij de gemeenschappelijke regeling. Vanaf 2023 worden alleen de aantallen voor aanvragen die betrekking hebben op gemeente Stichtse Vecht gepubliceerd. Sinds 2021 valt er te constateren dat het aantal aanvragen structureel afneemt door het voeren van adviesgesprekken. Het vierde huis adviseert hiermee proactief of de kans op urgentie aannemelijk is. Op deze manier wordt de instroom beperkt en het aantal onterechte aanvragen beperkt.

INGEKOMEN URGENTIEAANVRAGE N 2023 -TOTAAL	Stichtse Vecht										
	Totaal	Breukele	Kockenge	Loene	Maarsse	Nigtevech	Nieuwerslui	Nieuwe	Oud	Tienhove	Vreelan
AANGEVRAAGDE URGENTIES											
Dreigende dakloosheid	2	1		1							
Relatiebeëindiging	2					2					
Fin.omstandigheden	1					1					
Medisch	5	2				3					
Mantelzorg	1	1									
Maatschappelijk	0										
Gedupeerden	0										

Toeslagenaffaire	1							1			
Totaal	12	4	0	1	0	6	0	1	0	0	0

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '23 – eind '23)	Vreemd vermogen (begin '23 – eind '23)	Financieel resultaat (eind 2023)	Bijdrage SV 2023
Stichting Urgentie commissie West Utrecht (SUWU)	Collegelid	Stemrecht in AB	€ 17		€ 4 -	€ 20
			€ 13			

Grondbeleid

Inleiding

In de verplichte paragraaf Grondbeleid komt elk jaar aan bod hoe onze gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken. Het beleid van de gemeente is vastgelegd in de nota 'Grondbeleid' en de nota 'Kostenverhaal'.

Nota grondbeleid

In de nota 'Grondbeleid' staan de beleidsuitgangspunten van het grondbeleid. Het uitgangspunt hierbij is om niet te kiezen voor één bepaalde vorm van grondbeleid, maar dit per locatie of project te kiezen. Per project maken we de afweging of de wij de grond zelf in ontwikkeling nemen of dat we de afwikkeling gedeeltelijk of geheel overlaten aan een marktpartij. Hiervoor is een afwegingskader geschreven, waarin we beoordelen of het initiatief wenselijk is, of het financieel haalbaar is, of de financiële risico's ten opzichte van de financiële middelen acceptabel zijn en of voldoende kennis en capaciteit binnen de onze gemeente beschikbaar is.

Wij kiezen voor het te voeren van grondbeleid voor maatwerk en marktwerking. In de praktijk betekent dit dat wij overwegend een faciliterend grondbeleid voeren.

Nota kostenverhaal

Met de nota 'Kostenverhaal' borgen we de wettelijke plicht om als gemeente de gemaakte kosten te verhalen, voor ruimtelijke ontwikkelingen die vanuit de markt worden geïnitieerd. De gemeente treedt hierbij faciliterend op. De gemeente streeft naar het afsluiten van anterieure overeenkomsten voor het kostenverhaal. Alleen wanneer de privaatrechtelijke route niet leidt tot (voldoende) resultaat, zal de gemeente de kosten via een kostenverhaalbeschikking verhalen. Meestal biedt het voor zowel de gemeente als de particuliere grondeigenaar voordelen om het kostenverhaal privaatrechtelijk te regelen.

De overeenkomsten worden in twee stadia afgesloten, we onderscheiden: de anterieure overeenkomst fase 1 en fase 2. Fase 1 dekt de kosten die gemaakt worden tot aan de definitieve besluitvorming en fase 2 dekt de kosten na de besluitvorming (realisatiefase).

In de nota 'Kostenverhaal' zijn kostencategorieën omschreven. Bij aanvang van een project worden de kosten geraamd en wordt elk initiatief in een categorie ingedeeld. In welke categorie een initiatief wordt ingedeeld is afhankelijk van de complexiteit. Bij zeer grote of complexe initiatieven kan gekozen worden voor maatwerk. De kosten voor elke categorie zijn gebaseerd op ervaringscijfers. Die worden mede gebaseerd op een vaste formule of plankostenplan, die door het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) is ontwikkeld.

In 2023 zijn anterieure overeenkomsten gesloten voor de volgende projecten:

- Schepersweg Breukelen fase 1
- Zandweg 41 Maarssen fase 1 en 2
- Kortelaan 20 Maarssen fase 1 en 2
- Bosdijk 9 Kockengen fase 1 en 2
- Spengen 27 Kockengen fase 1 en 2
- Scheendijk 2 en 3 Breukelen fase 1 en 2
- Zwanenkamp 297-303 Maarssen fase 1 en 2
- Breukelenwaard fase 3 bedrijfskavel 1 fase 1 en 2
- Uitbreiding Nieuwer ter Aa fase 1
- Mijndensedijk 47, 49 en 51 Nieuwersluis fase 1

In totaal is een bedrag van € 227.929 ontvangen aan plankosten.

Algemene reserve grondexploitatie

Een eventueel batig saldo van de grondexploitatie voegen we pas bij afsluiting toe aan de Algemene reserve grondexploitatie. Bij voorzienbare tekorten treffen we een voorziening. In principe wordt de gehele winst van een grondexploitatie genomen bij afsluiting van de grondexploitatie, tenzij het mogelijk is om op verantwoorde wijze al vooruitlopend op de afsluiting een deel winst te nemen. Voorwaarde is dat daadwerkelijk sprake is van gerealiseerde winsten in de grondexploitatie en dat we die uit oogpunt van verantwoorde bedrijfsvoering (rekening houdend met nog te realiseren kosten en opbrengsten) ook opnemen. Daarbij volgen we de standpunten zoals opgenomen in de Notitie BBV grondexploitatie 2023 over tussentijdse winstneming.

Als college hebben wij de bevoegdheid om een werkbudget uit de Algemene reserve grondexploitatie te gebruiken voor de eerste plan- en onderzoekskosten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Na het operationeel verklaren van het betreffende project met de vaststelling van de grondexploitatie brengen we de kosten ten laste van de grondexploitatie en vloeien de eerder anticiperend uitgegeven gelden vanuit de grondexploitatie terug naar de reserve grondexploitatie. De omvang van de Algemene reserve grondexploitatie is vastgesteld op minimaal € 200.000 en maximaal € 600.000. Indien het saldo van de reserve grondexploitatie hoger is, romen we de waarde af naar de Algemene reserve, en als het saldo lager is, vullen we het aan vanuit de Algemene reserve.

In de onderstaande tabel is het verloop van de Algemene reserve grondexploitaties 2023 opgenomen. Hieruit blijkt dat in 2023 het risicodeel van deze reserve met ruim € 240.000 is ingezet om risico's in lopende grondexploitaties op te vangen. In het voorstel bij de jaarrekening 2023 zullen wij u voorstellen om deze reserve

weer aan te vullen zodat deze ook in de toekomst haar functie kan vervullen voor het afdichten van risico's en het dekken van voorbereidingskosten voor nog niet door de gemeenteraad vastgestelde grondexploitaties.

Verloop algemene reserve grondexploitaties 2023		
Versnelling grote projecten	1-1-2023	44
Ruimtelijke ontwikkeling	Onttrekking	Storting
Versnelling grote projecten	19	
Saldo	31-12-2023	25
Overige onderdelen algemene reserve grondexploitaties		
	1-1-2023	393
Ruimtelijke ontwikkeling	Onttrekking	Storting
Administratieve grondexploitaties	-2	
Ontwikkellocaties	17	
Harmonieplein		24
Veenkluit	120	
Haarrijweg	130	
Aanvulling minimaal niveau risicodeel		23
Saldo	31-12-2023	175
Stand Algemene reserve grondexploitaties	31-12-2023	200

Grondexploitaties

Vastgestelde grondexploitaties:

Haarrijweg 5 te Maarssen

Aan de Haarrijweg 5 in Maarssenbroek heeft de gemeente een perceel in eigendom. Op deze locatie zat tot begin 2016 een dierenpension. In overleg met omwonenden willen we op deze locatie een woningbouwproject ontwikkelen voor 17 woningen. Op 2 november 2021 heeft de gemeenteraad het stedenbouwkundig plan en de ontwikkelstrategie vastgesteld. Op 20 december 2022 heeft de raad een wijziging van de ontwikkelstrategie vastgesteld. Ook is een grondexploitatie geopend voor de uitvoering van dit plan. Bij het ontwikkelen van woningen aan de Haarrijweg 5 gaan we uit van:

- grondgebonden woningen (toegankelijk vanaf het straatniveau);
- 17 woningen op deze locatie;
- 6 woningen in de sociale huur voor de doelgroep maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MOBW);
- 7 (huur)woningen voor middeninkomen;
- 4 woningen voor de verkoop in het vrije segment;

Samen met de betrokken partijen en omwonenden is een beeldkwaliteitsplan voor de woningen uitgewerkt. Het ontwerpbestemmingsplan is op 6 maart 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. De aanbesteding voor het voorbelasten van het perceel is in februari 2024 in gang gezet.

Fetha 3, 14 en 16 te Vreeland

.Het dorps huis in Vreeland en de gymzaal aan de 14 en 16 zijn sterk verouderd en niet duurzaam. De gemeente wil deze gebouwen graag onderbrengen in een nieuw multifunctioneel centrum. Ook is er ruimte om 6 woningen aan de woningvoorraad toe te voegen. 3 woningen aan de overzijde van het MFC en 3 seniorenwoningen naast de nieuw te realiseren gymzaal. De gemeenteraad heeft in juni 2022 het conceptontwerp vastgesteld en een extra voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om het conceptontwerp verder uit te werken tot een definitief ontwerp. In juli 2022 is de grondexploitatie voor deze planontwikkeling door de gemeenteraad akkoord bevonden. Het definitieve ontwerp is gereed en wordt aan het college ter besluitvorming voorgelegd. De gemeenteraad zal worden gevraagd om de al opgenomen investering vrij te geven en een additionele investering beschikbaar te stellen.

Harmonieplein Maarssen

Voor de gebiedsontwikkeling Harmonieplein is een stedenbouwkundig plan vastgesteld. Dit gaat uit van realisatie van een aantrekkelijk dorpsplein voor Maarssen-dorp, met levendige functies. Daaromheen worden drie deelplannen ontwikkeld. Het Zuidblok betreft woningbouw en is eigendom van een ontwikkelaar. Het Kindcentrum zorgt voor de huisvesting van twee scholen, een kinderdagverblijf, een peuterspeelzaal en een BSO. Het Noordblok is in ons eigendom en bestaat uit woningbouw op de verdieping en horeca en maatschappelijke voorzieningen in de plint. In het plan wordt gezocht naar een goede oplossing voor verkeersafwikkeling en

voldoende parkeerplaatsen. Binnen de grondexploitatie van de gebiedsontwikkeling Harmonieplein zijn de voorbereidingskosten, de inbrengwaarde van de bibliotheek en de inrichting van de openbare ruimte binnen het plangebied gedekt, met opbrengsten uit de woningen en appartementen in ontwikkeling. De laatste officiële update van de bijbehorende grondexploitatie (GREX) is van 2019. De GREX is daarna jaarlijks intern geïndexeerd, maar de indexatie komt niet overeen met de realiteit. De kosten stegen sneller dan berekend, terwijl de opbrengsten niet in hetzelfde tempo meestegen. Ook nam het planproces meer tijd in beslag dan was voorzien. Naast de extra plankosten ontstond er behoefte aan tijdelijke inrichting van het openbare gebied. De hogere kosten en de lagere residuele grondwaarde leiden tot een forse toename van het tekort in de grondexploitatie. De noodzaak ontstond om kritisch te kijken naar de aanpak van dit gebied. Door de ondergrondse parkeergarage onder het Noordblok te schrappen uit de gebiedsontwikkeling, kon de GREX worden teruggebracht naar een acceptabel saldo. De vervallen parkeerplaatsen kunnen worden opgevangen door de restcapaciteit uit de nabije omgeving. Hiervoor is eerst uitgebreid parkeeronderzoek gedaan naar de restcapaciteit. Door deze aanpassing in het plangebied kan de oorspronkelijke stedenbouwkundige opzet in stand blijven. Inmiddels heeft de raad in januari 2024 het aangepaste plan met bijbehorende GREX vastgesteld.

Voor de gebiedsontwikkeling worden drie afzonderlijke bestemmingsplannen gemaakt. Twee van de drie plannen, Kindcentrum en Zuidblok, zijn in 2020 in procedure gebracht. Deze twee bestemmingsplannen zijn samen met met de klankbordgroep opgesteld. Het bestemmingsplan Kindcentrum is in 2021 vastgesteld en onherroepelijk geworden. Het Kindcentrum is rond de zomer opgeleverd en feestelijk geopend. Het bestemmingsplan Zuidblok was al een tijd on hold gezet, omdat het geen haalbaar business case had. De betrokken partijen spenden zich in om het Zuidblok alsnog haalbaar te maken. Inmiddels is het bestemmingsplan Zuidblok in januari 2024 vastgesteld door de raad. De beroepstermijn van het bestemmingsplan Zuidblok eindigt eind maart 2024. Na een onherroepelijk bestemmingsplan en omgevingsvergunning zal de aannemer slopen en bouwen. De planning is om voor de zomer te slopen en na de zomer te starten met bouwen.

Ondertussen wordt het Noordblok en het openbaar gebied uitgewerkt. Het ontwerp van het openbaar gebied wordt voorbereid in participatie met de omgeving en de werkgroep Harmonieplein.

Veenkluit te Tienhoven

Dit project gaat over het herhuisvesten van het dorps huis De Veenkluit en de gymzaal gaan naar het naastgelegen leegstaande onderwijsgebouw en we herinrichten het openbaar gebied eromheen. De vrijgekomen locatie van het dorps huis wordt herontwikkeld tot 7 woningen. Dit geeft inkomsten vanuit grondverkoop aan de grondexploitatie en moet voor de gehele herontwikkeling leiden tot een budgetneutraal resultaat.

Het huidige dorps huis en de gymzaal zijn in eigendom van de Stichting Dorps huis Tienhoven/Oud-Maarsseveen e.o. en moeten verworven worden. De stichting investeert dit bedrag weer in de nieuwbouw van voorheen OBS 't Palet naar een nieuw dorps huis. De overige kosten bestaan voornamelijk uit bouwkosten en plankosten. De opbrengsten bestaan vooral uit grondverkoop aan een ontwikkelaar en bijdragen vanuit het onderwijs en het dorps huis zelf. De aanbesteding voor de bouw heeft plaatsgevonden en de bouwwerkzaamheden zijn sinds september 2023 opgestart. Naar verwachting kan het nieuwe MFC en het openbaar gebied eind oktober 2024 worden opgeleverd. Daarna zullen de 7 woningen nog worden gerealiseerd door de bouwer.

Afvalscheidingsstation te Breukelen

In 2023 is het Programma van Eisen voor de milieustraat, de gemeentewerf, Kansis Groen en het Circulair Ambachtscentrum uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp. Het ontwerpbestemmingsplan is ter inzage gelegd en de voorbereidingen om bedrijventerrein Breukelerwaard opnieuw in te richten zijn uitgewerkt tot een bestek. De aanbesteding loopt op dit moment. Inmiddels is bekend dat er geen zienswijzen op het bestemmingsplan zijn ontvangen en kan deze in april 2024 worden vastgesteld door de raad. Het voorlopig ontwerp is in het eerste kwartaal van 2024 in de markt gezet en we verwachten in april 2024 te kunnen gunnen. Eind van het tweede kwartaal van 2024 starten de voorbelasting werkzaamheden, waarna de bouw in het laatste kwartaal van 2024 kan starten. Afronding van het gehele project verwachten we eind tweede kwartaal 2025.

Zuilense Vecht te Maarsse

In opdracht van de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht is een gebiedsvisie opgesteld voor Sportief Park Zuilense Vecht. Op 6 maart 2018 heeft uw raad deze Gebiedsvisie Zuilense Vecht vastgesteld. Door een open en groene verbinding te maken in samenhang met de omliggende buurten, creëren we een nieuwe groenstructuur. Dit draagt bij aan de groeiende behoefte aan sporten, bewegen en recreëren en aan de ontmoetingsfunctie (ook buiten verenigingsverband om). De verouderde sportparken die nu monofunctioneel worden gebruikt, richten we compacter, toekomstbestendig en multifunctioneel in. Om de bestaande wijken te verbinden en om de plannen financieel mogelijk te maken voegen we woningen toe, buiten de rode contour vanwege de behoefte hieraan. Woningbouw is geen doel op zich, maar een afgeleide van de wens om het sportpark te moderniseren. Een extern stedenbouwkundig bureau heeft voor beide gemeenten de Gebiedsvisie uitgewerkt tot een maatvast Gebiedsplan. De hoofdlijnen en leidende principes van het Gebiedsplan zijn uitgewerkt in een Stedenbouwkundig Plan van Eisen (SPvE) en een Inrichtingsplan van Eisen (IPvE). Het SPvE en IPvE zijn door uw raad inmiddels vastgesteld. Uw raad heeft op 19 december het bestemmingsplan voor Zuilense Vecht vastgesteld en de GREX daarvoor geopend.

In 2023 zijn onder andere de aanbesteding voor de realisatie van het sportieve park voorbereid, de aanbesteding voor de concessiehouder voor het warmtesysteem afgerond en de tender voor de woningbouwlocatie voorbereid. Daarnaast heeft de aanbesteding voor het kleed- en clubgebouw voor VVM/DWSM plaatsgevonden. De bouw is gegund aan de combinatie 'Van Leeuwen Aannemersbedrijf' en 'Van Hoogevest Architecten'. Eind 2023 is de aanvraag voor de bouwvergunning ingediend.

In 2023 heeft ons college ingestemd met het Stedenbouwkundig Plan en het Voorlopig Ontwerp Inrichtingsplan voor het Sportieve park.

Er heeft marktconsultatie plaatsgevonden ter voorbereiding op het uitzetten van de aanbesteding voor een concessiehouder voor het warmtesysteem. Uit die marktconsultatie bleek dat er grote twijfels zijn over de

haalbaarheid van een collectief warmtesysteem. Ter voorbereiding op een voorstel om het warmteplan in te trekken, is onderzoek gedaan naar alternatieven.

Planetenbaan – Het Kwadrant

Op 3 juni 2020 heeft uw raad het stedenbouwkundig kader en randvoorwaarden Planetenbaan en Het Kwadrant vastgesteld. De ontwikkelkaders zijn op 30 mei 2023 door de raad vastgesteld en het gebiedsfonds op 7 november 2023. Het bestemmingsplan is voor 1 december 2023 op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening nog ter inzage gelegd.

De gemeente heeft zelf geen grondeigendom in het plangebied met uitzondering van de openbare ruimte tussen de deelgebieden. Met twee initiatiefnemers zijn de anterieure overeenkomsten nog in 2023 aangegaan om de kosten voor de inrichting van de openbare ruimte te dekken. In Q1 2024 worden anterieure overeenkomsten aangegaan met de overige twee initiatiefnemers. In Q2 of Q3 2024 bieden we het bestemmingsplan en PlanMER aan voor vaststelling door uw raad.

Overige ontwikkellocaties:

Hieronder volgt een opsomming van de overige ontwikkellocaties. Voor deze locaties is nog geen bestemmingsplan vastgesteld voor de gewijzigde bestemming.

Kuyperstraat te Maarssen

Deze ontwikkellocatie ligt aan de Kuyperstraat in Maarssen. In dit plangebied stond de Kardinaal Alfrinkschool. Doordat de functie schoollocatie is komen te vervallen, zijn er plannen om deze locatie te ontwikkelen tot woningbouwlocatie, met als uitgangspunt sociale huur. Voor de Kuyperstraat wordt op basis van een eerder door uw raad genomen realisatiebesluit met Portaal verder gewerkt aan de planontwikkeling. De afspraken met Portaal zijn vastgelegd in een anterieure overeenkomst. Hierbij is ook het proces van het zogenaamde Didam-arrest doorlopen. Deze is in het laatste kwartaal 2023 gesloten. De ontwikkeling is planologisch vastgelegd in een bestemmingsplan, waarvan de procedure wordt doorlopen. Dit komt naar verwachting in mei 2024 in de gemeenteraad en wordt gecombineerd met het verzoek tot het openen van de grondexploitatie. Voor het bredere plangebied 'Staatsliedenbuurt' is met inzet van externe expertise en met subsidie van de provincie Utrecht gewerkt aan het concreter maken van de door uw raad vastgestelde gebiedsvisie. In april dit jaar willen wij de stedenbouwkundige kaders voor Staatsliedenbuurt aan uw raad toelichten.

Zogwetering te Maarssen

Eind januari 2019 heeft uw raad een voorkeursrecht op grond van de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) opgelegd, op de percelen van de rioolwaterzuivering en een perceel van een particulier aan de Machinekade in Maarssen. Het voorkeursrecht op het perceel van de Machinekade is komen te vervallen. Het bleek niet haalbaar en wenselijk was om dit deel te bebouwen. In 2019 zijn we een participatietraject met bewoners gestart om te komen tot een Nota van Uitgangspunten. Wij hebben de concept-structuurvisie vastgesteld en ter inzage gelegd. In Q4 van 2021 is de concept-structuurvisie aangeboden aan uw raad en unaniem vastgesteld. In 2022 is, op basis van de structuurvisie, het stedenbouwkundige Programma van Eisen vastgesteld door het college. De onderhandelingen met de Hoogheemraadschap om de rioolwaterzuivering aan te kopen zijn nog gaande.

't Kockenest te Kockengen

De voormalige basisschool 't Kockenest ligt aan de Koningin Julianaweg en de Prinses Margrietweg in Kockengen. Doordat de schoolfunctie met het vertrek van de basisschool is komen te vervallen, komt deze locatie in aanmerking voor herontwikkeling tot woningbouwlocatie. Eind 2016 is het voormalige schoolgebouw gesloopt. Woningstichting Vecht en Omstreken heeft op deze locatie plannen voor een appartementencomplex in de sociale huursector en heeft omgevingsparticipatie uitgevoerd. Met Vecht en Omstreken is een anterieure overeenkomst fase 1 en 2 gesloten. Hierbij is ook het proces van het zogenaamde Didam-arrest doorlopen. De ontwikkeling is planologisch vastgelegd in een bestemmingsplan, waarvan de procedure naar verwachting in april 2024 in de gemeenteraad wordt doorlopen. Dit wordt gecombineerd met verzoek tot het openen van de grondexploitatie.

Daalse Hoek te Maarssen

De Daalse Hoek bestaat uit grond en opstallen in eigendom zijn van onze gemeente. De gebouwen op de Daalse Hoek zijn technisch en esthetisch verouderd. In 2019 hebben we grond en opstallen van stichting Reinaerde aangekocht, waarna één van de verouderde schoolgebouwen is gesloopt. Ook KBS De Pionier en de gymzaal zijn onderdeel van het plangebied.

In 2018 is een stedenbouwkundig plan in bestuurlijke procedure gebracht. Er bleek onvoldoende draagvlak voor dit plan, voornamelijk vanwege bezwaren van omwonenden over de geluidsimpact van de nieuw te bouwen school. Begin 2022 is besloten een tweede locatie voor De Pionier op te nemen in het stedenbouwkundige plan van Zuilense Vecht. Dit betekent dat de nieuw te bouwen school op de Daalse Hoek kleiner wordt. Als er voldoende capaciteit is wordt een nieuw stedenbouwkundig plan voor de Daalse Hoek opgezet, waarin ook middenhuur een plaats krijgt. Het project ligt op dit moment stil vanwege personeelstekort.

Haagstede

In mei 2023 zijn de gronden voor fase A – Haagstede geleverd. Hiermee heeft de gemeente grondopbrengst gerealiseerd. In Q3 en Q4 van 2023 zijn de vergunningen voor de bouw van fase A (139 woningen) verleend. In december 2023 is de beheerovereenkomst met de Provincie Utrecht getekend. De bouw van de 139 woningen kan hiermee beginnen. Eind 2023 is er gestart met bouwrijp maken van het terrein en de verwachting is dat de bouw van de woningen in Q2 2024 start. Naar verwachting worden de eerste woningen begin 2025 opgeleverd. In mei 2022 is een allonge gesloten, waarin het project in twee fases is ingedeeld. Fase A (139 woningen) is in volle gang. Fase B (16 woningen) is alleen onder voorwaarden mogelijk en dat is van veel factoren afhankelijk. We kunnen nog niet met zekerheid zeggen of en wanneer Fase B gerealiseerd zal worden.

Volgens de richtlijnen van de commissie BBV moet de gemeente risicomanagement toepassen. Dit houdt in dat we risico's moeten definiëren en kwantificeren en vervolgens adequate beheersmaatregelen moeten formuleren. Voor het totaal aan gekwantificeerde risico's moet voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar zijn. Om de risico's van de grondexploitaties in beeld te brengen is er een analyse uitgevoerd op vijf actieve vastgestelde grondexploitaties: Veenkluif in Tienhoven, Haarrinweg in Maarssen, Harmonieplein in Maarssen, MFC Vreeland en Zuilensevecht in Maarssen. De risico's en kansen binnen een grondexploitatie zijn geïnventariseerd en vervolgens voorzien van een bandbreedte waarbinnen de risicofactoren zich bevinden. Tot slot is op basis van de ingevulde bandbreedte van de verschillende risicofactoren een Monte Carlo simulatie van de verschillende grondexploitaties gedraaid. Hierbij wordt de grondexploitatie 10.000 keer doorgerekend met verschillende scenario's op basis van de ingevoerde bandbreedte van de verschillende risicofactoren. De conclusie van de externe risicoanalyse is dat voor de grondexploitaties een risicoreservering van € 890.000 nodig is. Het risicodeel van de Algemene reserve grondexploitaties voorziet voor € 200.000 in de benodigde risicoafdekking. Hierbij is rekening gehouden met de benodigde aanvullen aan de Algemene reserve Grondexploitatie in het voorstel van de jaarrekening 2023. Het resterende bedrag van € 690.000 nemen wij als risico mee in de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen.

Winst- en verliesneming

Een eventueel batig saldo van de grondexploitatie wordt bij afsluiting aan de Algemene reserve Grondexploitatie toegevoegd. Bij voorzienbare tekorten wordt een voorziening getroffen ten laste van de Algemene reserve Grondexploitatie. Hierbij wordt aansluiting gezocht naar de verplichtingen zoals genoemd in het BBV. Volgens het voorzichtigheidsbeginsel moet het nemen van winst worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst kan worden genomen bij afsluiting van de grondexploitatiecomplex. Het BBV schrijft de winstnemingsmethode 'Percentage of Completion' voor. De gemeente volgt hierin het BBV. In 2023 is geen winst of verlies genomen op een lopende grondexploitatie.

De jaarrekening

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 5 maart 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 5.702.970. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevindingen

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	Bedrag in € 1 mln.
1A. Overschrijding lasten programma's	7,4
1B. Overschrijding investeringskredieten	1,4
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	0,5
<i>Totaal over- en onderschrijdingen voor toetsing vastgestelde normenkader</i>	9,3
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	8,8
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijke toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering)	0,5
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijke toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering))	14,1
Overige afwijkingen	0
Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	
Afwijkingen	0

De afwijking binnen het begrotingscriterium welke als niet acceptabel is geclassificeerd, voor een totaal van € 0,5 mln, bestaat uit:

- Programma 5: € 0,5 mln hogere baten Toeristenbelasting. Categorie 3: administratieve fout.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

Overzicht van baten en lasten

De jaarrekening sluit na dotaties en onttrekkingen aan reserves met een positief saldo van € 4,884 miljoen. Hieronder vindt u een overzicht van het rekeningresultaat per programma. Voor een gedetailleerde toelichting verwijzen we naar de toelichting op de middelen bij de individuele programma's in het jaarverslag.

Programma (x €1.000)	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Lasten				
1. Bestuur	32.916	32.102	35.398	36.292
2. Veiligheid	6.218	6.915	6.932	7.253
3. Fysiek	44.759	43.212	54.613	44.532
4. Sociaal	67.003	57.867	68.824	74.100
5. Samenleving	16.465	14.877	20.863	21.808
Totaal lasten	167.361	154.974	186.630	183.984
Baten				
1. Bestuur	-121.494	-114.808	-119.411	-125.950
2. Veiligheid	-43	-49	-49	-54
3. Fysiek	-23.439	-21.867	-31.890	-25.921
4. Sociaal	-17.873	-13.619	-19.867	-22.394
5. Samenleving	-5.151	-4.517	-6.400	-6.509
Totaal baten	-167.998	-154.861	-177.618	-180.828
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-637	113	9.012	3.156
Stortingen				
1. Bestuur	3.665	297	547	522
2. Veiligheid	31	-	-	-
3. Fysiek	1.675	932	4.199	4.246
4. Sociaal	-	-	-	-
5. Samenleving	401	128	1.347	1.347
Totaal stortingen	5.772	1.358	6.093	6.115
Onttrekkingen				
1. Bestuur	-3.735	-244	-3.556	-3.529
2. Veiligheid	-207	-57	-89	-57
3. Fysiek	-2.291	-1.019	-7.658	-6.632
4. Sociaal	-928	-70	-235	-200
5. Samenleving	-2.323	-358	-3.740	-3.735
Totaal onttrekkingen	-9.483	-1.748	-15.278	-14.154
Mutaties reserves	-3.711	-390	-9.185	-8.040
Gerealiseerd resultaat	-4.348	-277	-173	-4.884

Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, overhead en vennootschapsbelasting

Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, overhead en vennootschapsbelasting	Realisatie	Begroting	Begroting	Realisatie
	2022	2023 primitief	2023 na wijziging	2023
Lokale (ongebonden) heffingen	-14.465	-13.637	-13.635	-14.978
Algemene uitkering	-104.436	-99.969	-102.681	-108.426
Dividend	-81	-50	-50	-74
Saldo van de financieringsfunctie	-166	-352	-363	472
Overige algemene dekkingsmiddelen	923	3.947	3.928	-149
Onvoorzien	-	90	90	-
Overhead	24.214	21.257	22.876	26.595
Vennootschapsbelasting	-	-	-	1.634
Totaal	-94.010	-88.715	-89.834	-94.925

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten groter dan € 50.000 zijn opgenomen in dit overzicht. Baten en lasten zijn incidenteel als deze zich maximaal 3 jaar op een rij voordoen. Mutaties in reserves zijn altijd incidenteel, tenzij deze in het overzicht structurele reservemutaties zijn opgenomen.

Programma	Incidentele baten en lasten per programma <i>bedragen afgerond op € 1.000</i>	Realisatie 2023	
		Lasten	Baten
1. Bestuur	Aanvulling voorziening oninbare vorderingen	111	
	Aanbestedingskosten financieel systeem	89	
	Uitgaven project voor inkoop, aanbesteding en contractmanagement	892	
	Migratie datacenter	1.002	
	Implementatie e-HRM	96	
	Verkiezingen: Gemeenteraad, 2 Waterschappen en Tweede kamer	350	
	Mutaties reserves		
	Dotatie Algemene reserve budgetoverheveling project ruimtekwartier	250	
	Terugstorten begrotingssaldo 2023 Kadernota in A.R.	272	
	Onttrekking Algemene reserve bijstelling Energietoeslag decembercirculaire		1.024
	Onttrekking Algemene reserve diverse budgetoverhevelingen		2.073
	Onttrekking reserve verkiezingen t.b.v. dekking extra kosten verkiezingen		65
	Opheffen reserve verkiezingen (Bestuursrapportage 2023)		48
	Opheffen reserve thuiswerkfaciliteiten (Bestuursrapportage 2023)		103
		3.062	3.313
2. Veiligheid	Mutaties reserves		
	Opheffen reserve Integrale Veiligheid (Bestuursrapportage 2023)		31
		-	31
3. Fysiek	Uitgaven 2023 Oostelijke Vechtplassen	291	
	Uitgaven voorbereiding Grondexploitaties	284	
	SIM Boom & Bosch	45	
	Implementatie omgevingswet	188	
	Nieuw beheersysteem voor de openbare ruimte (GBI)	117	
	Aanpak illegale verhuur en overlast	130	
	Aanpak Energiearmoede	372	420
	SPUK Tijdelijke capaciteit CDOKE	540	610
	Hogere legesopbrengsten 2023		3.595
	Mutaties reserves		
	Dotatie t.b.v. onderhoud geluidschermen 2022	158	
	Dotatie vrijval verliesvoorziening GREX Harmonieplein	24	
	Dotatie reserve grondexploitatie tot minimum niveau	23	
	Vorming stimuleringsfonds duurzaamheid	399	
	Onttrekking reserve Oostelijk Vechtplassen t.b.v. uitgaven 2023		291
	Onttrekking reserve geluidscherm A2 t.b.v. uitgaven 2022		158
	Onttrekking reserve Grondexploitatie (zie paragraaf grondbeleid)		284
	Opheffen reserve Hazeslinger (Bestuursrapportage 2023)		500
	Opheffen reserve Randweg Loenen (Bestuursrapportage 2023)		476
	Opheffen reserve revindicatie (Bestuursrapportage 2023)		171
		2.572	6.506
4. Sociaal	Uitgaven regeling Energietoeslag	2.576	
	Mutaties reserves		
	Opheffen reserve dorps huis Nigtevegt (Bestuursrapportage 2023)		165
		2.576	165
5. Samenleving	Afwaardering Sloop Broeckland college	594	
	Afwaardering Harmonieplein	596	
	Afwaardering Tijdelijke Huisvesting Broecklandcollege	305	
	Tijdelijke Huisvesting Broecklandcollege	804	
	Bijdrage afwaardering Broecklandcollege	192	

Investeringsbijdragen buitensport (Besluit 7-3-2023)	1.492	
Kikkerfort MEOZ vergoeding energielasten		248
Afrekening SPUK Sport 2019 en 2021		58
Meeropbrangst toeristenbelasting		414
Mutaties reserves		
Onttrekking reserve onderwijshuisvesting t.b.v. Broeckland en Kompas Harmonieplein	1.495	
Onttrekking reserve sport t.b.v. investeringen buitensport (Besluit 7-3-2023)	1.645	
Opheffen reserve monumenten (Bestuursrapportage 2023)	52	
Opheffen reserve SPUK Sport (Bestuursrapportage 2023)	189	
	3.983	4.102
Totaal	12.192	14.118

Overzicht structurele mutaties reserves

Programma	Begroting	Begroting	Realisatie	Saldo
	primitief	na wijziging		
	2023	2023	2023	2023
1. Bestuur				
<i>Dotaties</i>				
Verkiezingen	11	11	-	-
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke panden	14	14	-	-
Totaal	26	26	-	-
<i>Onttrekkingen</i>				
Kapitaallastenreserves	-244	-244	-217	-27
Totaal	-244	-244	-217	-27
2. Veiligheid				
<i>Dotaties</i>	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-
<i>Onttrekkingen</i>				
Kapitaallastenreserves	-26	-26	-26	0
Totaal	-26	-26	-26	0
3. Fysiek				
<i>Dotaties</i>				
Groot onderhoud kapitaalgoederen/Civiele kunstwerken	932	932	932	-
Totaal	932	932	932	-
<i>Onttrekkingen</i>				
Groot onderhoud kapitaalgoederen/Civiele kunstwerken	-966	-966	-388	-578
Stimuleringsfonds duurzaamheid	-	-100	-100	-
Kapitaallastenreserves	-53	-53	-53	-0
Totaal	-1.019	-1.119	-541	-578
4. Sociaal				
<i>Dotaties</i>	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-
<i>Onttrekkingen</i>				
Kapitaallastenreserves	-70	-35	-35	0
Totaal	-70	-35	-35	0
5. Samenleving				
<i>Dotaties</i>				
Reserve Onderhoud kapitaalgoederen/Sport	105	-	-	-
Reserve Onderwijshuisvesting	23	23	23	-
Totaal	128	23	23	-

<i>Onttrekkingen</i>				
Kapitaallastenreserves	-362	-362	-357	-5
Totaal	-362	-362	-357	-5
Totaal structurele dotaties aan reserves	1.086	981	955	-
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	-1.721	-1.786	-1.175	-611
Totaal structurele mutaties reserves	-634	-805	-220	-611

Kapitaallasten per programma en taakveld

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
1 Bestuur				
0.1 Bestuur	154	154	162	8
0.2 Burgerzaken	0	13	367	354
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.4 Overhead	814	861	2.915	2.054
0.5 Treasury	-1.470	-1.470	-1.306	164
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	0	73	0	-73
Totaal 1 Bestuur	-502	-369	2.138	2.507
2 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	352	323	320	-3
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	45	19	-26
Totaal 2 Veiligheid	372	368	339	-29
3 Fysiek				
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	34	12	0	-12
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.130	2.189	2.630	441
5.7 Openbaar groen	484	428	645	217
7.2 Riolering	2.809	2.912	2.700	-212
7.3 Afval	539	790	573	-217
7.4 Milieubeheer	1	916	364	-552
7.5 Begraafplaatsen	18	5	4	-1
8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	243	480	864	384
Totaal 3 Fysiek	6.257	7.733	7.780	47
4 Sociaal				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	148	152	918	766
6.2 Wijkteams	0	0	21	21
6.3 Inkomensregelingen	4	77	271	194
6.4 Begeleide participatie	80	80	80	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	265	265
6.7 Maatwerkdienstverlening	0	52	348	296
7.1 Volksgezondheid	15	15	128	113
Totaal 4 Sociaal	247	376	2.030	1.654
5 Samenleving				
3.0 Economie	13	4	64	60
4.0 Onderwijs	1.921	3.076	3.084	8
5.2 Sportaccommodaties	813	863	1.088	224
5.3 Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	8	8	55	46
5.4 Musea	87	87	95	7
5.5 Cultureel erfgoed	22	22	22	0

Exploitatie	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
5.6 Media	27	27	27	0
Totaal 5 Samenleving	2.891	4.088	4.434	346
Resultaat	9.264	12.196	16.722	4.526

Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen (loonbetalingen) en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. De bezoldigingsmaxima worden jaarlijks geïndexeerd.

In 2023 heeft gemeente Stichtse Vecht geen functionaris gehad waarvan de maximale bezoldiging hoger was dan het normbedrag (€ 223.000). In Stichtse Vecht worden de gemeentesecretaris en griffier als topfunctionarissen aangemerkt.

Bedragen x € 1	R.C.L. Heijdra		M.J.J. Rommers		B. Espeldoorn-Bloemendal	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Gemeentesecretaris waarnemend		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-6-2023/31-12-2023		1-1-2023/9-6-2023		1-1-2023/31-12-2023	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking	Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	78.771		62.247		103.453	
Beloningen betaalbaar op termijn	13.123		9.942		17.225	
<i>Subtotaal</i>	<i>91.895</i>		<i>72.189</i>		<i>120.677</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	130.745		97.753		223.000	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
Bezoldiging	91.895		72.189		120.677	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t. / n.v.t.	n.v.t. / n.v.t.	n.v.t. / n.v.t.	n.v.t. / n.v.t.	n.v.t. / n.v.t.	n.v.t. / n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t. / n.v.t.		n.v.t. / n.v.t.		n.v.t. / n.v.t.	
Gegevens 2022						
Bedragen x € 1			M.J.J. Rommers		B. Espeldoorn-Bloemendal	
Functiegegevens			Gemeentesecretaris waarnemend		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2022			21-6-2022/31-12-2022		1-1-2022/31-12-2022	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)			1,0		1,0	
Dienstbetrekking?			Ja		Ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen			70.970		98.436	
Beloningen betaalbaar op termijn			11.618		16.642	
<i>Subtotaal</i>			<i>82.588</i>		<i>115.078</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			114.805		216.000	
Bezoldiging			82.588		115.078	

De balans en de toelichting

Activa

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2023
Vaste activa	177.64	194.03
	4	5
Immateriële vaste activa	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-
Materiële vaste activa	176.70	192.46
	2	8
a Investerings met een economisch nut	90.425	98.682
b Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	47.695	49.263
c. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	38.582	44.524
Financiële vaste activa	942	1.567
a Kapitaalverstrekkingen aan:	127	127
- deelnemingen	127	127
b Leningen aan:	633	321
- woningbouwcorporaties	630	318
- deelnemingen	-	-
- overige verbonden partijen	3	2
c. Overige langlopende leningen	181	1.119
Vlottende activa	49.690	35.677
Vorraden	362	1.302
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	362	1.302
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	41.118	26.891
a Vorderingen op openbare lichamen	14.818	14.730
b Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jr	17.975	1.657
c. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.340	1.269
d Overige vorderingen	6.986	9.235
Liquide middelen	3	901
a Kassaldi	3	3
b Banksaldi	-	898
Overlopende activa	8.207	6.584
a Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar nog te ontvangen bedragen van:	5.127	160
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	5.127	160
- overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
b Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen, die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.080	6.424

Totaal generaal	<u>227.33</u> 4	<u>229.71</u> 2
<i>Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969</i>	<u>-</u>	<u>-</u>

Passiva

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2023
Vaste passiva	197.55 4	180.10 8
Eigen vermogen	46.770	43.614
a Algemene reserve	14.383	15.991
b Bestemmingsreserves	28.039	22.739
c. Gerealiseerde resultaat	4.348	4.884
Voorzieningen	27.651	26.711
a Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	6.318	5.162
b Voorzieningen ter egalisering van kosten	10.837	10.756
c. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.	10.496	10.793
Vaste schulden met een rentetypische looptijd = 1 jaar	123.13 2	109.78 3
a Onderhandse leningen van:	123.09	109.74
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	123.09 3	109.74 3
b Waarborgsommen	39	40
Vlottende passiva	29.780	49.604
Netto vlottende schulden < 1 jaar	18.907	24.743
a Overige kasgeldleningen	-	10.000
b Banksaldi	3.325	-
c. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-
d Overige schulden	15.582	14.743
Overlopende passiva	10.873	24.861
a Verplichtingen, die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.786	8.793
b Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar ontvangen bedragen van:	3.973	16.068
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	3.607	15.231
- overige Nederlandse overheidslichamen	366	837
c. Overige vooruitontvangen bedragen, die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	114	-
Totaal generaal	227.33 4	229.71 2
<i>Gewaarborgde geldleningen</i>	<u>106.58</u> 2	<u>93.892</u>

Grondslagen waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

Grondslagen voor resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld volgens het stelsel van baten en lasten. Dit houdt in dat baten en lasten, ongeacht of ze tot betaling of ontvangst hebben geleid, worden toegerekend aan het betreffende boekjaar. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. Indirecte kosten worden indien mogelijk direct toegerekend aan het betreffende taakveld. In andere gevallen worden deze (indien van toepassing) via verdeelsleutels, die vooraf zijn vastgesteld bij het opmaken van de begroting van het betreffende boekjaar aan de taakvelden toegerekend.

Grondslagen balans

De hiervoor opgenomen balans voldoet aan de voorschriften uit het BBV en de in de vorige alinea opgenomen algemene grondslagen. Deze voorschriften en grondslagen zijn gericht op een juiste en getrouwe waardering van de in de balans 2023 opgenomen activa en passiva.

Activa

Afschrijvingsmethode

Bij voorkeur kiezen we voor lineaire afschrijving. Bij uitzondering kan gekozen worden voor annuïtaire afschrijving, zoals bijvoorbeeld bij investeringen in riool en afval, waarvoor in principe kostendekkende tarieven worden gehanteerd.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de lening van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling start bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vast actief.

Bijdrage aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen verder worden opgenomen: een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging worden toegerekend. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vast activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investeringen in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan voor de volgende doelen, worden ze op de balans opgenomen in een aparte categorie: riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of rechten, die op grond van de art. 229, lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Vanaf 2017 mogen investeringen met een maatschappelijk nut niet meer ineens worden afgeschreven en mogen reserves niet meer in mindering worden gebracht. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de 'nieuwe' methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Bij vervreemding van het activum, wordt de restant boekwaarde ineens afgeschreven ten laste van de rekening van baten en lasten.

Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa vallen kapitaalverstrekkingen, leningen, overige langlopende leningen, uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer, uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer en overige uitzettingen (waaronder beleggingen) met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De waardering is tegen nominale waarde (verstrekte waarde, verminderd met aflossingen en andere terugontvangsten). Er wordt niet op afgeschreven. Bij

noodzakelijke afwaardering van financiële activa wordt het verschil in één keer als een last genomen in de rekening van baten en lasten.

Vorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) en rentekosten, berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage- of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarde, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;

De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;

De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Uitzettingen, looptijd korter dan een jaar (artikel 39)

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

vorderingen met betrekking tot het jaar 'rekeningjaar (2023)' voor 100%

vorderingen met betrekking tot het jaar 'rekeningjaar - 1 (2022)' voor 75%

vorderingen met betrekking tot het jaar 'rekeningjaar - 2 (2021)' voor 50%

vorderingen met betrekking tot het jaar 'rekeningjaar - 3 (2020)' voor 25%

vorderingen met betrekking tot het jaar 'rekeningjaar - 4 of ouder' voor 0%

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft vooruitbetaalde bedragen die betrekking hebben op 2024, maar al in 2023 zijn voldaan en nog te ontvangen bedragen die betrekking hebben op 2023 en overige overlopende activa.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen: de algemene- en bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De reserves worden onderscheiden naar:

- de algemene reserve;
- overige bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de (voormalig) wethouders is echter tegen contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel) van de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die daarvoor zijn geformuleerd.

Vaste schulden langer of gelijk aan 1 jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende schulden < 1 jaar

De kortlopende schulden met een looptijd niet langer dan 1 jaar, zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft vooruitontvangen bedragen die betrekking hebben op 2024, maar al in 2023 zijn ontvangen, nog te betalen bedragen die betrekking hebben op 2023 en overige overlopende passiva.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten wordt verstaan: borg- en garantstellingen die door de gemeente zijn afgegeven aan derden; huur- en leaseverplichtingen naar derden; overige verplichtingen en rechten.

Eigen bijdragen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en

volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren.

Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en het daarbij horende normenkader en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Daarnaast betrekken we hierbij ook de gedragslijn van de afgelopen jaren waarbij afwijkingen na de Bestuursrapportage worden gemeld in de jaarrekening. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij een aantal categorieën in het normenkader is beschreven staan wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Deze categorieën zijn hieronder opgenomen.
Voor over- en onderscheidingen van baten, overschrijdingen van lasten en overschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld.
Een belangrijk aspect bij deze beoordeling is of afwijkingen tijdig met een begrotingswijziging zijn aangepast en/of tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad. De algemene gedragslijn in Stichtse Vecht is dat afwijkingen gedurende het jaar niet leiden tot een begrotingswijziging. Er is één regulier moment voor een begrotingswijziging gedurende het jaar en dat is in september als de raad de Bestuursrapportage vaststelt, waarin de afwijkingen zijn toegelicht op basis van peilmoment 1 mei. Er wordt dan een begrotingswijziging gemaakt van budget neutrale wijzigingen en afwijkingen, die bij elkaar budget neutraal zijn en er redelijke mate van zekerheid is dat de afwijking zich ook zal voordoen.
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 5 maart 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld;
  - Ten aanzien van het M&O criterium heeft de Gemeente Stichtse Vecht geen nota M&O beleid. Voorschriften voor het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn opgenomen in wet- en regelgeving uit het normenkader.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 5.702.970) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantiegrens van € 50.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Categorieën normenkader

In het normenkader gelden 5 categorieën om te bepalen of een onrechtmatigheid al dan niet acceptabel is. Deze 5 categorieën zijn:

1. Begrotingsafwijkingen welke passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen als gevolg van bestaand beleid die in de Bestuursrapportage zijn toegelicht of waarover de raad na de Bestuursrapportage is geïnformeerd.
- Begrotingsafwijkingen zijnde kostenoverschrijdingen die gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten.
- Begrotingsafwijkingen die ontstaan zijn door een gewijzigde regelgeving ten opzichte van de begroting.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die ten onrechte niet eerder aan de raad zijn gemeld.

2. Begrotingsafwijkingen welke niet passen binnen het beleid

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die voorafgaand aan het uitvoeren van het beleid met instemming van de gemeenteraad tot stand zijn gekomen.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die niet voorafgaand aan de vaststelling van het beleid de instemming van de gemeenteraad hebben of ter kennis van de gemeenteraad zijn gebracht.

3. Administratieve fouten

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen veroorzaakt door een administratieve fout of autonome ontwikkeling, die na correctie per saldo geen begrotingsafwijking opleveren.
- Begrotingsafwijkingen door het verantwoord in een verkeerd boekjaar.

Niet acceptabel zijn:

4. Grondexploitaties

Acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die geen afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet.

Niet acceptabel zijn:

- Begrotingsafwijkingen die een afwijking veroorzaken in de totale kosten en opbrengsten van de laatst vastgestelde exploitatieopzet en daarin opgenomen konden worden.

5. Investerings

Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investerings) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren

Acceptabel zijn:

- Hogere afschrijvings- en financieringslasten in volgende jaren.
- Kostenoverschrijding op investeringskredieten door aanbestedingen, indexering of andere marktomstandigheden bij gelijkblijvend beleid.

Niet acceptabel zijn:

- Kostenoverschrijding op investeringen door wijziging in beleid.

Overig

Bij de financiële cijfers worden lasten met een positief getal weergegeven en baten met een negatief getal. Dat betekent dat een positief saldo met een negatief getal wordt weergegeven en een negatief saldo met een positief getal. Onttrekkingen uit de reserves zijn voor de exploitatie een bate en dus een negatief getal. Toevoegingen aan de reserves zijn lasten voor de exploitatie en dus een positief getal. Voor de leesbaarheid is gekozen om bedragen af te ronden op € 1.000. Het kan gebeuren dat hierdoor bij afronding een minimaal verschil optreedt. Daar waar bedragen op € 1 staan, wordt dit toegelicht.

Toelichting op de balans

(Im)materiële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2022	Uitgaven	Inkomsten	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2022	Uitgaven	Inkomsten	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Materiële vaste activa (economisch nut)	90.425	14.312	683	5.372	98.682
Materiële vaste activa (economisch nut, heffing)	47.695	3.712	-218	2.363	49.263
Materiële vaste activa (maatschappelijk nut)	38.582	8.238	255	2.042	44.524
Totaal	176.702	26.261	719	9.776	192.468

Materiële vaste activa (economisch nut)	Boekwaarde 31-12-2022	Uitgaven	Inkomsten	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	6.885	1	-	-	6.886
Woonruimten	37	-	-	-	37
Bedrijfsgebouwen	74.635	11.816	683	4.074	81.695
Grond- weg en waterbouwkundige werken	557	-	-	28	529
Vervoermiddelen	282	-	-	83	199
Machines, apparaten en installaties	5.424	2.249	-	547	7.127
Overig	2.604	246	-	640	2.209
Totaal	90.425	14.312	683	5.372	98.682

Materiële vaste activa (economisch nut, heffing)	Boekwaarde 31-12-2022	Uitgaven	Inkomsten	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	25	-	-	-	25
Bedrijfsgebouwen	50	355	-	5	399
Grond- weg en waterbouwkundige werken	41.999	3.070	-218	1.825	43.462

Machines, apparaten en installaties	106	-	-	28	77
Overig	5.517	287	0	504	5.299
Totaal	47.695	3.712	218-	2.363	49.263

Materiële vaste activa (maatschappelijk nut)	Boekwaarde 31-12-2022	Uitgaven	Inkomsten	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Grond- weg en waterbouwkundige werken	32.618	7.661	255	1.766	38.258
Machines, apparaten en installaties	5.602	561	-	248	5.914
Overig	363	16	-	27	351
Totaal	38.582	8.238	255	2.042	44.524

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2022	Uitzetting	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen	127	-	-	127
Leningen	633	-	312	321
Overige langlopende leningen	181	939	1	1.119
Totaal	942	939	314	1.567

Kapitaalverstreking deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2022	Uitzetting	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2023
Aandelen BNG -B	25	-	-	25
Aandelen NV BNG -L	7	-	-	7
Aandelen Bank Nederlandsche Gemeenten -M	35	-	-	35
Effecten B.N.G. 1963 4% -M	0	-	-	0
Effecten B.N.G. 1968 6% -M	0	-	-	0
Aandelen Vitens -B	14	-	-	14
Aandelen Vitens -L	8	-	-	8
Aandelen Vitens -M	37	-	-	37
Totaal	127	-	-	127

Leningen	Boekwaarde 31-12-2022	Uitzetting	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2023
Woningbouwcorporaties				
Geldlening WBV Breukelen (voormalig woningbedrijf) -B	630	-	312	318
Overige verbonden partijen				
Lening Stichting Primair 2004 -L	3	-	0	2
Totaal	633	-	312	321

Overige langlopende leningen	Boekwaarde 31-12-2022	Uitzetting	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2023
Starterslening Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	181	939	1	1.119
Totaal	181	939	1	1.119

Flottende activa

Voorraden	Boekwaarde 31-12-2022	Lasten	Baten	Mutatie voorziening	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhanden werk, waaronder grondexploitatie	362	1.166	-	226-	1.302
Totaal	362	1.166	-	226-	1.302

Onderhanden werk	Boekwaarde 31-12-2022	Lasten	Baten	Mutatie voorziening	Boekwaarde 31-12-2023
GREX Harmonieplein	555	75	-	-	629
Voorziening Harmonieplein	-352	-	-	24	-328

GREX Veenkluit Tienhoven	480	166	-	-	646
Voorziening Veenkluit Tienhoven	-321	-	-	-120	-441
GREX Zuilense Vecht	-	219	-	-	219
GREX Haarrijweg	-	706	-	-	706
Voorziening Haarrijweg	-	-	-	-130	-130
Totaal	362	1.166	-	-226	1.302

Op basis van het verwachte exploitatieresultaat worden ten behoeve van de grondexploitaties eventueel (verlies) voorzieningen gevormd. Deze worden jaarlijks geactualiseerd. De voorzieningen worden (conform BBV) in mindering gebracht op de boekwaarde van de grondexploitaties.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jr.	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2022	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	14.818	14.730
Uitzettingen 's Rijks schatkist met een rentetyp.looptijd < 1 jr.*	17.975	1.657
Rekening-courantverhoudingen	1.340	1.269
Overige vorderingen	6.986	9.235
Totaal	41.118	26.891

De belangrijkste 'Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jr.' zijn:

Vorderingen op openbare lichamen (> € 100.000)	Bedrag
Declaratie BCF 2023	13.088
SPUK IZA 2023	213
Maatwerk MOBW 50%	125
Overige vorderingen < € 100.000	1.304
Totaal	14.730

Uitzettingen 's Rijks schatkist met een rentetyp.looptijd < 1 jr.	Bedrag
Uitzetting overtollige liquide middelen in 's Rijks schatkist	1.657
Totaal	1.657

Rekening courantverhoudingen	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2022	31-12-2023
Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (Startersleningen)	444	268
Rekening courant gemeente Utrecht t.b.v. uitvoering BBZ en TOZO	895	1.001
Totaal	1.340	1.269

Overige vorderingen (> € 100.000)	Bedrag
Debiteuren Algemeen	5.828
Debiteuren Belastingen	2.172
Debiteuren Sociale zaken	1.954
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.418
Overige vorderingen < € 100.000	699
Totaal	9.235

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist van het Rijk aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen mag een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, buiten de schatkist worden gehouden.

Om overschrijding van dit drempelbedrag te voorkomen worden de overtollige liquide middelen automatisch door de BNG afgeroomd ten gunste van de schatkist.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
				Verslagjaar	
(1)	Drempelbedrag	3.816			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4

(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	517	476	420	425
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.299	3.339	3.395	3.391
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	190.782			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	190.782			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	3.816			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1 Kwartaal 2 Kwartaal 3 Kwartaal 4					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	46.529	43.337	38.673	39.074
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	517	476	420	425

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Kassaldo	3	3
Banksaldi	-	898
Totaal	3	901

Kassaldi	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Kasvoorschot Burgerzaken	3	3
Kasvoorschot Kikkerfort	1	1
Totaal	3	3

Banksaldi	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
BNG Algemeen 28.51.49.512	-	879
BNG Burgerzaken 28.51.49.520	-	4
BNG Sociale zaken 28.51.49.539	-	0
BNG Sportpunt 28.51.75.092	-	15
Kruisposten	-	-
Totaal	-	898

In verband met het debetsaldo per 31-12-2022 wordt verwezen naar de banksaldi onder de 'Vlottende passiva'.

Overlopende activa	Boekwaarde	Boekwaarde
---------------------------	-------------------	-------------------

	31-12-2022	31-12-2023
Nog te ontvangen specifieke uitkeringen overheid	5.127	160
Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.080	6.424
Totaal	8.207	6.584

Nog te ontvangen specifieke uitkeringen overheid	Boekwaarde 31-12-2023
Te declareren transitiekosten Kerkplein en Troelstrastraat	160
Totaal	160

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen (> € 100.000)	Bedrag
NTO 2023 Belastinginkomsten	2.135
Uitgaven 2023 Planetenbaan en Ruimtekwartier (Gebiedsfonds)	973
Vooruitbetaalde facturen 2024 e.v.	669
Afrekening servicekosten 2023 vastgoed	661
Huur 2023 SFN Sportzalen Maarssen	648
NTO 2023 Vergoeding afval AVU	374
Nog te ontvangen vergoedingen afval 2022-2023 Afvalfonds	350
Vooruitbetaald F107065 brandverzekering 1e hj 2024	193
NTO Huur KO 2023 Loenen en Maarssen	183
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen < € 100.000	240
Totaal	6.424

Vaste passiva

Eigen vermogen	Saldo 31-12-2022	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	14.383	5.028	3.419	15.991
Overige bestemmingsreserves	28.039	5.435	10.735	22.739
Nog te bestemmen resultaat	4.348	4.884	4.348	4.884
Totaal	46.770	15.346	18.502	43.614

Algemene reserve	Saldo 31-12-2022	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	14.383	5.028	3.419	15.991
Totaal	14.383	5.028	3.419	15.991

Overige Bestemmingsreserves	Saldo 31-12-2022	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Dorpshuis Nigtevecht	165	-	165	-
Groot onderhoud kapitaalgoederen	4.178	-	4.178	-
Integrale Veiligheid	31	-	31	-
Monumenten	52	-	52	-
Planschade Cronenburgh en Randweg Loenen	476	-	476	-
Revindicatie	171	-	171	-
Specifieke Uitkering Regeling Sport	189	-	189	-
Thuiswerkfaciliteiten	103	-	103	-
Vastgoed	33	-	33	-
Verkiezingen	113	-	113	-
Onderwijshuisvesting	2.193	23	1.495	721
Oostelijke Vechtplassen	295	-	291	4
Stimuleringsfonds	-	399	100	299
Civiele kunstwerken	-	2.665	388	2.277
Investeringsbijdrage buitensport	-	1.324	1.324	-
Geluidscherm A2	-	976	158	818
	-	-	-	-
Grondexploitatie-reserves				
Grondexploitatie	437	47	284	200
Inrichting Hazeslinger	500	-	500	-
	-	-	-	-

Kapitaaldeckingsreserves	19.103	-	683	18.420
Totaal Overige bestemmingsreserves	28.039	5.435	10.735	22.739

Algemene reserve

Doel	Deze reserve fungeert als buffer voor het opvangen van o.a. mogelijke tekorten, geïnventariseerde risico's en calamiteiten.
Voeding	Er wordt 1/3 van een eventueel voordelig rekeningsaldo jaarrekening tot en met 2022 (collegeperiode) gestort in de algemene reserve. Als het saldo van de reserve Grondexploitatie boven de maximale omvang van € 600.000 komt, wordt deze 'afgeroomd' naar de Algemene reserve tot de maximale omvang.
Bestedingswijze	Voor de bestedingswijze verwijzen wij naar de beleidsnotitie Algemene Reserve. Als het saldo van de reserve Grondexploitatie onder de minimale omvang van € 200.000 komt, wordt het verschil onttrokken aan de Algemene reserve tot de benodigde omvang.

Onderwijshuisvesting

Doel	De reserve dient voor de uitvoering van het onderwijshuisvesting beleid, waaruit eenmalige kosten gerelateerd aan onderwijshuisvestingsprojecten gedekt kunnen worden.
Voeding	Positief saldo stelpost onderwijshuisvesting en jaarlijkse storting uit de begroting
Bestedingswijze	Jaarlijks kunnen bedragen die nodig zijn voor de uitvoering van het vastgestelde onderwijshuisvestingsprogramma worden onttrokken. Hiernaast kunnen afwaarderingen van de restant boekwaarde van schoolgebouwen worden onttrokken.
Bijzonderheden	De hoogte van de mutaties is gebaseerd op de werkelijk gerealiseerde lasten en/of baten en kan dus afwijken van de begroting.

Oostelijke Vechtplassen

Doel	De kosten te dekken voor het project duurzaam legakkerherstel Kievitsbuurten.
Voeding	Bijdrage vanuit het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen.
Bestedingswijze	Zie bijzonderheden.
Bijzonderheden	Onttrekkingen en/of stortingen aan de reserve vinden plaats via de jaarrekening of bij afzonderlijk raadsbesluit.

Stimuleringsfonds duurzaamheid

Doel	Uitvoering geven aan klimaat- en energiebeleid.
Voeding	Bijdrage van het Rijk vanuit de meicirulaire 2022
Bestedingswijze	De klimaatmiddelen worden gekoppeld aan het uitvoeringsprogramma 'Op weg naar nieuwe energie' en zijn voor de jaren 2024-2027 in de begroting opgenomen.

Civiele kunstwerken/bruggen

Doel	De reserve is gevormd om de gelden voor het onderhoud van de civiele kunstwerken, waarvan geen actueel beheerplan beschikbaar was (tijdelijk) te reserveren. Bij opstellen, actualisatie van het beheerplan, kan deze omgevormd worden tot voorziening.
Voeding	Jaarlijkse stortingen vanuit de begroting
Bestedingswijze	Dit wordt weergegeven in de nog op te stellen onderhoudsplannen, de begroting of per afzonderlijk besluit.

Onderhoud geluidscherm A2

Doel	De reserve is gevormd om de gelden voor het onderhoud van het geluidscherm A2, waarvan geen actueel beheerplan beschikbaar was (tijdelijk) te reserveren. Bij opstellen, actualisatie van het beheerplan, kan deze omgevormd worden tot voorziening.
Voeding	Stortingen vanuit de begroting of afzonderlijk besluit.
Bestedingswijze	Dit wordt weergegeven in de nog op te stellen onderhoudsplannen, de begroting of per afzonderlijk besluit.

Investeringsbijdragen buitensport

Doel	De reserve is gevormd voor investeringen in buitensport.
Voeding	Jaarlijkse stortingen vanuit de begroting
Bestedingswijze	Begroting of afzonderlijk besluit.

Grondexploitatie

Doel	Om risico's en/of schommelingen binnen de (bouw)grondexploitaties en ontwikkellocaties te kunnen opvangen. Deze gelden met een breder doel in te zetten. Het risicodeel is € 200.000 en het meerdere ontwikkeldeel. Het afdekken van bestaande en toekomstige financiële risico's binnen het grondbedrijf.
Voeding	De reserve wordt gevoed uit de positieve resultaten van de grondexploitaties.
Bestedingswijze	Indien het saldo van de reserve hoger bedraagt dan € 600.000 dan wordt de meerwaarde afgeroomd naar de A.R.

Kapitaaldeckingsreserves

Doel	Ter dekking van de afschrijvingslasten van de gerealiseerde vastgoedinvesteringen.
Voeding	Afhankelijk van vastgestelde raadsvoorstellen.
Bestedingswijze	Ter dekking afschrijvingsdeel van de gerealiseerde investeringen.

Voorzieningen	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
	31-12-2022			31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	6.318	238	1.394	5.162
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	10.837	5.092	5.173	10.756
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	10.496	297	-	10.793
Totaal	27.651	5.627	6.568	26.711

Omschrijving voorziening	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo
	31-12-2022			31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's				
Pensioen Wethouders	4.060	10	129	3.941
Voorziening personeel	787	205	653	339
Wachtgeld voormalig bestuurders	748	-	312	436
Voormalig personeel Bisonsport	185	-	185	-
Voorziening verlofsparen	152	19	-	170
Voorziening De Werf Kockengen	51	-	-	51
Voorziening CSV Vreeland	65	-	-	65
Voorziening De Flambouw Nigtevecht	233	-	105	128
GREX 4e kwadrant Kockengen	36	4	9	30
Totaal	6.318	238	1.394	5.162
Voorzieningen ter egalisatie van kosten				
Voorziening wegen	8.100	2.699	2.841	7.958
Onderh. vastgoed (excl. onderwijshuisvesting)	2.737	2.393	2.332	2.797
Totaal	10.837	5.092	5.173	10.756
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is				
Voorziening riolering	10.496	155	-	10.651
Egalisatievoorziening gemeentereiniging	-	-	-	-
Samenwoonschool Loenen	-	81	-	81
Samenwoonschool Vreeland	-	61	-	61
Totaal	10.496	297	-	10.793
Totaal Voorzieningen	27.651	5.627	6.568	26.711

Pensioen wethouders	
Doel	Om pensioenverplichtingen van (voormalig) bestuurders op te kunnen vangen
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De pensioenverplichtingen van voormalig bestuurders worden ten laste van deze voorziening gebracht.
Voorziening personeel	
Doel	Het opvangen van rechtspositionele lasten en re-integratie van (voormalig) personeel.
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De rechtspositionele lasten en uitgaven in het kader van re-integratie van voormalig personeel worden ten laste van deze voorziening gebracht.
Wachtgeld voormalig bestuurders	
Doel	Het opvangen van de lasten voor wachtgelden en re-integratie van voormalige bestuurders.
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De wachtgeldverplichtingen en uitgaven in het kader van re-integratie van voormalig bestuurders worden ten laste van deze voorziening gebracht.
Voormalig personeel Bisonsport	
Doel	Bestemd als dekking voor de suppletie-uitkeringen (garantiesalarissen) voor het voormalig personeel van Bisonsport, overgenomen door Sportfondsen.

Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De verplichtingen jegens het voormalig personeel van Bisonsport worden ten laste van deze voorziening gebracht.
Voorziening verlofsparen	
Doel	Ter dekking van opgebouwde (bovenwettelijke) verlofrechten van medewerkers als gevolg van gewijzigde regelgeving
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	Opname van opgebouwde verlofrechten van medewerkers
De Werf Kockengen	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen
Vreeland	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen
Flambouw	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen
4e kwadrant Kockengen	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen

Wegen	
Doel	De voorziening is gevormd voor het groot onderhoud, conform het beheersplan wegen 2021-2024.
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting. De hoogte van de storting is gebaseerd op het beheerplan wegen.
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het meerjarig onderhoudsplan wegen.
Onderhoud vastgoed	
Doel	Om de kosten te egaliseren met betrekking tot periodiek groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen, volgens het onderhoudsschema.
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de raming is gebaseerd op een periodiek geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan.
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het meerjarig onderhoudsplan (exclusief onderwijsgebouwen).

Egalisatievoorziening Riolering	
Doel	Het egaliseren van de te heffen rioolrechtstarieven: bufferfunctie voor wisselende uitgaven en inkomsten over een lange periode.
Voeding	Op rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat rioleringswerken verrekend met de voorziening: een positief saldo wordt gestort.
Bestedingswijze	Op begroting- en rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat rioleringswerken verrekend met de voorziening: een negatief saldo wordt onttrokken.

Egalisatievoorziening Gemeentereiniging	
Doel	Het egaliseren van de te heffen afvalstoffenheffingstarieven: bufferfunctie voor wisselende uitgaven en inkomsten over een lange periode.
Voeding	Op rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat van het ophalen van huisvuil verrekend met de voorziening: een positief saldo wordt gestort.
Bestedingswijze	Op begroting- en rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat van het ophalen van huisvuil verrekend met de voorziening: een negatief saldo wordt onttrokken.

Samenwoonschool Loenen	
Doel	Het reserveren van door de samenwoonschool opgebouwde onderhoudsmiddelen.
Voeding	De voorziening wordt jaarlijks gevoed door bijdragen van de samenwoonschool.
Bestedingswijze	Groot onderhoud in overleg met de gebruikers

Samenwoonschool Vreeland	
Doel	Het reserveren van door de samenwoonschool opgebouwde onderhoudsmiddelen.
Voeding	De voorziening wordt jaarlijks gevoed door bijdragen van de samenwoonschool.
Bestedingswijze	Groot onderhoud in overleg met de gebruikers

Vaste schulden langer of gelijk aan 1 jaar

Vaste schulden > 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen (binnenlandse banken)	123.093	109.743
Waarborgsommen	39	40
Totaal	123.132	109.783

Onderhandse leningen	Looptijd	Boekwaarde 31-12-2022	Aflossing 2023	Rente 2023	Boekwaarde 31-12-2023
NV Bank Nederlandse Gemeenten	20 jaar	750	250	27	500
NV Bank Nederlandse Gemeenten	20 jaar	1.500	375	57	1.125
NV Bank Nederlandse Gemeenten	20 jaar	1.875	250	68	1.625
Nederlandse Waterschapsbank NV	20 jaar	4.000	500	7	3.500
NV Bank Nederlandse Gemeenten	40 jaar	8.338	288	358	8.050
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	1.000	1.000	17	-
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	2.000	1.000	10	1.000
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	1.000	500	4	500
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	3.500	1.000	14	2.500
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	5.000	1.000	29	4.000
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	6.000	1.000	35	5.000
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	6.000	1.000	31	5.000
Nederlandse Waterschapsbank NV	10 jaar	10.500	1.500	27	9.000
NV Bank Nederlandse Gemeenten	10 jaar	16.000	2.000	-53	14.000
NV Bank Nederlandse Gemeenten	40 jaar	20.000	500	331	19.500
NV Bank Nederlandse Gemeenten	40 jaar	35.000	875	831	34.125
		-	-	-	-
Leningen t.b.v. woningbouwcorporaties		-	-	-	-
NV Bank Nederlandse Gemeenten	20 jaar	630	312	8	318
Totaal		123.093	13.350	1.802	109.743

Waarborgsommen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Waarborgsommen	39	40
Totaal	39	40

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden < 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Kasgeldleningen	-	10.000
Banksaldi	3.325	-
Overige schulden	15.582	14.743
Totaal	18.907	24.743

Kasgeldleningen	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Kasgeldlening BNG	-	10.000
Totaal	-	10.000

Banksaldi	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
162000 BNG Algemeen 28.51.49.512	3.339	-
162002 BNG Burgerzaken 28.51.49.520	3-	-
162003 BNG Sociale zaken 28.51.49.539	0-	-
162004 BNG Sportpunt 28.51.75.092	11-	-
162050 Kruisposten	-	-
Totaal	3.325	-

Overige schulden	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2022	31-12-2023
Crediteuren Algemeen	14.790	13.702
Crediteuren Sociale zaken	793	800
Overige schulden	0-	241
Totaal	15.582	14.743

Overlopende passiva	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2022	31-12-2023
Verplichtingen (nog te betalen bedragen)	6.786	8.793
Specifieke uitkeringen	3.973	16.068
Overige vooruitontvangen bedragen	114	-
Totaal	10.873	24.861

Specifieke uitkeringen	Boekwaarde	Rijksbijdrage	Uitgaven	Vrijval/ terugbetaling	Boekwaarde
	31-12-2022				31-12-2023
Het Rijk					
Achterstandenbeleid	222	1.012	817	-	416
BRIM 2016-2021 Koetshuis Maarssen	29	-	20	8	-
BRIM 2016-2021 Boom&Bosch	78	-	56	22	-
BRIM 2016-2021 Kerktoren Loenen	30	-	21	9	-
BRIM 2016-2021 Kerktoren Nigtevecht	4	-	3	1	-
Uitkoopregeling woningen hoogspanningsleidingen	66	-	0	-	65
Regeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK)	370	225	225	221	148
Specifieke uitkering voor Lokale Sportakkoorden	129	-	11	39	80
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig onder	193	-	-121	193	121
Regeling toeslagenproblematiek B2	1	1	-	-	2
Regeling stimulering verkeersmaatregelen	143	-	-	-	143
Boom & Bosch Tuin- en Parkaanleg	20	7	-	-	27
Goudestein SIM 2021-2026	26	13	-	-	39
Regeling reductie energiegebruik woningen	6	-	-	-	6
Inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertraginge	535	345	477	-	403
Aanpak Energiearmoede	749	309	420	-	638
Regeling SPUK lokale preventieakkoorden/aanpakken	5	40	40	-	5
Specifieke uitkering onderwijsroute	56	59	59	56	-
Regeling huisvesting aandachtsgroepen	140	-	-	-	140
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	-	598	-	-	598
Specifieke uitkering Woningbouwimpuls	806	-	-	-	806
Informatiepunten Digitale Overheid	-	63	63	-	-
Tijdelijke regeling CDOKE	-	1.100	610	-	490
VVE Ontheemde peuters	-	45	0	-	45
Brede SPUK	-	975	835	-	140
Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	-	1.006	364	-	641
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	7.105	7.105	-	-
SPUK Integraal Zorg Akkoord	-	213	213	-	-
Woningbouwimpuls 5e tranche	-	638	-	-	638
Start woningbouwimpuls	-	5.173	-	-	5.173
SPUK Woningbouw op korte termijn	-	3.405	-	-	3.405
SPUK Lokale aanpak isolatie	-	1.060	-	-	1.060
SPUK Noodfonds Energie Amateurverenigingen (NEAS)	-	34	34	-	-
Totaal	3.607	23.425	11.252	549	15.231
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Specifieke uitkering Lokaal Maatwerk	84	-	-	-	84
Aanleg bushaltes Sweseringseweg Maarssen	235	-	-	-	235
Atlantische buurt	46	-	-	-	46
Voucher isolatiemaatregelen	-	68	-	-	68

Verwijderen Reuzenbereklaau Gunterstein	-	40	-	-	40
Living Lab Gemeente Utrecht	-	364	-	-	364
Totaal	366	471	-	-	837
Totaal specifieke uitkeringen	3.973	23.896	11.252	549	16.068

Verplichtingen (nog te betalen bedragen) > (€ 100.000)	Bedrag
Afrekening TIM 2023	3.476
Overige verplichtingen Sociaal domein	1.256
Beheer- en exploitatievergoeding 2023 SFN	829
Uitbetaling energietoeslag 2023	571
Transitorische rente 2023 te betalen in 2024	514
F400835 Afrekening Herenweg Gageldijk	461
Nog te betalen inhuur 2023 Circle 8	262
Bijdrage afboeken boekwaarde Broeckland	192
Tijdelijke Huisvesting Broeckland	188
Afrekeningen 2023 Vattenfall	145
F401876 Verdeling kosten project Zuilense Vecht 20	122
Besteding SPUK MEOZ 2022-2023 Sportfondsen	116
F400807 en F400834 Leerlingenvoer W en dK nov-d	114
Inzet Momenz 2023 Integraal Zorg Akkoord	100
Overige nog te betalen bedragen < € 100.000	446
Totaal	8.793

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Borg- en garantstellingen

Borgstelling	Instellingen	Borgstelling	Risicobedrag 31-12-2022	Nieuwe leningen	Aflossing	Risicobedrag 31-12-2023
WSW 100%	Woningcorporaties met WSW borg*	WSW 100%	97.578		6.599	90.979
SV 100%	Woningcorporaties zonder WSW borg	SV 100%	1.187		356	832
SV 100%	Maatschappelijke instellingen	SV 100%	928		92	836
SV 100%	Sportverenigingen zonder SWS borg	SV 100%	472		40	433
SV 50%	Sportverenigingen met 50% SWS borg	SV 50%	1.854	430	658	1.627
SV 50%	SWS borgstelling participatie	SV 50%	-927	-215	-329	-813
Totaal			101.093	215	7.416	93.892

* In de jaarrekening 2022 is een lening abusievelijk niet opgenomen in het saldo per 31-12-2022 (€ 172.833). Dit is bij het opstellen van de jaarstukken 2023 gecorrigeerd.

Contractuele verplichtingen

Jaar	Dienst	Bedrag
2013	Exploitatie Safari en sportzalen Maarssen	€ 445.936 per jaar voor 10 jaar, verlengd met 1 jaar en 2 x half jaar
2018	Doelgroepen leerlingenvoer, twee aanbieders	€ 820.891 per jaar totaal, 2 jaar met 4 keer 1 jaar verlenging
2020	Onderhoud (druk)rioolgemalen en randvoorzieningen	€ 283.657 per jaar, 2 jaar met 2 keer 1 jaar verlenging
2020	Cloud integrator	€ 3.145.491 totaal, 4 jaar met 5 keer 1 jaar verlenging
2021	Arbo dienstverlening	Gemiddeld € 87.291 per jaar, 2 jaar met 2 keer 1 jaar verlenging
2021	Bediening Vechtbruggen 2021 e.v.	Gemiddeld € 262.434 per jaar, 3 jaar met 1 keer 1 jaar verlenging
2021	Beheer en onderhoud Document Management Systeem (ZSDMS)	Gemiddeld € 55.188 per jaar 4 jaar met 3 keer 2 jaar verlenging
2021	Prev. onderhoud elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties	Gemiddeld € 99.889 per jaar, 4 jaar
2022	Onderhoud openbare verlichting	€ 3.030.757 totaal. 2 jaar, met 2 x 1 jaar verlenging
2023	Onderhoud begraafplaatsen	€ 328.800 per jaar, met 2 keer 1 jaar verlenging
2024	Bedrijfs catering	€ 102.000 per jaar, 3 jaar met 2 keer 2 jaar verlenging

EMU saldo

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de

Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Zo tellen investeringen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten. Daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in 1 jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Een ander verschil zijn de mutaties van reserves en voorzieningen. Die tellen wel mee in het stelsel van baten en lasten, maar niet in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

EMU-saldo 2023

Omschrijving	Begroting 2023	Rekening 2023
	x € 1.000	x € 1.000
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-9.185	-3.156
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	3.401	15.766
3 Mutatie voorzieningen	-1.481	-941
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.141	940
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-
Berekend EMU-saldo	-12.926	-20.802

ad 1 Bij een positief exploitatiesaldo wordt een positief bedrag getoond, bij een negatief exploitatiesaldo een negatief bedrag

ad 2 Bij toename van de materiële vaste activa wordt een positief bedrag getoond, bij afname een negatief bedrag

ad 3 Bij toename van de voorzieningen wordt een positief bedrag getoond, bij afname een negatief bedrag

ad 4 Bij toename van de voorraden wordt een positief bedrag getoond, bij afname een negatief bedrag

ad 5 Bij boekwinst wordt een positief bedrag getoond, bij boekverlies een negatief bedrag

Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen, zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven. Het negatieve EMU-saldo over 2023 geeft aan dat we als gemeente het afgelopen jaar € 20,5 miljoen meer hebben uitgegeven via reële transacties dan we hebben ontvangen.

Investerings

Van het totaal beschikbare krediet voor uitgaven - ultimo 2023 - van € 46,8 miljoen, is € 25,5 miljoen uitgegeven. Het restantkrediet 2023 is daarmee € 21,3 miljoen. Het college stelt voor om, op grond van de nota 'Waardering en afschrijving vaste activa 2021', hiervan voor € 20,4 miljoen aan investeringskredieten over te hevelen naar 2024. De investeringskredieten die worden afgesloten, hebben een restant budget van totaal € 2,4 miljoen, waarvan € 0,9 miljoen in 2023. Hieronder zijn de overzichten opgenomen van de afgesloten respectievelijk overgehevelde kredieten in 2023.

In de Bestuursrapportage 2024 wordt de investeringsplanning (meerjarig) geactualiseerd en vastgesteld voor investeringskredieten 2024. In de begroting 2025 wordt de investeringsplanning (meerjarig) geactualiseerd en vastgesteld.

Voor een toelichting op de overschrijdingen groter dan € 50.000 van de afgesloten investeringskredieten verwijzen wij u naar de paragraaf Begrotingsrechtmatigheid.

Afgesloten investeringskredieten

Programma (x€1.000)	Beleidsveld	Investeringskrediet	Begroting 2023 (Berap)	Geboekt 2023	Saldo krediet 2023	Oorspronkelijk krediet	Totale uitgaven	Saldo rest krediet
1. Bestuur	Infomatisering & Automatisering	Aanbesteding telefonie 2022 (smartphones)	120	37	83	368	285	83
	Wagenpark	Afschrijvings- en vervangingsplan gemeentelijk wagenpark	35		35	35		35
Totaal 1. Bestuur			155	37	118	403	285	118
2. Veiligheid	Wagenpark	Afschrijvings- en vervangingsplan gemeentelijk wagenpark	60		60	60		60
Totaal 2. Veiligheid			60		60	60		60
3. Fysiek	Beschoeiing	Nota beheer Kapitaalgoederen	953	23	930	1.474	545	930

	Breed project in openbare ruimte	Stedenbouwkundig kader en beeldkwaliteitsplan Bisonspoor	362	622	-260	3.445	3.704	-259
	Civiele kunstwerken	Beheerbeleidsplan Civiele kunstwerken 2021-2025	56		56	56		56
	Groen	KPG 2016-2020 Groen	1.116	762	354	1.210	856	354
	Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting 2020	757	134	623	757	134	623
	Reiniging	Grondstoffenplan Stichtse Vecht 2016-2022	161	51	110	379	270	110
	Riolering	GRP 2022-2026	558	479	78	828	749	78
	Riolering en Wegen gecombineerd	Herenweg/Gageldijk	-1.355	1.179	-2.534	8.700	9.855	-1.156
	Verkeersmaatregelen	Noodzakelijke verkeersmaatregelen	771		771	771		771
	Verkeersregelinstallaties	Nota beheer Kapitaalgoederen	288		288	288		288
		Vervanging verkeersregelinstallaties (VRI) burgemeester Waverijnweg	238	41	197	720	523	197
	Wegen	GVVP, onderdeel langzaam verkeer	5		5	150		150
Totaal 3.Fysiek			3.909	3.291	618	18.778	16.635	2.142
4.Sociaal	Wagenpark	Afschrijvings- en vervangingsplan gemeentelijk wagenpark	65		65	65		65
Totaal 4.Sociaal			65		65	65		65
Totaal af te sluiten kredieten 2023			4.189	3.328	861	19.305	16.920	2.385

Overgehevelde investeringskredieten

Programma (x€1.000)	Beleidsveld	Investeringskrediet	Begroting 2023 (Berap)	Geboekt 2023	Saldo krediet 2023
1.Bestuur	Infomatisering & Automatisering	Vernieuwing werkplekconcept	175	181	-5
	Vastgoed - gemeentelijke gebouwen	Luchtbehandelingssysteem Archiefruimte			
Totaal 1.Bestuur			175	181	-5
2.Veiligheid	Vastgoed - Brandweer	Brandweerposten Nigtevecht en Westbroek-Tienhoven	3.372	2.055	1.318
Totaal 2.Veiligheid			3.372	2.055	1.318
3.Fysiek	Breed project in openbare ruimte	Afvalscheidingsstation, Gemeentewerf, Kansis Groen en het gronddepot	1.000	355	645
		Kockengen Waterproof Dreef		38	-38
		Kockengen Waterproof Kerkweg		319	-319
		Kockengen waterproof oude Kern Oost		38	-38
		Kockengen Waterproof Welgelegen Noord	812	1	810
		Kockengen Waterproof Welgelegen Zuid	1.152	4.794	-3.642
		Voorbereidingskrediet Herinrichting Wijkpark Maarssenbroek	100	54	46
	Civiele kunstwerken	Beheerbeleidsplan Civiele kunstwerken 2021-2025	459	5	454
	Geluidschermen	Geluidsscherm Waverijnweg t.b.v. Ruimtekwartier	2.250		2.250
	Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting 2020	20		20
		Uitbreiding openbare verlichting Armaturen	78		78
		Uitbreiding openbare verlichting Masten	118		118
	Reiniging	Ondergrondse containers	2.751	236	2.515
	Riolering	GRP 2022-2026	1.364	43	1.321
					112

Totaal 3.Fysiek	Riolering en Wegen gecombineerd	Eendracht 1e fase	10		10
		Eendracht 2e fase	10		10
		Gaslaan -centr.ZW	257	151	106
		Harmonieplein	267		267
		Nieuwe Ter AA fase 2A/2B	327	2.207	-1.879
		Schepersweg 2,3	50		50
	Spelen	Inzake problematiek renovatie/ herinrichting speelplaatsen c.a.	100	65	35
	Vastgoed - gemeentelijke gebouwen	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	2.161	48	2.113
	Verkeersmaatregelen	Noodzakelijke verkeersmaatregelen	480		480
	Verkeersregelinstallaties	Nota beheer Kapitaalgoederen	5		5
	Wegen	Aanvullen voorbereid krediet herinrichting Zandpad		217	-217
		Beheerplan wegen 2021-2025	520	66	454
		Ontsluiting van parkeerplaatsen Beek en Hoff	155	1	153
		Reconstructie Karel Doormanweg Breukelen	196	41	155
		Uitbreiding P&R station Maarssen	243	3	240
		Wegen Handelsweg - Nijverheidsweg	448	2	446
Totaal 3.Fysiek		15.333	8.684	6.649	
4.Samenleving	Recreatie en toerisme	Toeristisch Overstappunt Sperwerveld	211	51	160
	Vastgoed - gemeentelijke gebouwen	MFC Veenkuit Tienhoven	1.000	530	470
		MFC Vreeland (gymzaal en dorps huis) (extra investering)		113	-113
		Moderniseren entree Kikkerfort	221	65	156
		Uitbreiding depot RHCVV	130		130
		Vervanging gym accommodatie Vreeland		111	-111
	Vastgoed - Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw Broecklandcollege	16.066	5.835	10.231
		Nieuwbouw Kindcentrum Harmonieplein	5.448	4.571	877
		Onderwijsvoorziening Zuilense Vecht Tienhoven	500	18	500
	Vastgoed - overig	Kerktoeren Nigtevecht	130		130
Totaal 4.Samenleving		23.706	11.294	12.412	
Totaal over te hevelen kredieten van 2023 naar 2024		42.586	22.213	20.373	

Bijlagen

Bijlage: Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

Inleiding

Om de verantwoordings- en controlelasten ten aanzien van specifieke (rijks-)uitkeringen voor gemeenten en provincies te verminderen is het principe van 'Single information Single audit (SiSa)' geïntroduceerd. Dit houdt in dat voor een aantal specifieke uitkeringen, de verantwoording (en controle hierop) plaatsvindt bij de jaarrekening en niet afzonderlijk in de loop van het boekjaar.

Voor de gemeente Stichtse Vecht geldt dit in 2023 voor 28 specifieke uitkeringen. In het onderstaande overzicht zijn de specifieke uitkeringen weergegeven waarover in 2023 verantwoording moet worden afgelegd. Op de volgende pagina's is de SiSa-bijlage met de van toepassing zijnde verantwoordingsinformatie (indicatoren) opgenomen.

Nr.	Specifieke uitkering
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne
BZK B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek
BZK C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls 1e t/m 5e tranche
BZK C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls
RVO C209	Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen
BZK C55	Aanpak energiearmoede
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid
VenRO C94	Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen / Lokale aanpak Isolatie
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen
OCW D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters
IenW E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur
EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding
EZK F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023
SZW G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023
SZW G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken
VWS H30	Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026
VWS H31	Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen (SPUK NEAS)
VWS H32	Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden
VWS H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)

SiSa bijlage

De SiSa bijlage wordt in overleg met de accountant toegevoegd.

Bijlage: Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
0.1 Bestuur				
Lasten	5.046	4.263	4.043	4.237
Baten	-1.010	-1	-56	-99
Totaal 0.1 Bestuur	4.036	4.262	3.987	4.138
0.2 Burgerzaken				
Lasten	2.025	1.963	2.028	2.872
Baten	-1.050	-753	-753	-988

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Totaal 0.2 Burgerzaken	975	1.210	1.274	1.884
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				
Lasten	9	0	0	6
Baten	-35	-40	-40	-38
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-26	-40	-40	-32
0.4 Overhead				
Lasten	24.795	21.264	24.045	27.464
Baten	-581	-7	-1.169	-868
Totaal 0.4 Overhead	24.214	21.257	22.876	26.595
0.5 Treasury				
Lasten	-66	-349	-349	604
Baten	-180	-53	-63	-205
Totaal 0.5 Treasury	-247	-402	-413	398
0.61 OZB woningen				
Lasten	0	0	0	34
Baten	-10.230	-10.291	-10.291	-10.828
Totaal 0.61 OZB woningen	-10.230	-10.291	-10.291	-10.794
0.62 OZB niet-woningen				
Lasten	42	0	0	16
Baten	-3.345	-3.400	-3.400	-3.779
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	-3.303	-3.400	-3.400	-3.763
0.63 Parkeerbelasting				
Baten	-71	-59	-59	-86
0.64 Belastingen overig				
Lasten	1.065	1.017	1.019	1.057
Baten	-556	-615	-615	-633
Totaal 0.64 Belastingen overig	509	403	404	424
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds				
Baten	-104.436	-101.920	-104.632	-108.426
0.8 Overige baten en lasten				
Lasten	0	3.978	4.624	0
Baten	0	2.159	1.495	0
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	0	6.138	6.119	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)				
Lasten	0	0	0	2
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Lasten	4.514	5.055	5.030	5.517
Baten	-3	-9	-9	1
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.511	5.046	5.021	5.518
1.2 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	1.704	1.860	1.902	1.736
Baten	-39	-40	-40	-55
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.664	1.820	1.863	1.680
2.1 Verkeer en vervoer				
Lasten	11.252	11.944	12.205	11.968

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Baten	-431	-174	-169	-389
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	10.821	11.770	12.037	11.579
2.2 Parkeren				
Lasten	100	106	109	94
2.4 Economische havens en waterwegen				
Lasten	6	6	6	6
2.5 Openbaar vervoer				
Lasten	274	180	184	264
Baten	-57	-35	-35	-45
Totaal 2.5 Openbaar vervoer	217	145	149	219
3.1 Economische ontwikkeling				
Lasten	618	537	544	357
Baten	-76	0	0	0
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	542	537	544	357
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
Lasten	37	47	49	36
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
Lasten	218	232	289	270
Baten	-85	-107	-159	-133
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	133	126	130	137
3.4 Economische promotie				
Lasten	178	205	198	154
Baten	-450	-442	-442	-908
Totaal 3.4 Economische promotie	-272	-237	-243	-754
4.1 Openbaar basisonderwijs				
Lasten	337	23	24	25
4.2 Onderwijshuisvesting				
Lasten	3.492	2.589	4.722	5.324
Baten	-158	0	0	-49
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	3.333	2.589	4.722	5.275
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken				
Lasten	3.498	3.046	4.533	3.858
Baten	-1.809	-1.360	-2.845	-2.063
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.689	1.686	1.688	1.795
5.1 Sportbeleid en activering				
Lasten	580	691	608	707
Baten	-58	-21	-376	-367
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	522	670	232	340
5.2 Sportaccommodaties				
Lasten	4.833	4.793	6.597	8.047
Baten	-2.149	-2.156	-2.039	-2.388
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	2.684	2.636	4.558	5.659

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Lasten	551	637	752	616
Baten	-38	-44	-44	-49
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	513	593	708	567
5.4 Musea				
Lasten	744	742	765	849
Baten	-216	-268	-288	-337
Totaal 5.4 Musea	528	474	477	512
5.5 Cultureel erfgoed				
Lasten	202	184	527	344
Baten	-29	-24	-48	-55
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	173	160	479	289
5.6 Media				
Lasten	1.177	1.152	1.254	1.220
Baten	-81	-96	-159	-161
Totaal 5.6 Media	1.096	1.056	1.095	1.059
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Lasten	7.684	6.819	7.242	6.810
Baten	-175	-153	-286	-456
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.509	6.666	6.956	6.354
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie				
Lasten	7.427	4.210	10.303	8.793
Baten	-5.394	-263	-5.908	-8.294
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.033	3.946	4.395	499
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen				
Lasten	4.271	1.592	2.474	2.445
Baten	-182	0	0	-28
Totaal 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.089	1.592	2.474	2.416
6.3 Inkomensregelingen				
Lasten	18.455	16.195	17.737	20.000
Baten	-10.921	-11.807	-11.977	-11.873
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	7.534	4.387	5.760	8.127
6.4 WSW en beschut werk				
Lasten	4.161	4.189	4.127	3.910
Baten	-428	-553	-480	-469
Totaal 6.4 WSW en beschut werk	3.733	3.636	3.647	3.441
6.5 Arbeidsparticipatie				
Lasten	2.016	2.401	1.299	1.455
Baten	-444	-588	0	-239
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	1.572	1.813	1.299	1.215
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)				
Lasten	7.117	3.041	2.970	3.046
Baten	-138	-83	-366	-347

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	6.979	2.958	2.605	2.699
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+				
Lasten	5.926	2.875	0	5
Baten	-282	0	0	0
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	5.644	2.875	0	5
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)				
Lasten	0	6.215	6.272	5.877
Baten	0	0	0	0
Totaal 6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	6.215	6.272	5.877
6.71B Begeleiding (WMO)				
Lasten	0	0	1.282	1.307
6.71C Dagbesteding (WMO)				
Lasten	0	0	767	767
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)				
Lasten	0	0	508	508
Baten	0	-283	0	0
Totaal 6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	-283	508	508
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				
Lasten	13.089	11.166	892	890
6.72A Jeugdhulp begeleiding				
Lasten	0	0	7.432	13.018
Baten	0	0	0	0
Totaal 6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	0	7.432	13.018
6.72B Jeugdhulp behandeling				
Lasten	0	0	439	382
6.72C Jeugdhulp dagbesteding				
Lasten	0	0	431	431
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig				
Lasten	0	0	117	117
6.73A Pleegzorg				
Lasten	0	0	835	835
6.73B Gezinsgericht				
Lasten	0	0	280	280
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig				
Lasten	0	0	237	237
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf				
Lasten	0	0	3.013	3.013
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf				
Lasten	0	0	1.358	1.298

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
6.74C Gesloten plaatsing				
Lasten	0	0	873	394
6.81 Geëscaleerde zorg 18+				
Lasten	52	36	37	39
6.81A Beschermd wonen (WMO)				
Lasten	0	0	409	84
Baten	0	0	-409	-293
Totaal 6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	-210
6.82 Geëscaleerde zorg 18-				
Lasten	1.519	3.274	86	94
6.82A Jeugdbescherming				
Lasten	0	0	1.283	1.366
7.1 Volksgezondheid				
Lasten	2.970	2.673	3.363	3.510
Baten	-85	-42	-728	-850
Totaal 7.1 Volksgezondheid	2.886	2.631	2.635	2.660
7.2 Riolering				
Lasten	5.862	6.000	6.025	5.604
Baten	-7.213	-7.440	-7.440	-7.034
Totaal 7.2 Riolering	-1.352	-1.440	-1.415	-1.430
7.3 Afval				
Lasten	7.530	7.331	7.345	7.667
Baten	-8.738	-9.079	-9.079	-9.076
Totaal 7.3 Afval	-1.208	-1.748	-1.734	-1.409
7.4 Milieubeheer				
Lasten	3.177	2.744	5.012	3.382
Baten	-740	-200	-2.358	-1.030
Totaal 7.4 Milieubeheer	2.437	2.544	2.654	2.351
7.5 Begraafplaatsen en crematoria				
Lasten	532	480	508	579
Baten	-821	-483	-518	-557
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-289	-3	-10	22
8.1 Ruimte en leefomgeving				
Lasten	2.675	2.082	2.138	2.530
Baten	-965	-2	-2	-498
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	1.710	2.079	2.136	2.033
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)				
Lasten	1.438	1.699	9.472	1.487
Baten	-697	-1.778	-9.340	-1.190
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	742	-79	132	297
8.3 Wonen en bouwen				
Lasten	4.229	3.787	4.355	4.142
Baten	-3.601	-2.351	-2.492	-5.646
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	628	1.436	1.864	-1.504
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-637	113	9.012	3.156

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
0.10 Mutaties reserves				
Storting	5.772	1.358	6.093	6.115
Onttrekkingen	-9.483	-1.748	-15.278	-14.154
Totaal 0.10 Mutaties reserves	-3.711	-390	-9.185	-8.040
Gerealiseerd resultaat	-4.348	-277	-173	-4.884

Bijlage: Verplichte indicatoren door het Rijk

Verplichte indicatoren door het rijk

Programma 1

Gemeentelijke woonlasten

De woonlasten in de Programmabegroting 2023 zijn gebaseerd op de, in december 2021, door uw Raad vastgestelde legesverordening. De woonlasten in deze Jaarrekening 2023 zijn gebaseerd op de, in december 2022, door uw raad vastgestelde legesverordening.

Totale kosten inhuur externen

Dit betreft het totaalbedrag van alle specifieke inhuur(budgetten), buiten de loonsom als toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf. Indien de inhuur leidt tot een overschrijding op taakveldniveau is deze toegelicht bij de analyse van de overige lasten bij de programma's.

Programma 3

Aantal nieuwgebouwde woningen

De afwijking zit in de vertraging van een aantal projecten van ontwikkelaars die nog niet tot uitvoering zijn gebracht. Zowel in de planvorming maar ook komen tot realisatie. Daarbij zijn we bezig met het optimaliseren van de plannings waardoor er scherper gepland wordt.

Programma 1

Verplichte indicatoren Rijk	P/E	Bron	B2023	R2023
Formatie per 1.000 inwoners	P	SV	6,2	6,4
Bezetting per 1.000 inwoners	P	SV	5,6	5,8
Apparaatskosten per inwoner	P	SV	324,53	362,86
Kosten externe inhuur als % van totale loonsom	P	SV	<10%	18,9
Totale kosten inhuur externen (€ 1.000)	P	SV	1.024	6.908
Overhead als % van de totale lasten	P	SV	13,8	13,0
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens in € Koopwoningen	P	SV	749,10	758,44
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens in € Huurwoningen	P	SV	392,83	398,73
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in € Koopwoningen	P	SV	922,74	936,35
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in € Huurwoningen	P	SV	566,48	575,41
Demografische druk (de verhouding tussen de productieve leeftijdsgroep 20-64 en de niet-productieve leeftijdsgroepen 0-19 en 65+)	E	BRP	79%	78%

Programma 2

Verplichte indicatoren Rijk	E/P	Bron	B2023	R2023
Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners	E	Buro HALT	55	46
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	E	CBS	0,9	1,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	E	CBS	3,1	3
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	E	CBS	2,3	1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1000 inwoners	E	CBS	4,4	2,7

Programma 3

Verplichte indicatoren Rijk	E/P	Bron	B2023	R2023
Hoeveelheid restafval in kg per inwoner op jaarbasis	P	AVU/Afvalvisie	140	160
Hernieuwbare elektriciteit (elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa)	P	RWS leefomgeving	6%	6%
Aantal nieuwgebouwde woningen per 1.000 woningen	P	BAG	14,0	3,1

Programma 4

Verplichte indicatoren Rijk	P/E	Bron	B2023	R2023
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar	P	LISA	590	600
% 12 tot en met 21 jarigen met een delict voor de rechter	P	Verwey Jonker	per 2 jaar	-

% Kinderen tot 18 jaar in een uitkeringsgezin	P	Verwey Jonker	per 2 jaar	-
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)	P	CBS	70%	73%
% werkloze jongeren (16 tot en met 22 jarigen)	P	Verwey Jonker	per 2 jaar	-
Aantal personen per 10.000 inwoners met een een bijstandsuitkering	P	CBS	190	183
Aantal lopende re-integratieuitkeringen per 10.000 inwoners van 15 tot en met 64 jaar	P	CBS	60	67
% jongeren van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	P	CBS	7%	11%
% jongeren van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	P	CBS	0,9%	0,7%
% jongeren van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdreclassering	P	CBS	0,2%	0,2%
Aantal cliënten per 10.000 inwoners met een maatwerkarrangement Wmo	P	GMSD	500	480

Programma 5

Verplichte indicatoren Rijk	P/E	Bron	B2023	R2023
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, (zonder startkwalificatie) het onderwijs verlaat.	P	VSV verkenner	1,52	1,60
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	P	Jaarverslag RBL	1	1,6
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	P	Jaarverslag RBL	25	12
Funciemenging: de funciemengingsmatrix (FMI) weerspiegelt de verhouding (%) tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	P	waarstaatjegemeente.nl	46	46
Aantal bedrijfsvestigingen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar	P	waarstaatjegemeente.nl	860	1514
% Niet-sporters	P	RIVM	per 4 jaar	per 4 jaar